

Likestilling i endring

En medianalyse av den offentlige debatten i 2025

T R A

Innhold

00 Bakgrunn og metode

01 Familie og samliv

02 Psykisk og fysisk helse

03 Vold, samtykke og seksuell trakassering

04 Utdanning, arbeidsliv og økonomi

05 Analyse og konklusjon

06 Vedlegg og kilder



En debatt i stadig utvikling

Hvem snakker om likestilling i dag, og hva snakker de om? Svarene er ikke de samme som for ti år siden.

Debatten formes av internasjonale strømninger, teknologiske endringer og skiftende kulturelle normer – og har fått nye aktører og nye arenaer å utspille seg på. For å forstå hvor vi står, må vi forstå hvordan landskapet har endret seg.

I oktober 2017 spredte hashtaggen #metoo seg gjennom sosiale medier verden over. Det som startet som personlige erfaringer om seksuell trakassering, ble en global bevegelse som endret samtalen om makt, kjønn og grenser i arbeidslivet, i kjølvannet av president Donald Trumps første valgseier.

Opphevingen av Roe v. Wade i USAs høyesterett i 2022 – dommen som i nesten 50 år hadde sikret rett til selvbestemt abort – ga ny kraft til debatten om kvinners selvbestemmelse, også i Norge.

Disse hendelsene berører direkte rapportens tema om vold, samtykke og seksuell trakassering, men reiser også spørsmål om familie, samliv og internasjonal påvirkningskraft.

Utviklingstrekk utenfor Vesten har satt kvinners rettigheter i et bredere perspektiv. Talibans tilbakekomst i Afghanistan i 2021, protestene i Iran etter Mahsa Aminis død i 2022, og 4B-bevegelsen fra Sør-Korea, synliggjør utfordringene kjønnslikestilling står overfor globalt.

Fra midten av 2010-tallet satte #GirlBoss-trenden kjønnslikestilling i et næringslivsperspektiv, et tema som kan sees i sammenheng med debatter i Norge som likelønn og innføringen av kjønnskvolter i styrer.

Samtidig falt fruktbarhetstallene til historisk lave nivåer – fra 1,98 barn per kvinne i 2009 til 1,40 i 2023 – og samtalen om familie og samliv ble tettere knyttet til kvinners yrkesdeltakelse.

Utover 2010-tallet begynte medier og fagfolk i økende grad å diskutere hvordan gutter og menn «henger etter» i utdanning og arbeidsliv. En spesielt tydelig skikkelse i denne utviklingen er professor og podkastvert Scott Galloway, som har forsøkt å sette ord på unge menns syn på og opplevelse av maskulinitet i nyere tid.

Også kulturelle fenomener har formet samtalen om kjønnslikestilling i et stadig mer digitalisert medielandskap. Den såkalte «Barbenheimer»-sommeren i 2023 gjorde kjønn til popkulturell snakkis, mens rettssaken mellom Hollywood-paret Johnny Depp og Amber Heard året før viste hvordan sosiale medier skaper alliansedannelse og polarisering når private konflikter blir offentlig underholdning.

Milliardhelg for «Barbenheimer» – rosa og grått gir gulltall for kinoene

Filmen «Barbie» dro inn mer enn 1,5 mrd. kroner i billettinntekter i USA og Canada i åpningshelgen.



Faksimile, Aftenposten

Disse fenomenene har vokst frem på de samme algoritmestyrte plattformene som siden 2010-tallet har gitt grobunn for veksten til skikkelser som Andrew Tate, Jordan Peterson og Joe Rogan, i digitale sfærer dominert av unge menn. «Tradwife»-trenden i 2024–2025 representerer en annen strømning, der tradisjonelle kjønnsroller fremstilles som bevisste valg.

Disse fenomenene illustrerer hvordan verdikonservative aktører i større grad setter agendaen i likestillingsdebatten. Valget i 2025 viste en konservativ bølge blant unge, med podkaster og skikkelser som GUTTA som viktige talerør.

Samtidig reiser teknologisk utvikling nye spørsmål: OnlyFans omtales både som likestillingsplattform og utnyttelse, AI-genererte deepfakes aktualiserer problemstillinger knyttet til samtykke og netthets, og Groks AI-kjæreste illustrerer hvordan teknologi kan forsterke stereotypiske kjønnsroller.

Kampanje^{com}



Får kritikk: Fra venstre: Snorre Klanderud, Sebastian Brevik, Henrik Viken, Henrik Oven og Oskar Westerlin. Foto: Gutta

«Gutta»-stunt får sterk kritikk: - Ikke i nærheten av innafor

Flere reagerer på Guttas video «Gjett homsen» – Oskar Westerlin kjenner

Faksimile, Kampanje

I 2026 har diskusjonen om maskulinitetsnormer startet med en ny vri. En canadisk serie ved navnet Heated Rivalry, som omhandler to menn med en romantisk relasjon, har blitt en internasjonal suksess.

Seriens popularitet knyttes blant annet til fremstillingen av emosjonell åpenhet og sårbarhet – egenskaper som tradisjonelt har vært mindre fremtredende i mannlige rollemodeller – og har gitt grobunn til nye diskusjoner på sosiale medier og i nyhetsmedier om hvordan forventninger til kjønn, dating og relasjoner er i endring. Dette har relevans for både temaet familie og samliv samt psykisk og fysisk helse, i tillegg til hypotesene knyttet til sosiale medier og internasjonalisering.

Det er i dette landskapet rapporten tar form. Gjennom fire hovedtemaer – familie og samliv, psykisk og fysisk helse, vold, samtykke og seksuell trakassering, samt utdanning, arbeidsliv og økonomi – undersøker vi hvordan disse strømningene former likestillingsdebatten i Norge i dag.

Fire hypoteser strukturerer analysen: at likestillingsdebatten internasjonaliseres, at sosiale medier endrer debattklimaet, at personlige erfaringer ofte trumfer kunnskapsbasert innhold, og at verdikonservative aktører i økende grad setter agendaen.

Har du spørsmål om analysen kan du ta kontakt med:



Torunn Sæth
Fagansvarlig for innsikt og analyse
Tlf: 41693571
Mail: torunn@try.no

00

Bakgrunn og
metode



Bakgrunn og problemstilling

På oppdrag fra Bufdir har TRY gjennomført en analyse av omtalen av kjønnslikestilling i norske, redaktørstyre medier og i sosiale medier.

Likestillingsfeltet er svært stort. Denne analysen er i oppdraget avgrenset til kjønnslikestilling. Det defineres her som likeverd, like muligheter og like rettigheter mellom kvinner og menn (likestillings- og diskrimineringsloven § 1).

Analysen undersøker hvordan kjønnslikestilling omtales, debatteres og problematiseres i den norske medieoffentligheten – både i redaktørstyrte og sosiale medier. Vi kartlegger hvilke temaer som dominerer, hvilke aktører som får gjennomslag, og hvordan debatten beveger seg mellom ulike plattformer og over landegrenser.

Hovedproblemstillingen er:

Hva former den offentlige debatten om kjønnslikestilling i Norge i dag?

Den kvalitative analysen dekker medieomtale fra 2025. Der det er relevant, trekker vi linjer bakover i tid for å se trender og utviklingsmønstre.

Målet med analysen er å identifisere de store linjene i den offentlige samtalen, ikke å gi en uttømmende oversikt over alt som berører kjønnslikestilling.

Metodisk tilnærming

Slik har vi gått frem

Vi startet dette arbeidet med å innhente eksisterende forskning og rapporter – både nasjonalt og internasjonalt. Basert på dette kunnskapsgrunnlaget identifiserte vi relevante temaer som kunne være på dagsorden i den offentlige debatten om kjønnslikestilling i Norge, og utformet hypoteser for hva vi forventet å finne.

Deretter har vi jobbet i to spor parallelt:

- **Målrrettede søk:** Innenfor hvert forhåndsdefinerte tema har vi søkt etter konkrete undertemaer, sakskomplekser og begreper vi forventet å finne, basert på forarbeidet.
- **Utforskende søk:** Gjennom bredere søk har vi også fanget opp temaer og saker vi ikke hadde forutsett. Disse har vi vurdert fortløpende og inkludert der de viste seg å være relevante.

Kombinasjonen bidrar til at analysen dekker både forventede og uventede temaer, og gir et mer helhetlig bilde av hva som faktisk diskuteres.

Avgrensning av undertemaer

Likestilling, i ulike betydninger, er omtalt i titusener av artikler i 2025 og innenfor hvert av de fire hovedtemaene har vi derfor definert konkrete undertemaer som strukturerer analysen. Disse valgene er gjort med utgangspunkt i tre kriterier: relevans for hypotesene vi tester, forankring i kunnskapsunderlaget fra forarbeidet og relevans for Bufdir.

Likestillingsfeltet er stort, og det finnes alltid flere undertemaer som kunne vært relevante å inkludere.

Vi har prioritert undertemaer der vi forventet å finne relevant innhold basert på forarbeidet, og der funnene kan belyse hypotesene om hvordan likestillingsdebatten faktisk foregår i 2025.

Analysen har som mål å gi et godt bilde av den offentlige samtalen, men tidslinjen og rammene for prosjektet gir ikke anledning til å gi en uttømmende oversikt over alt som skrives om kjønnslikestilling.

Datagrunnlag i redaksjonelle medier

Datagrunnlaget i norske redaktørstyrte medier er søk i Retrievers mediearkiv, som dekker de aller fleste norske nett- og papirmedier. Dette gir et godt bilde av den norske medieomtalen. Noen av sakene ligger bak betalingsmur, og er derfor ikke tilgjengelige, annet enn i overskrift og ingress. Dette er en begrensing vi ikke kommer utenom, men for alle sakskompleksene er det tilstrekkelig med åpne saker til at vi har fått god innsikt i debatten.

Retriever fanger i liten grad opp omtale i radio- og TV-sendinger. Vi har derfor gjennomført en manuell gjennomgang av alle programmene av Debatten, Dagsnytt 18 og Politisk kvarter i 2025. Dette er programmer med høye seertall og stor samfunnsmessig gjennomslagskraft. I kombinasjon med NRKs posisjon som toneangivende og tillitsvekkende nyhetskilde, setter deres vinklinger og prioriteringer gjerne dagsorden, og er viktige påvirkere for hvordan andre medier dekker sakene eller debattene.

Bruk av tall i analysen

Tallene fra Retriever i redaktørstyrte medier angir antall treff – ikke antall unike saker. Det betyr at samme artikkel telles flere ganger dersom den publiseres på både nett og papir.

Antall treff skiller heller ikke mellom saker der søkeordene er hovedtema og saker der søkeordene kun nevnes kort. Volum på enkelte søkeord er derfor ikke nødvendigvis betegnende for den faktiske medieomtalen, og sier lite om dybde eller vinkling.

Vi bruker derfor bare tall der det er snakk om konkrete begreper eller ord, hvor vi kan være relativt sikre på at antall treff representerer faktisk og relevant omtale. En kvalitativ analyse av temaer og saker er derfor prioritert.

Søkene i Retriever er satt opp etter bransjestandarder med boolske søk for å fange opp bredden i omtalen, samtidig som vi har avgrenset for å unngå støy og irrelevante treff. Det kan likevel forekomme feil eller unøyaktigheter i datagrunnlaget.

Datagrunnlag i sosiale medier

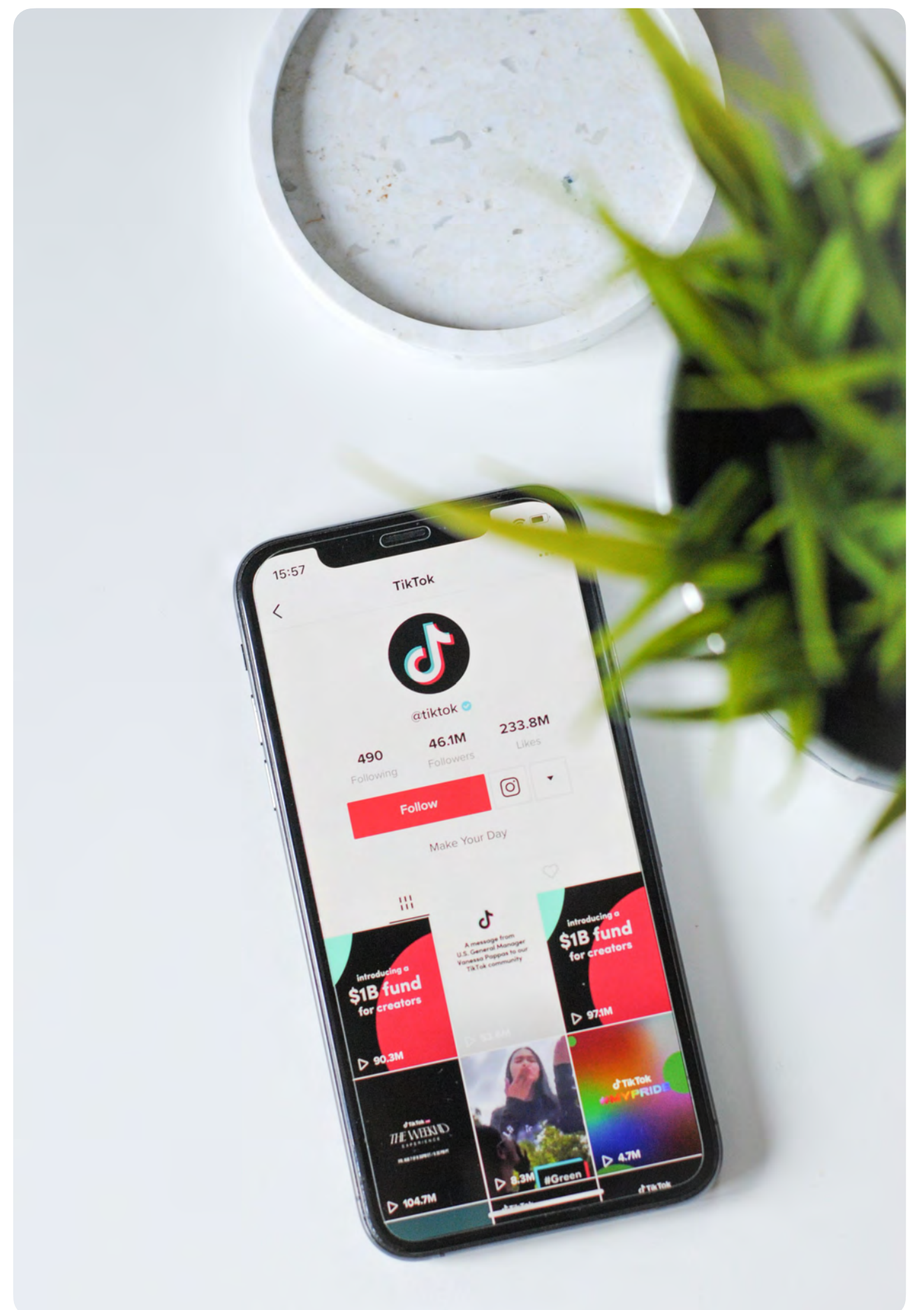
Analysen i sosiale medier er kvalitativ, og gjennomført på Meta, TikTok og LinkedIn.

TikTok er prioritert, da plattformen i dag er en viktig kulturell drivkraft i medielandskapet. Algoritmene er i stor grad innholdsstyrte og relativt «demokratiske», uten et fast hierarki basert på følgerantall.

Det betyr at både nye og etablerte kontoer kan få stort gjennomslag, og at det er innholdets relevans for brukerne som avgjør hva som får synlighet. Dette gir større rom for enkeltindividers stemmer, noe som er sentralt for temaene som analyseres og bakgrunnen for både kanalvalg og metode.

I arbeidet med sosiale medier har vi gjennomført en kvalitativ innholdsanalyse, der plattformens egne analyseverktøy er brukt til å identifisere relevant innhold.

Ved å filtrere frem videoer med høyest engasjement – målt i visninger, likes og kommentarer – har vi kartlagt hvilke samtaleemner som har hatt størst gjennomslag i kanalen.



Dette gir oss et solid grunnlag for å forstå hvilke temaer som faktisk engasjerer brukerne på TikTok. Ettersom TikTok i stor grad er en kanal der innhold, narrativer og samtaler ofte formes av enkeltpersoners perspektiver, har vi bevisst gjort research gjennom flere kontoer som ikke er knyttet til enkeltpersoner.

Dette bidrar til et mer nøytralt og representativt bilde av samtalene på plattformen, og reduserer risikoen for at analysen farges av enkeltstemmer eller personlige agendaer.

Kvalitative intervjuer med målgruppen

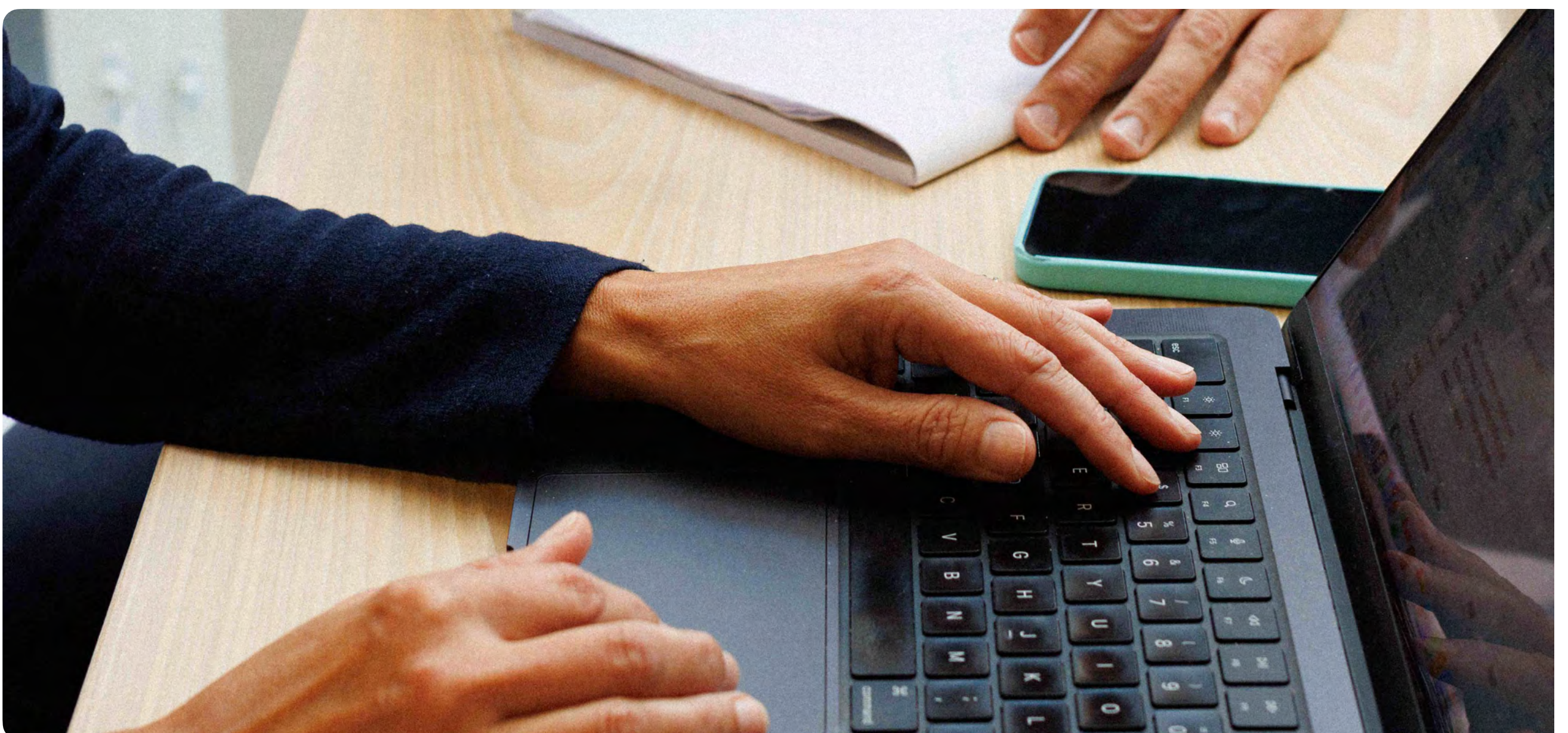
Vi har i tillegg gjennomført kvalitative intervjuer med fem studenter i alderen 22–26 år for å få dypere innsikt i deres holdninger, meninger og oppfatninger rundt temaene. Informantene er ansatte i TRY med ansvar for å overvåke TikTok, og har dermed inngående kjennskap til plattformens mekanismer og er tett på hva som rører seg blant unge målgrupper.

Denne innsikten, i kombinasjon med analyse av innhold og samtaler på kanalen, gir oss et solid kunnskapsgrunnlag og en helhetlig oversikt over sentrale temaer.

Bruk av AI

I arbeidet med analysen har vi brukt AI som støtteverktøy. Konkret har vi lagt inn PDF-er med medieomtale av ulike temaer og brukt AI til å identifisere hovedtrekk, mønstre og gjennomgående vinklinger i materialet. Dette har gjort det mulig å bearbeide svært store mengder av medieomtale mer effektivt enn ved manuell gjennomgang alene.

All analyse som er generert ved hjelp av AI er kvalitetssikret og dobbeltsjekket mot kildene. AI har fungert som et hjelpemiddel for å identifisere tendenser og ikke som en erstatning for faglig vurdering.



Temaer og hypoteser

Analysens fire hovedtemaer

Med utgangspunkt i et forarbeid* har vi definert fire hovedtemaer som strukturerer analysen:

- Familie og samliv
- Psykisk og fysisk helse
- Vold, samtykke og seksuell trakassering
- Utdanning, arbeidsliv og økonomi

Våre hypoteser

Vi har også formulert fire hypoteser om hvordan likestillingsdebatten foregår i dagens medielandskap. Disse testes gjennom analysen.

#1 Likestillingsdebatten internasjonaleses

Likestillingsdebatten påvirkes i økende grad av internasjonale debatter og aktører via sosiale medier. Det reduserer nasjonale særtrekk og skaper parallelle debatter på tvers av landegrenser.

#2 Sosiale medier endrer debattklimaet

Algoritmer i sosiale medier skaper ekkokamre utenfor offentlig debatt. Menn og kvinner eksponeres for ulik informasjon og ulike perspektiver på kjønn og likestilling.

Polariseringen oppstår ofte i responsen og ikke nødvendigvis i innholdet, men det polariserte klimaet gjør alt som handler om kjønn, eksplosivt å diskutere. Dette demper den offentlige debatten.

#3 Personlige erfaringer og emosjonelle historier trumfer forskning og kunnskap

Personlig erfaringer skaper mer engasjement og legitimitet enn kunnskapsbasert innhold på sosiale medier.

#4 Verdikonservative aktører setter i større grad agendaen

Likestillingsdebattene i 2025 initieres primært av verdikonservative aktører som utfordrer etablert politikk. Tradisjonelle likestillingsstemmer responderer defensivt fremfor å sette nye dagsordener.

* Se vedlegg

01

Familie og samliv

01

Familie og samliv er et felt hvor likestillingsdebatten har engasjert bredt i 2025 – i politiske debatter og i redaktørstyrte og sosiale medier.

I dette kapittelet ser vi på følgende undertemaer:

- Debatten om valgfrihet og tradwife-begrepet
- Fedrekvoten som politisk kamparena
- Tidsklemma og det tredje skiftet
- Datingmarkedet og unge menns utenforskap
- Familie og samliv i sosiale medier

Verdikonservative setter dagsorden

NRKs Politisk kvarter 23. september og Debatten 25. september skapte betydelig engasjement rundt spørsmål om likestilling i familie og samliv, og førte til en rekke saker om tematikken i mediebildet høsten 2025.

I Politisk kvarter møtte nyvalgt KrFU-leder Ingrid Olina Hovland tidligere KrF-leder Valgerd Svarstad Haugland til debatt om hvorvidt likestillingen har gått for langt.

Kjernen i striden handlet om at Hovland mener valgfrihet må gå foran statlig styring, mens Svarstad Haugland mener rettigheter som er kjempet frem må beskyttes, fordi historien viser at kvinner uten slike ordninger fortsatt diskrimineres.

NRKs Debatten fulgte opp med en egen sending viet til temaet, der profilerte «gammelfeminister» og lederprofiler møtte unge, verdikonservative stemmer, deriblant Hovland.

I debatten er det primært kjønnskvolter og fordeling av foreldrepermisjon som løftes som eksempler på likestilling som har gått for langt.

Begrepet «tradwife» er ikke et tema i seg selv, men opptrer i hovedsak som en beskrivelse av de unge, verdikonservative stemmene og har derfor blitt beskrivende for debatten.

Hva er tradwife og hvordan ble det en del av norsk offentlighet?

Begrepet «tradwife» er en forkortelse av uttrykket «traditional wife». Det er uenigheter om hvor begrepet først oppstod, men det pekes blant annet på at det skal ha kommet fra høyreekstreme nettmiljøer i 2017.

Begrepet har siden spredt seg via sosiale medier, særlig gjennom profiler som Nara Smith og Hannah Neeleman, kjent gjennom kontoen Ballerina Farm.



Tradwife-debatten

Begrepet får fotfeste i norsk offentlighet

I norske, redaktørstyrte medier dukker selve begrepet opp i omtrent 650 oppslag i 2025. Det er en markant økning fra 400 oppslag året før, og fra bare 20 oppslag i 2023. Dette viser at begrepet tradwife nå har fått fotfeste i norsk offentlighet.

En gjennomgang av medieomtalen viser imidlertid at begrepet og innholdet i det ikke bare debatteres, men ofte brukes som en beskrivelse, gjerne på en humoristisk måte.

Av omtale som reelt handler om selve begrepet, får Valgerd Svarstad Hauglands tale på landsmøtet til KrF noe omtale i media på vårparten. Hun uttaler blant annet at KrF ikke må bli et «Trumpistisk tradwife-parti», med henvisning til flere av KrFs politiske grep.

Men det er tidligere nevnte NRKs Politisk kvarter 23. september og Debatten 25. september som virkelig fører til engasjement rundt begrepet og en rekke oppfølgingssaker i mediene.

Debatten hadde relativt sterke fronter, og sakene og kommentarene i etterkant av NRK-sendingene har handlet både om temaet og om selve programmene. Noen mente de unge var historieløse og ikke forstår konsekvensene eller prisen eldre generasjoner har betalt for å komme der vi er i dag. Andre mente de eldre feministene var nedlatende og belærende, og at det var en betydelig maktubalanse i programmet.

Flere påpekte også at debatten var tabloid og unyansert, og at vanlige arbeidende småbarnsfamilier – som verken er toppledere eller tradwives – ikke var representert.

Kommentatorer beskrev en tydelig generasjonskløft mellom unge verdikonservative og eldre feminister, og flere medier analyserte også det de oppfattet som en bredere konservativ dreining. «Suset av en pendel som svinger var tydelig hørbart da KrFUs lederkandidat Ingrid Olina Hovland møtte tidligere KrF-leder Valgerd Svarstad Haugland i Politisk kvarter denne uka. Det ble en kollisjon mellom to generasjoner, mellom ulike erfaringer og syn på verden» skrev Nettavisen på kommentatorplass.

NRK-kommentator Tone Sofie Aglen stilte på sin side spørsmål om hvorfor fenomenet oppstår: «Et viktig kontrollspørsmål før man kaster Trump-kortet etter dem, er hvorfor de ikke føler seg husvarme i den tradisjonelle likestillingsdebatten.»

Mot slutten av året ebbet debatten ut. Men tradwife har helt tydelig etablert seg som et begrep i norsk offentlighet – ikke lenger bare et fenomen på sosiale medier, men en referanse som brukes når kjønnsroller, likestilling og familieliv skal diskuteres.

«Suset av en pendel som svinger var tydelig hørbart da KrFUs lederkandidat Ingrid Olina Hovland møtte tidligere KrF-leder Valgerd Svarstad Haugland i Politisk kvarter denne uka. Det ble en kollisjon mellom to generasjoner, mellom ulike erfaringer og syn på verden.»

– Kommentar, Nettavisen

Fedrekvote

Landsmøtevedtak setter fart på debatt om fedrekvote

Fordeling av foreldrepermisjon og den såkalte fedrekvoten er som nevnt et av eksemplene som løftes i tradwife-debatten, når det gjelder valgfrihet for familiene og statens rolle. Dette får også noe etterspill i mediebildet. Omtalen og debatten er spredt, men handler blant annet om viktigheten av fedrekvoten, om den fører til reelle endringer, om den gir familiene mer eller mindre frihet, og om hvorvidt den er et privilegium eller en utdatert ordning.

Ordet fedrekvote er omtalt i totalt 300 oppslag i 2025. I tillegg til etterspillene etter tradwife-debatten i oktober, er det også en topp i april, hvor det primært er de politiske landsmøtene som genererer omtale.

Høyres vedtak om å redusere fedrekvoten fra 15 til 10 uker får noe omtale, mens KrFs landsmøte, hvor de går inn for en fjerning av fedrekvoten i sin helhet, får en del mer oppmerksomhet.

Mange av sakene er rent informative og viser til endring av fedrekvoten som ett av flere politiske vedtak på landsmøtene. Men vedtakene skaper også debatt.

Representanter fra både SV, Ap og Venstre er kritiske til KrFs reversering av fedrekvoten, og kaller det blant annet konservativt, gammeldags og et alvorlig tilbakeskritt for likestillingen.

Mest oppmerksomhet får imidlertid den interne uenigheten, med Valgerd Svarstad Hauglands uttalelser om at KrF ikke må bli et tradwife-parti, som det mest fremtredende.

Vedtakene fører også til flere meningsbærende innlegg og kommentarer, der både dette og mange av de andre familiepolitiske vedtakene fra KrF ses på som en tydelig konservativ dreining for partiet.

KrF er en dominerende aktør

KrF dominerer helt klart medieomtalen av fedrekvoten, med omtale i mer enn 150 oppslag. Det utgjør om lag halvparten av all omtalen og er nesten dobbelt så mange oppslag som det Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet får. Dette handler nok primært om at KrF vedtok å fjerne hele fedrekvoten på landsmøtet sitt, noe som er mer radikalt enn Høyres kutt fra 15 til 10 uker.

Blant enkeltpersoner topper Valgerd Svarstad Haugland og Ingrid Olina Hovland listen. Dag-Inge Ulstein er også noe synlig, som en av de som fronter partiets nye konservative kurs, men langt mindre enn Svarstad Haugland og Hovland.

Debatten om tradwife og fedrekvote handler i bunn og grunn om hvem som skal bestemme hvordan familier organiserer hverdagen sin. For å forstå hvorfor disse spørsmålene treffer en nerve, må vi se på hvordan småbarnsforeldre faktisk beskriver hverdagen sin. Her kommer begrepene tidsklemma og det tredje skiftet inn.

Tidsklemma

Tidsklemma forklares strukturelt, men håndteres individuelt

«Tidsklemma» er et hyppig omtalt tema i mediene, og begrepet forekommer i over 1000 oppslag i 2025. Temaet er særlig knyttet til småbarnsforeldre og balansen mellom jobb, omsorg og fritid – men berører også bredere spørsmål om arbeidslivets organisering og velferdsordninger.

En stor andel av sakene tar utgangspunkt i enkeltpersoners erfaringer.

Småbarnsforeldre – og særlig mødre – brukes ofte som eksempler på hvordan tidsklemma arter seg i praksis.

Mange saker handler om konkrete grep for å «komme ut av tidsklemma», som å redusere arbeidstid, bytte jobb, senke ambisjonsnivået eller gjøre endringer i familie- og hverdagslogistikk. Denne typen saker er ofte løsningsorienterte og individualiserte i formen.

Samtidig kobles også tidsklemma til strukturelle forhold. Arbeidslivets krav, heltidsnormen, pendling, barnehage- og SFO-tilbud, samt manglende fleksibilitet i hverdagen trekkes frem som sentrale årsaker.

I flere kommentarer og analyser brukes tidsklemma som inngang til en bredere kritikk av hvordan arbeids- og familieliv er organisert, og som argument for endringer i familiepolitikk og arbeidstid. Flere kobler tidsklemma til ulik fordeling av omsorg og ansvar, særlig mellom kjønn.

Politikere opptrer i mindre grad som hovedaktører i tidsklemme-omtalen, men temaet berøres indirekte i debatter om familiepolitikk, arbeidstid og velferdstjenester. Lokale og regionale politikere er særlig synlige i saker som handler om barnehagekutt, skole og SFO, der konsekvensene for foreldres tidsbruk løftes frem. Det er likevel relativt få saker der tidsklemma behandles som et eksplisitt politisk hovedtema på nasjonalt nivå.



Blant aktørene som uttaler seg om tidsklemma, er også fagpersoner som psykologer, forskere og tillitsvalgte. De brukes ofte til å forklare konsekvensene av vedvarende tids- og forventningspress, som stress, sykefravær og redusert livskvalitet. Flere peker på at tidsklemma ikke bare er et individuelt problem, men et samfunnsproblem som rammer bredt.

Nasjonale skjermråd aktualiserer tidsklemma

Omtalen er relativt jevnt fordelt gjennom året, men med flest treff i juni. I tillegg til flere livsstilsartikler om tematikken denne måneden, fikk også de nye nasjonale skjermrådene fra Helsedirektoratet bred omtale i dette tidsrommet.

Helseminister Jan Christian Vestre (Ap) uttrykte i denne forbindelse forståelse for at skjermtid kan være en krevende balanse for foreldre i tidsklemma, og det er også årsaken til at han var enkeltpersonen med flest treff koblet til dette temaet i 2025.

DNTs generalsekretær Inger Lise Blyverket, som kobler tidsklemma og skjermbruk til en økning i besøk på DNT-hyttene får også noe omtale. Det samme gjør barne- og familieminister Lene Vågslid (Ap). Det skyldes i hovedsak en debatt om Debatten i februar, hvor programleder Fredrik Solvang fikk kritikk for å ha spurt Vågslid om hun kom til å klare å kombinere ministerposten med rollen som småbarnsmor.

Som følge av kritikken av Solvang fulgte en oppfølgingsdebatt, hvor også flere menn var invitert til å fortelle om hvordan de snakker om og håndterer tidsklemma.

Ansaret ligger på den enkelte familie

Samlet sett viser medieomtalen i 2025 at tidsklemma er et velkjent og hyppig omtalt fenomen, som brukes som forklaring på mange ulike utfordringer i hverdagslivet.

Samtidig preges dekningen av en spenning mellom strukturelle forklaringer og individuelle løsninger, der ansvaret for å håndtere tidsklemma i stor grad legges på den enkelte familie.



Faksimile, NRK

Det tredje skiftet

«Det tredje skiftet» setter ord på mødrenes merbelastning

Mens tidsklemma beskriver følelsen av at tiden ikke strekker til, finnes det et annet begrep som går dypere: det tredje skiftet. Der tidsklemma handler om mengden oppgaver, handler det tredje skiftet om hvem som bærer ansvaret for at alt henger sammen – og hva det koster.

Sosiolog og forsker Kristine Warhuus Smebys lanserte begrepet «Det tredje skiftet» i sitt doktorgradsarbeid i 2017, der hun analyserer det praktiske og emosjonelle arbeidet knyttet til å administrere hverdagen i familien. Begrepet bygger på internasjonal likestillings- og arbeidslivsforskning, blant annet Arlie Hochschilds analyser av «det andre skiftet».

Omtalen av «det tredje skiftet» er langt mer begrenset enn for eksempel «tidsklemma», men inngår likevel i et bredt mediebilde der spørsmål om likestilling, omsorgsarbeid og belastning i familielivet diskuteres.

Vi finner begrepet hyppigst i mars, særlig i forbindelse med 8. mars-markeringen, men det dukker også opp resten av året i artikler, kommentarer og analyser av familie- og arbeidsliv.

Desember er måneden med nest flest treff på begrepet, blant annet knyttet til juleforberedelser, og mors typiske hovedansvar for alt som skal gjøres.

I tråd med Smebys forskning brukes «det tredje skiftet» primært som et analytisk begrep for å beskrive det usynlige, mentale og koordinerende arbeidet som ofte følger med omsorgs- og familieliv.

Likestilling: – Kvinner straffes på en måte menn ikke gjør

Småbarnspappaene Bjørne og Pål håper det blir slutt på at menn blir kalt for barnepassere eller barnevakter når de tar hånd om egne barn.



FAR, SAMBOER OG I JOBB: Bjørne Bjørnson Skarbøe (38) og Pål

Faksimile, VG

Spør samlivspsykologene

– Jeg organiserer, styrer og sliter meg ut

Hun løper rundt og fikser det meste i familien. Hvorfor finner kvinner seg i dette, spør hun?

Catrin Sagen og Sissel Gran
Samlivspsykologer



Mer info

Faksimile, VG

Dette omtales som oppgaver knyttet til planlegging, oversikt, bekymringer og ansvar for at hverdagen skal fungere, i tillegg til lønnsarbeid og praktisk husarbeid. Begrepet kobles tydelig til kjønn, og særlig til mødres rolle i småbarnsfamilier.

Mange av sakene tar utgangspunkt i personlige erfaringer, der kvinner beskriver følelsen av å være familiens «prosjektleder» og bærer av det tredje skiftet.

Disse historiene brukes ofte for å konkretisere hvordan ansvaret oppleves i praksis, og for å forklare sammenhenger mellom belastning, dårlig samvittighet, stress og manglende overskudd. Samtidig trekkes begrepet også inn i mer forklarende og faglige sammenhenger.

Forskere er sentrale, politikere lite synlige

Ettersom begrepet springer ut av forskning, brukes fagpersoner aktivt i omtalen for å gi begrepet legitimitet og forankring.

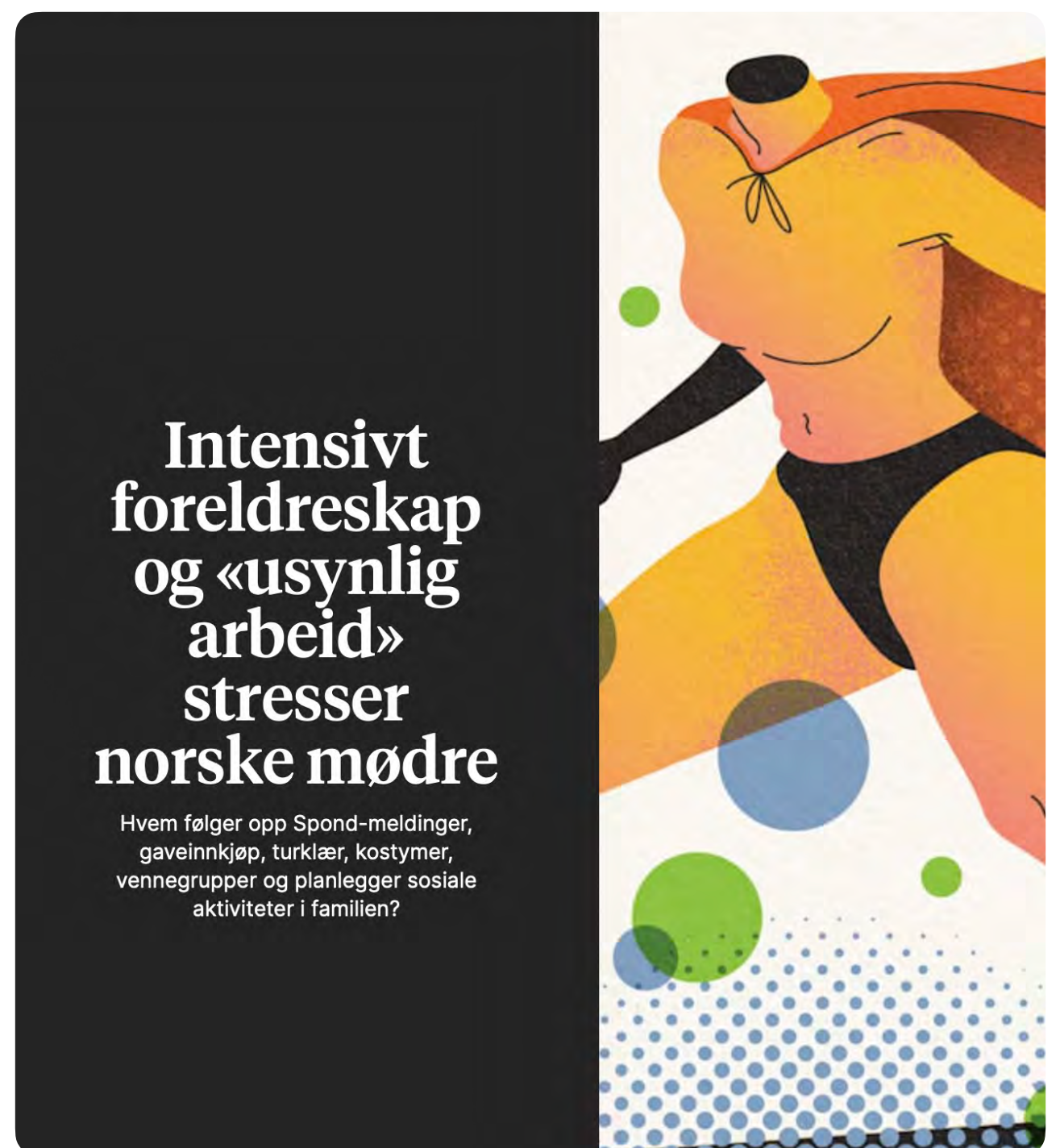
Forskning på fordeling av usynlig arbeid i barnefamilier løftes frem, og flere peker på at det tredje skiftet bidrar til kjønnsforskjeller i helse, sykefravær og livskvalitet. I disse sakene forstås det tredje skiftet ikke som et resultat av individuelle preferanser alene, men som et uttrykk for seiglivede strukturer og forventninger knyttet til kjønn og omsorg.

Politikere er i begrenset grad hovedaktører i omtalen av «det tredje skiftet». Når temaet berøres politisk, skjer det oftest indirekte, gjennom debatter om likestilling, kvinnehelse eller arbeidsliv, snarere enn som et selvstendig politisk saksfelt. Omtalen domineres i større grad av kommentatorer, fagpersoner og enkeltstemmer enn av partipolitiske aktører.

Begrepet er ikke utgangspunkt for politiske løsninger

Samlet sett viser medieomtalen i 2025 at «det tredje skiftet» fungerer som et begrep som synliggjør og setter ord på en type arbeid og belastning som ellers ofte forblir usett. Samtidig preges dekningen av at begrepet i stor grad brukes forklarende og diagnostiserende, snarere enn som utgangspunkt for konkrete politiske løsninger.

Ansvaret for å håndtere det tredje skiftet forblir i mange sammenhenger implisitt lagt på den enkelte familie og det enkelte parforhold, selv når årsakene beskrives som strukturelle.



Intensivt foreldreskap og «usynlig arbeid» stresser norske mødre

Hvem følger opp Spond-meldinger, gaveinnkjøp, turklær, kostymer, vennegrupper og planlegger sosiale aktiviteter i familien?

Faksimile, Aftenposten

Datingmarkedet

Sjekkemarkedet i endring

Debattene om tradwife, fedrekvote og tidsklemma forutsetter én ting: at man har en partner å dele livet med. Men for en voksende gruppe unge menn er nettopp dette blitt utfordringen. I sosiale medier – og i økende grad i redaktørstyrte medier – diskuteres et sjekkemarked i endring, der kvinner har blitt mer selektive og flere menn opplever å stå utenfor.

Datingmarkedet har fått jevn oppmerksomhet i mediene det siste året. Særlig har temaer knyttet til datingappenes mange valgmuligheter, økningen i ufrivillig single og mulige forklaringer på denne utviklingen blitt løftet fram.

Omtalen preges av enkelte topper, som kan knyttes til enkeltartikler med stor spredning. Disse artiklene peker blant annet på at inntekt og status hos menn har stor betydning for hvem som lykkes i datingmarkedet, og at politisk samsvar også vektlegges i partnervalg.

Sex og samliv | Datingapper

«Koldtbord-effekten» kan forklare nettdatingens skjeve spilleregler

Mange menn får hverken matcher, møter eller sex på datingapper, ifølge professor. Kvinner får oftere sex – men ikke forpliktelsen de egentlig ønsker.

Faksimile, Aftenposten

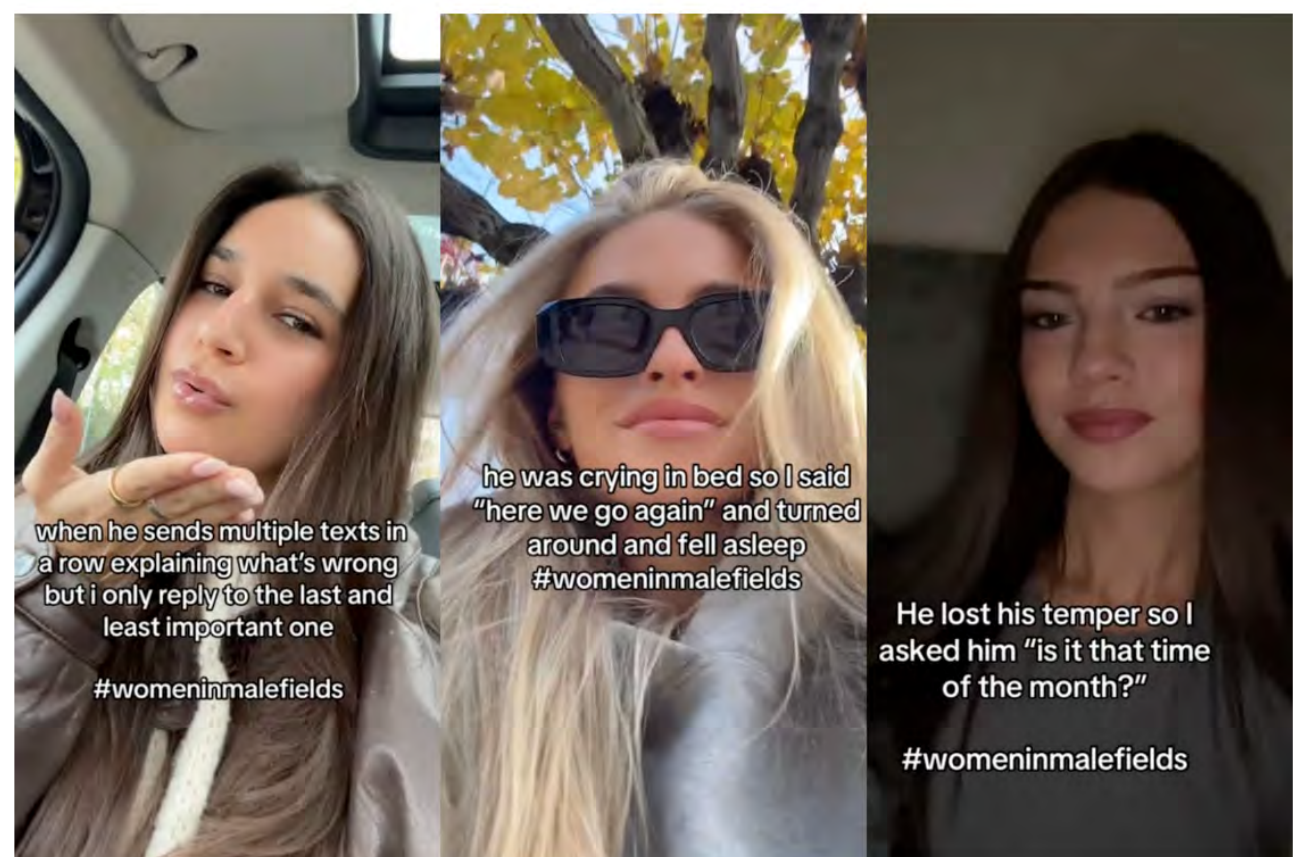
Når flere menn enn kvinner stemmer FrP, bidrar dette ifølge artiklene til en politisk mismatch som kan gjøre det vanskeligere å finne en passende partner. Videre fremheves det at mens et lite mindretall menn vurderes som svært attraktive, blir mange aldri valgt. Dette beskrives som en mulig grobunn for frustrasjon og sinne.

Fartein Ask Torvik, seniorforsker ved Folkehelseinstituttet, og kjønnsforsker og forfatter, Mads Larsen, er blant de mest synlige og siterte i omtalen. Begge er sentrale kilder i de nevnte artiklene.

Kultur | Trender

Menn blir latterliggjort på nett: – En oppvekker

Hva skjer når kvinner oppfører seg som menn i datingmarkedet? Ny Tiktok-trend hevder å ha svaret. – Forsterker det ekstreme, sier kommentator.



Kvinner tar til Tiktok for å harselere med menns dating-oppførsel. Foto: @maayanyve, @marla_fritz og @le4hnx / Tiktok

Faksimile, Aftenposten

TV-serien *Adolescence* aktualiserer «mannosfæren»

Begrepet mannosfæren er en samlebetegnelse for antifeministiske nettfora, nettsted, blogger, YouTubekanaler, podkaster og sosiale mediekanaler som dyrker en bestemt maskuinitetsoppfattelse (snl.no). Begrepet oppsto med et analytisk og kritisk formål, noe som også gjenspeiler seg i søkeresultatet.

«Mannofæren» har 180 treff gjennom året, med en tydelig topp i april. Dette henger sammen med omtalen av Netflix-serien *Adolescence*. Her skildres 13 år gamle Jamie som gradvis formes av den nettbaserte mannosfæren – et miljø preget av kvinnehat og forestillinger om giftig maskulinitet – og som til slutt ender med å drepe en klassevenninne. Serien bidro til å aktualisere tematikken rundt unge gutters og menns radikaliserings på nett, og utløste omfattende redaksjonell omtale.

Andrew Tate omtales som frontfigur

Andrew Tate er, ikke overraskende, den enkeltpersonen som oftest knyttes til begrepet i materialet, ettersom han i mediedekningen fremstilles som en sentral frontfigur for mannosfæren.

Oskar Westerlin er den norske enkeltpersonen med flest treff i kombinasjon med søkeordet, ikke som kilde eller som en direkte representant for mannosfæren, men som et eksempel på unge, norske menn som bidrar til å løfte oppmerksomheten mot denne subkulturen gjennom å spille på en "politisk ukorrekt" maskulinitet.



Skjermdump, Netflix



Verden | Opptøyene i Storbritannia

**Britene varsler nasjonal voldskrise
Peker på influensere som «hater kvinner».**

Faksimile, Aftenposten

Familieliv og samliv i sosiale medier

Familie og samliv diskuteres som livsstil, ikke politikk

Samliv og familie diskuteres sjelden som eksplisitte likestillings- eller familiepolitiske spørsmål i sosiale medier. I stedet foregår samtalen indirekte – gjennom personlige erfaringer, livsstilsvalg og hverdagsfortellinger, som sjelden kobles til større strukturelle debatter.

Et tydelig trekk er at unge kvinner uttrykker et økt handlingsrom til å velge bort relasjoner som ikke oppleves som emosjonelt eller praktisk bærekraftige. Dette skaper spenninger i dating- og samlivsdiskusjoner, ofte synlig i kommentarfeltene.

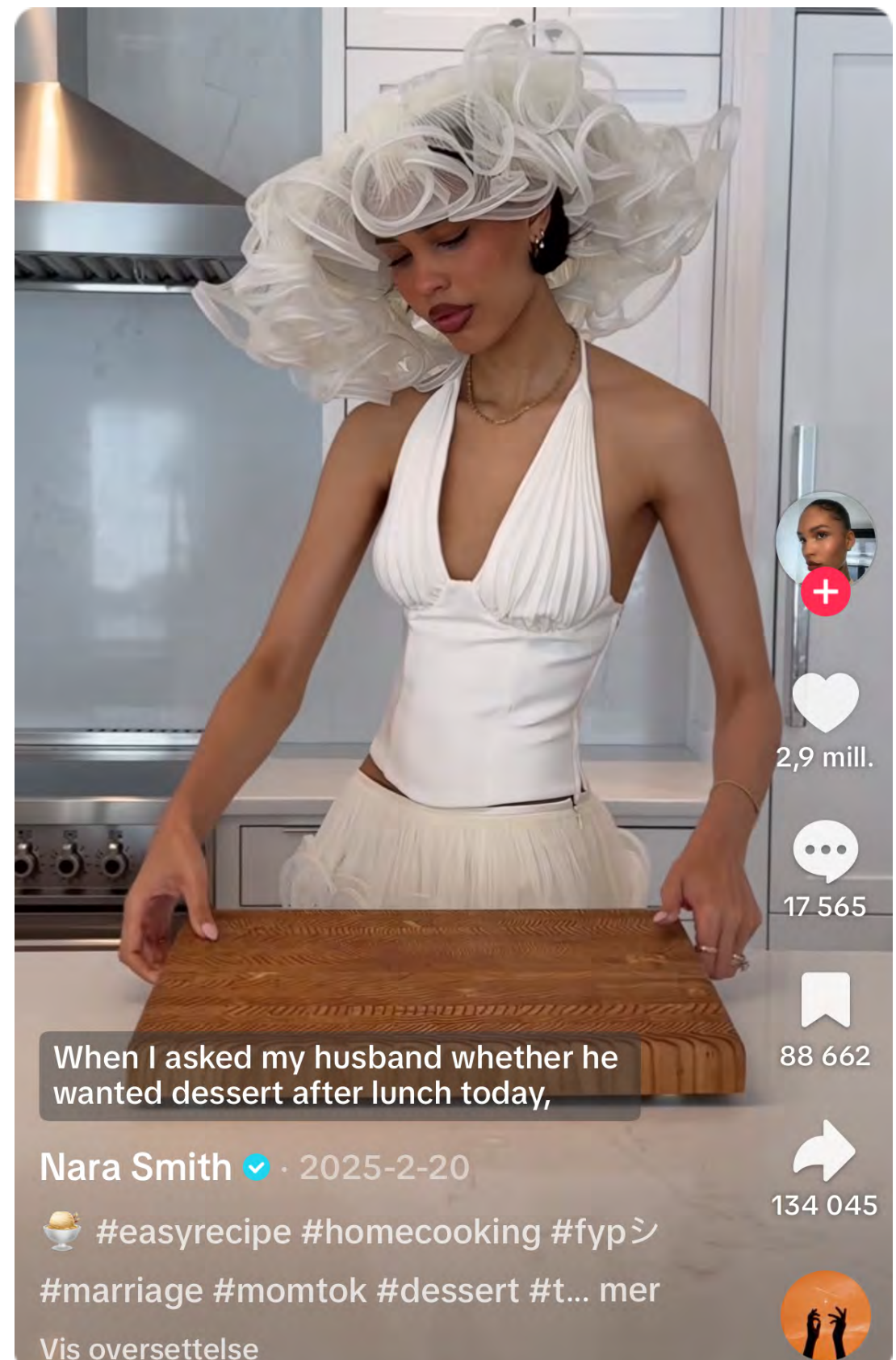
Samtidig har innhold som idealiserer et roligere, mer hjemmeorientert familieliv fått økt synlighet – gjerne omtalt som tradwife-innhold.

Dette presenteres som personlige valg, ikke som politisk innhold, men representerer likevel en tydelig motstrøm til normen om yrkesaktive kvinner.

Av mer praktisk art er det også en del innhold som trekker frem at økonomisk usikkerhet og et krevende boligmarked fungerer som sentrale rammer for samtaler om familiedannelse. Dette bidrar til at mange utsetter eller problematiserer etablering av familie, fordi de opplever at forutsetningene ikke er til stede.



Faksimile, @emiliebirkeland på TikTok



Faksimile, @naraazizasmith på TikTok

Dating for åpen scene

Dating på sosiale medier fremstår i økende grad som et kollektivt og offentlig fenomen, snarere enn private møter mellom to personer.

Unge eksponeres kontinuerlig for andres erfaringer og vurderinger av romantiske relasjoner, og trekkes aktivt inn i andres datingliv gjennom deling av meldinger, datingprofiler og praksiser der man offentlig «tester» den man dater.

Begreper som «red flags» og «green flags» brukes for å evaluere personlige egenskaper, og kommentarfelt brukes til å vurdere og diskutere hva som regnes som greit og ikke.

Diskusjonen rundt dating preges av mange regler, begreper og motstridende råd, der små handlinger tillegges stor betydning. Dette bidrar til at dating ofte fremstilles som strategisk, uforutsigbart og risikofyllt, snarere enn intuitivt.

Man ser også en økende trend der unge søker råd hos eldre generasjoner, ofte i håp om betryggelse og mer stabile fortellinger om kjærlighet og samliv.

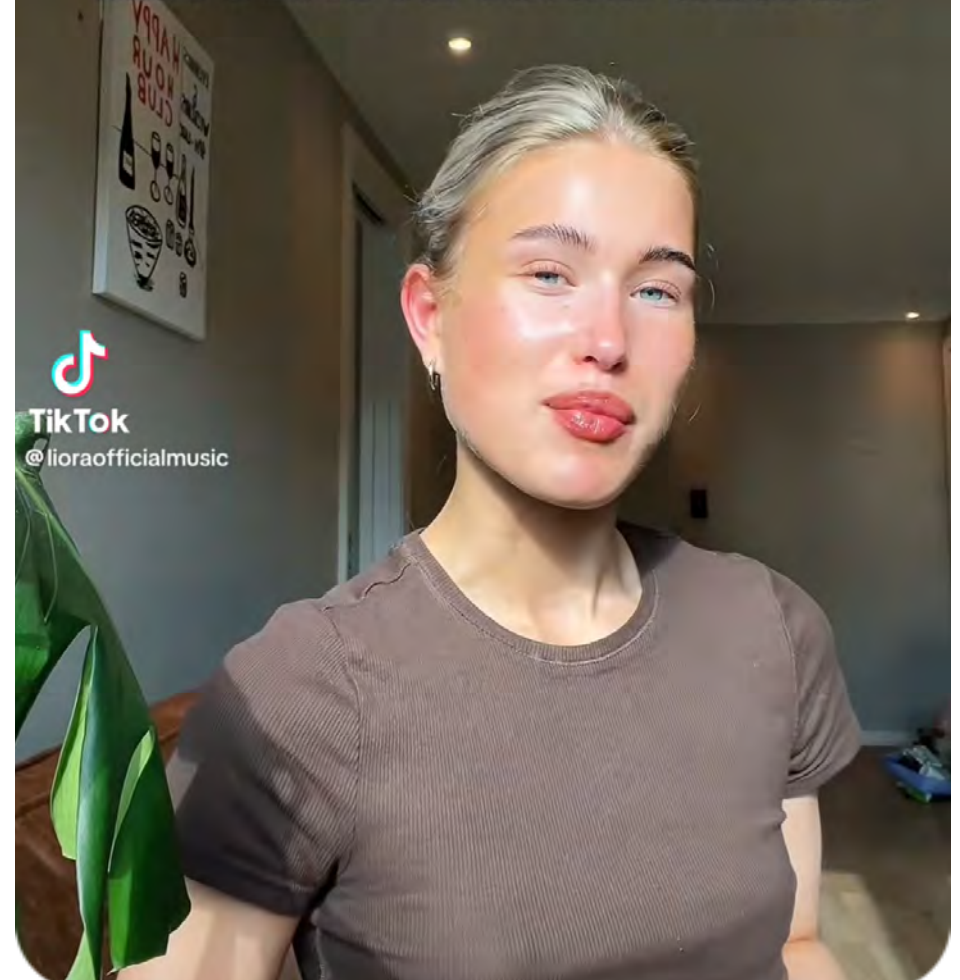
red flags ► nobody talks
about:

Faksimile, @hntrwashere på TikTok

- ✓ 497. don't pick up the ping pong ball
- ✓ 498. don't use emojis
- ✓ 499. don't dance at a club
- ✓ 500. don't enjoy breakfast
- ✓ 501. don't buy anything with a gift card
- ✓ 502. don't wear flip flops
- ✓ 503. don't have steak how you like it
- ✓ 504. don't choke
- ✓ 505. don't have a bad cough
- ✓ 506. don't be nice
- ✓ 507. ????
- ✓ 508. don't eat food
- ✓ 509. don't get drunk

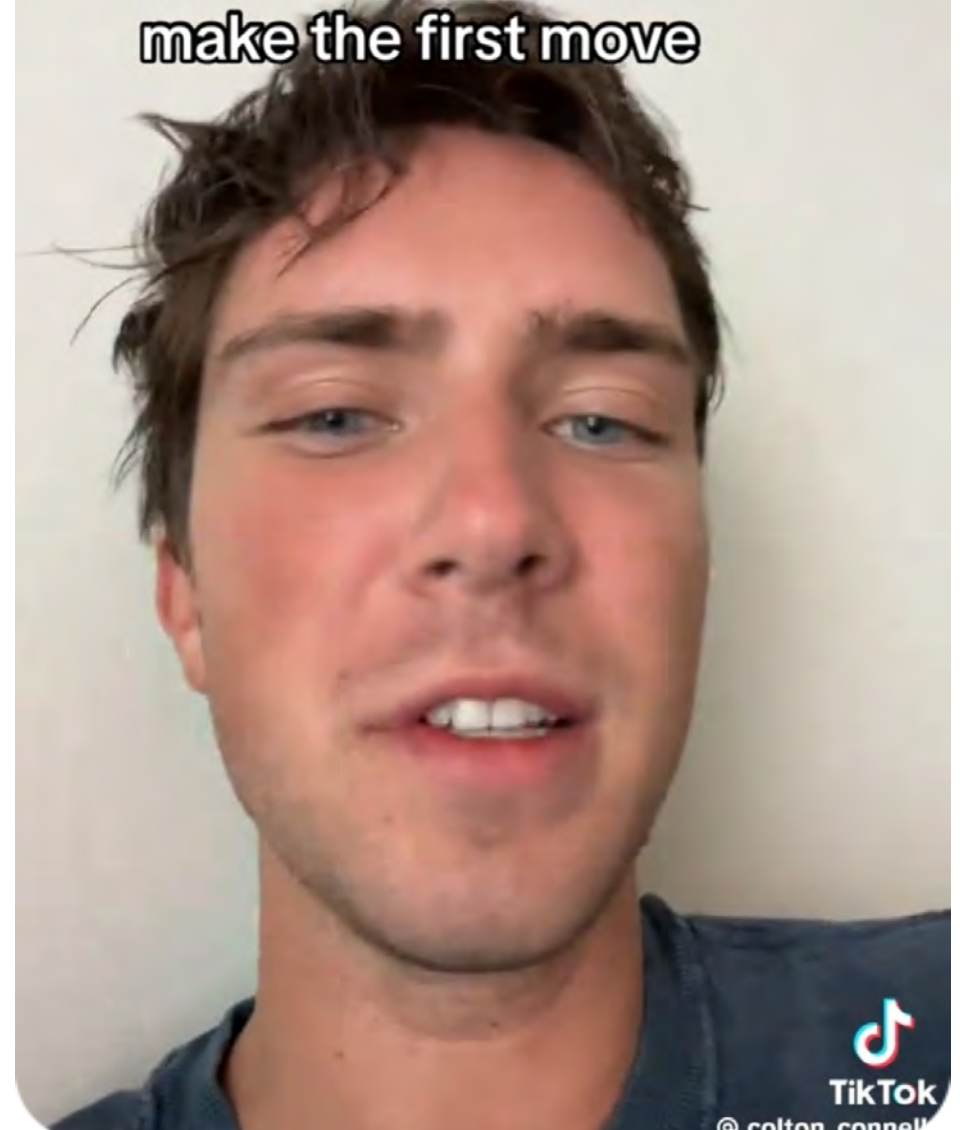
Faksimile, @wyszkay på TikTok

STORYTIME
Min VERSTE Tinder date....



Faksimile, @loraofficialmusic på TikTok

Women should never
make the first move



Faksimile, @colton_connolly på TikTok

Tydelig kjønnet og polarisert innhold

Videre ser man at innholdet er tydelig kjønnet og preget av polarisering. Unge kvinner uttrykker økte forventninger til emosjonell tilgjengelighet, tydelig kommunikasjon og likestilt innsats, og normaliserer det å velge bort relasjoner som ikke gir verdi.

I oktober 2025 publiserte Vogue artikkelen 'Is Having a Boyfriend Embarrassing Now?' som undersøkte hvordan det har blitt sett ned på å dele bilder av kjæresten sin på sosiale medier. Dette utløste en trend der single romantiserte singellivet og tok artikkelens tittel bokstavelig.

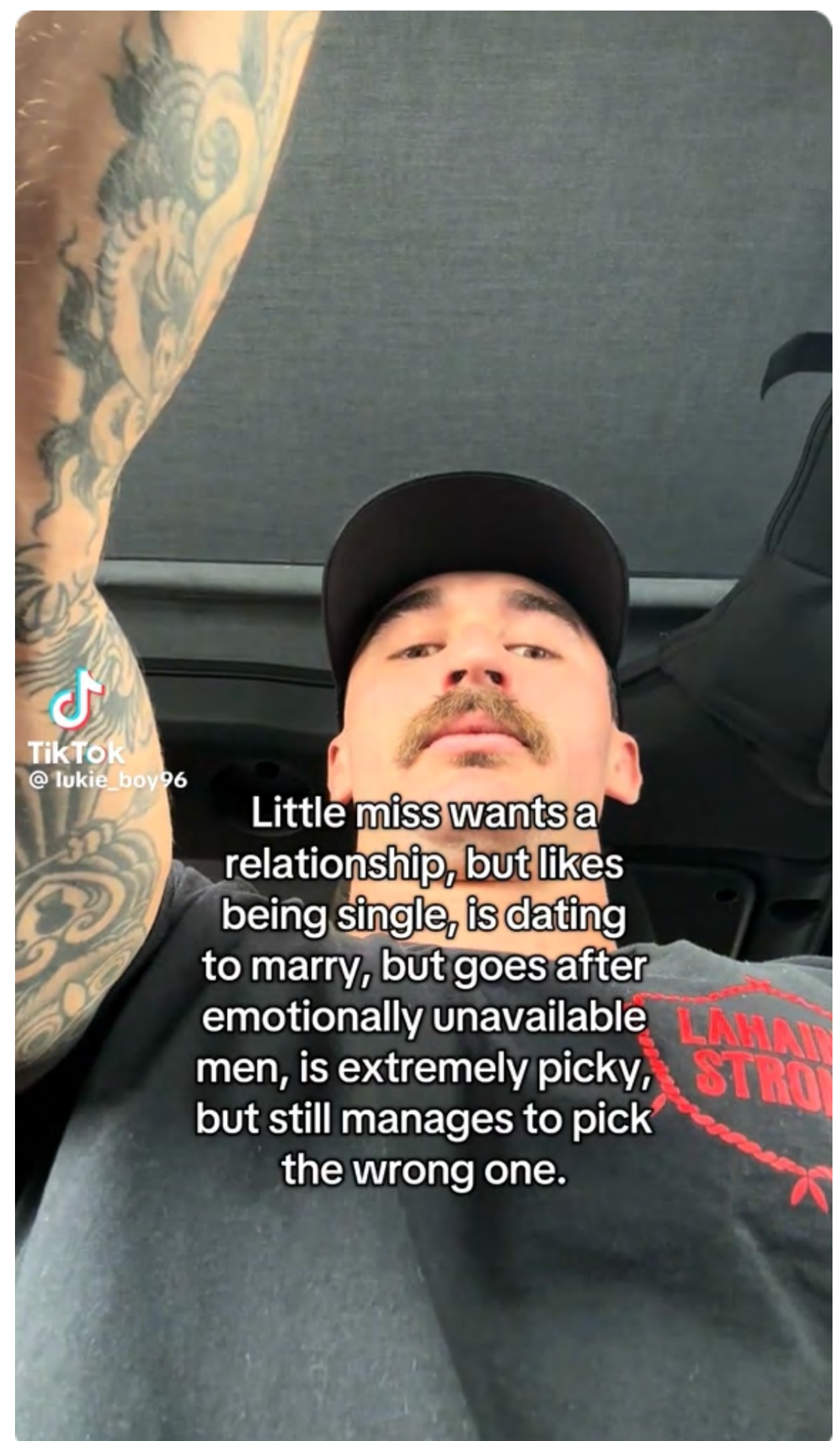
Parallelt eksponeres unge menn for innhold som fremmer snevre maskulinitetsidealer. Slike uttrykk møter ofte motstand, noe som for noen bidrar til opplevelser av avvisning og utenforskap. I enkelte tilfeller tolkes disse erfaringene gjennom mer polariserte forklaringer på dating og kjønn, der ansvar legges på kvinner eller samfunnsutviklingen.

Ulike syn på samliv og familie lever ofte side om side i sosiale medier, men med lite reell dialog mellom posisjonene.

Og selv om likestilling sjelden nevnes direkte, forhandles det kontinuerlig – gjennom spørsmål om omsorgsarbeid, økonomi og ansvar i parforholdet.



Faksimile, @lulu_davidson på TikTok



Faksimile, @lukie_boy96 på TikTok

Nøkkelfunn

#1 Unge, verdikonservative stemmer setter agendaen

Debatten om familieliv og likestilling i redaktørstyrte medier drives i stor grad av aktører som utfordrer etablert politikk – ikke av de som forsvarer den. Tradisjonelle likestillingsstemmer responderer, men initierer sjelden nye debatter.

#2 Valgfrihet er et nøkkelord

Både tradwife-debatten og fedrekvote-diskusjonen handler i bunn og grunn om det samme: Hvem skal bestemme hvordan familier organiserer seg – staten eller familien selv?

#3 Strukturelle problemer håndteres individuelt

Tidsklemma og det tredje skiftet beskrives som samfunnsproblemer, men løsningene som tilbys, er nesten utelukkende individuelle: jobb mindre, senk ambisjonene, fordel oppgavene bedre hjemme.

#4 Sosiale medier og redaktørstyrte medier snakker forbi hverandre

I redaktørstyrte medier er familie og samliv politikk, i sosiale medier er det livsstil. Mange av de samme temaene diskuteres, men på helt ulike premisser.

02

Psykisk og fysisk helse

02

Psykisk og fysisk helse er et felt der kjønnsforskjellene er tydelige – både i statistikken og i mediedekningen. Menn og kvinner har ulike utfordringer, og møtes med ulikt innhold.

I dette kapitlet ser vi på følgende undertemaer:

- Menns psykiske helse og selvmordsstatistikken
- Kvinnehelse som politikkområde
- Abort som politisk stridstema
- Kjønnsdelt helsekommunikasjon i sosiale medier

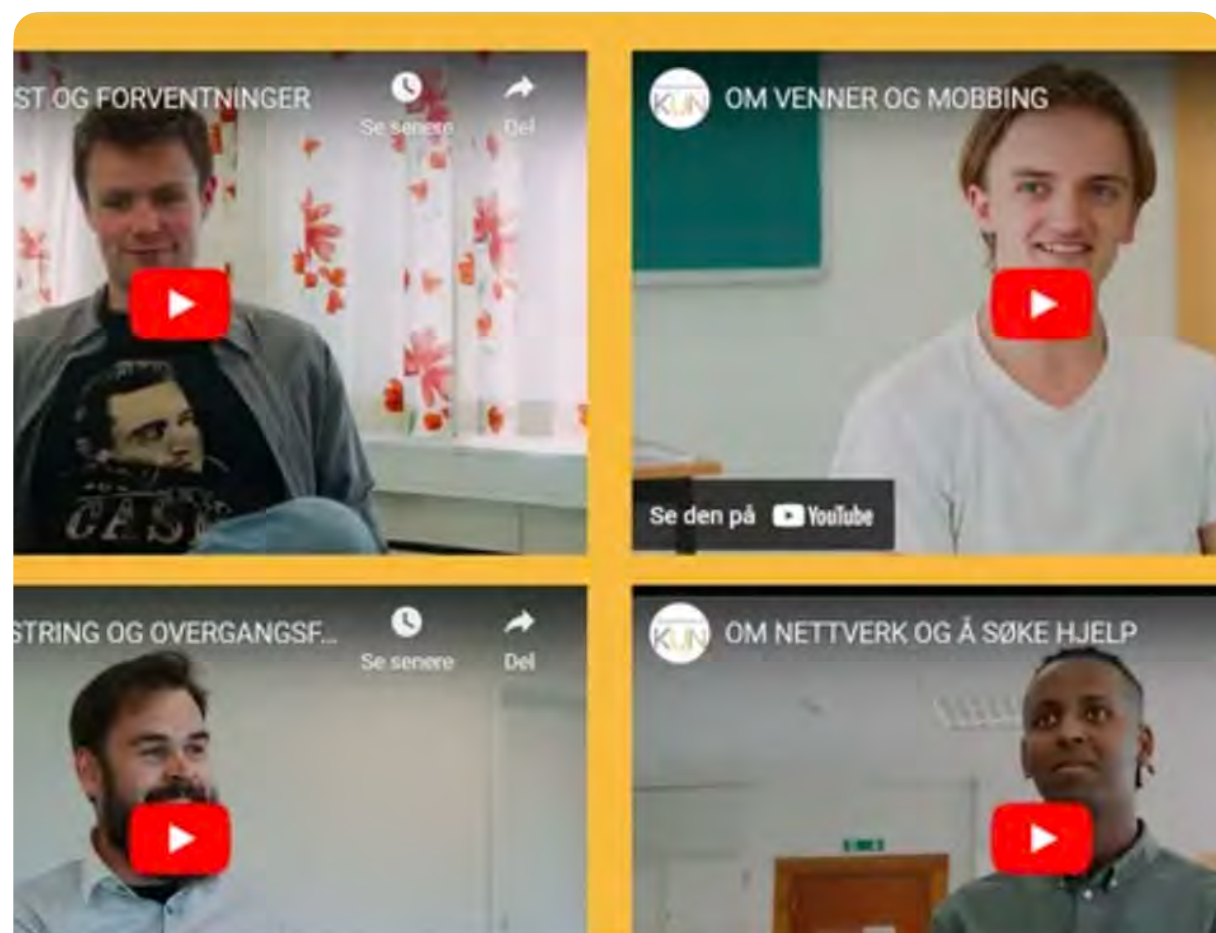
Menns psykiske helse

Drives frem av tall og merkedager

Omtalen av menns psykiske helse i 2025 er i stor grad knyttet til statistikk, rapporter og merkedager – og løftes blant annet frem i forbindelse med Verdensdagen for selvmordsforebygging, Verdensdagen for psykisk helse, Mannsdagen og FHIs publisering av Dødsårsaksregisteret.

Verdensdagen for forebygging av selvmord 10. september får en del omtale i redaksjonelle medier, og en stor andel av omtalen viser til selvmordstall og statistikk, gjerne i et historisk perspektiv.

Selv om markeringen i utgangspunktet handler om selvmord generelt, løfter svært mange saker frem den klare overvekten av selvmord blant menn. Flere peker på risikofaktorer og mulige årsaker – blant annet at menn i mindre grad viser og snakker om følelser.



Snakk om det, mann!

Filmer og samtaler om menn og psykisk helse, for deg som jobber med ungdom.

Faksimile, Verdensdagen for psykisk helse

Tematikken er også omtalt på leder- og kommentatorplass, i eksempelvis Nationen, Aftenposten og VG. Her vises det blant annet til Solberg-regjeringens handlingsplan fra 2020, som hadde en nullvisjon for selvmord. Handlingsplanen omtales blant annet som urealistisk og som en fiasko.

Organisasjoner som Kirkens SOS, Mental Helse og LEVE er synlige med meningsbærende innlegg. De etterlyser blant annet sterkere satsing, bedre lavterskeltilbud og mer åpenhet rundt psykisk helse blant menn.

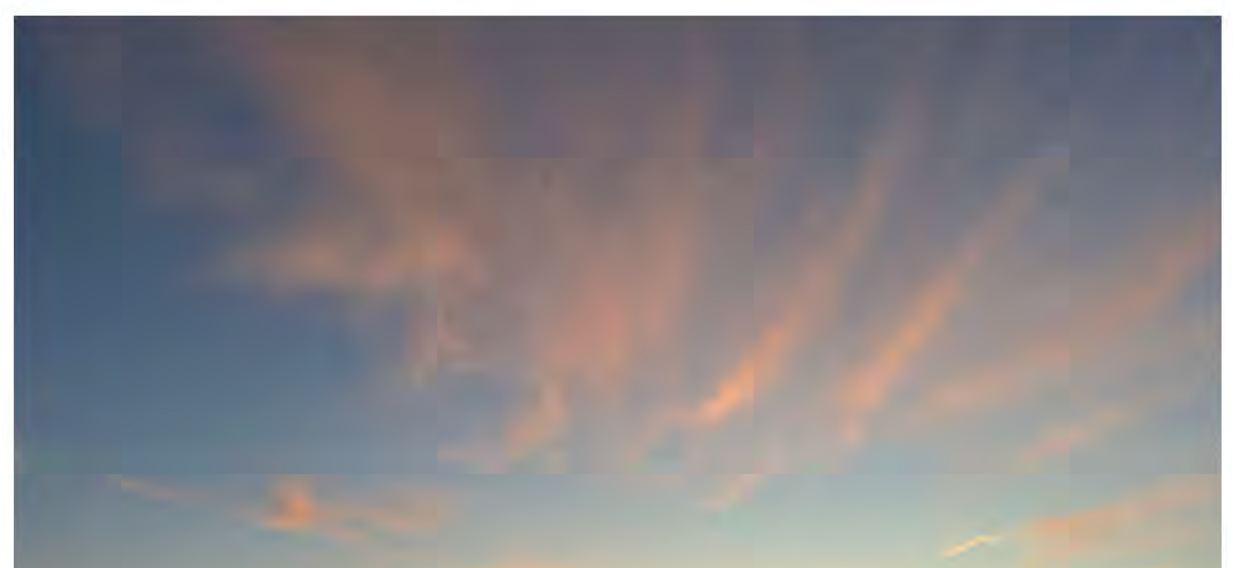
Også Verdensdagen for psykisk helse 10. oktober bidrar til økt oppmerksomhet rundt menns psykiske helse. Mye av omtalen er basert på konkrete tall og forskningsstudier.

Gjennom Amedia-avisene spres blant annet en artikkel som viser til kjønnsforskjeller når det gjelder rusavhengighet, selvmord, legebesøk generelt og legebesøk som handler om depresjon spesielt.

Meninger
Debattinnlegg

Våre kjære fortsetter å dø fra oss

Selvordene tar ingen pause. I stedet bare fortsetter de å øke. Hvorfor prøver vi ikke å gjøre mer med det?



Faksimile, VG

Tallene følges opp med omtale av et forskningsprosjekt som viser at depresjons-symptomer kan arte seg ulikt mellom menn og kvinner, og som peker på hvilke symptomer man bør legge merke til når det gjelder menn.

En rapport fra Helsedirektoratet får også bred dekning. Rapporten avdekker et paradoks: Menn vet egentlig hva som hjelper når de sliter psykisk, men velger instinktivt det motsatte. Grubling, tilbaketrekking og alkohol blir løsningen – selv om de selv ikke tror det virker.

Bakgrunnen for rapporten er at tre av fire som tar selvmord i Norge, er menn, og at menn søker hjelp sjeldnere og senere enn kvinner. Helsedirektoratet ønsker å forstå hvorfor menn ikke bruker helsetjenesten, og hvordan de kan nås bedre.

Selv mordstallene er de høyeste siden 1999

I oktober publiserte FHI kvalitetssikrede tall fra Dødsårsaksregisteret for 2024. Tallene viser at selvmordstallene er på det høyeste nivået siden 1999. 73 prosent av selvmordene var menn, og menn er overrepresentert i alle aldersgrupper.

FHI-direktør Guri Rørtveit peker på at selvmordsraten har steget mest blant eldre de siste årene, og trekker frem psykiske lidelser, alkohol og rusproblematikk som viktige risikofaktorer. Hun påpeker også at økonomiske nedgangstider og sosial ulikhet påvirker hvor mange som tar livet sitt.

Personlige historier gir tallene et ansikt

Nyhetsknaggene og volumet i omtalen av tematikken er knyttet til merkedager, lansering av tall og statistikk, gjerne satt i historisk kontekst, eller lansering av forskningsprosjekter og rapporter som avdekker nye funn. Men særlig i forbindelse med merkedagene følges tallene opp med personlige historier. Både pårørende og de som selv har hatt psykiske problemer eller vært i risikozonen for selvmord, gir et ansikt til tallene. Det er også noe lokal omtale med lokale vinklinger, både av markeringer og personlige historier fra lokalsamfunnet.

Konsensus preger debatten

Menns psykiske helse fremstår ikke som et betent eller kontroversielt tema i medieomtalen, og dekningen viser tydelig at det er konsensus om problemet. Debatten handler derfor i større grad om hva som er risikofaktorer og hvordan man skal klare å løse utfordringene. Selv om ulike løsninger kommer frem, er det heller ikke her steile fronter.

«I Norge lever menn kortere, dør oftere av selvmord, og faller oftere ut av skole og utdanning enn kvinner. De er kraftig underrepresentert i helse-, omsorgs- og sosialfagene – samtidig som de utgjør flertallet blant dem som står utenfor arbeid og utdanning. Dette er ikke bare individuelle problemer. Det er et systematisk tap av menneskelig potensial.»

– Debattinnlegg på Mannsdagen, Olav Neerland, leder FO Innlandet

Kvinnehelse

Når menns helse diskuteres i mediene, handler det først og fremst om det psykiske. Kvinnehelse favner langt bredere. Begrepet «kvinnehelse» er omtalt i nærmere 4 000 treff i 2025. Temaet spenner fra omtale av kvinnesykdommer som endometriose, overgangsalder, kvinnehelseforskning og konferanser til Kvinnehelseutvalgets NOU, Regjeringens kvinnehelsestrategi og Kvinnehelsearbeids-utvalgets utredning.

8. mars aktualiserer kvinnehelseutvalgets funn og konklusjoner

Begrepet er klart mest omtalt i forbindelse med kvinnedagen 8. mars. Debattene og innleggene handler både om kunnskapshull, prioriteringer i helsevesenet og kvinners egne erfaringer med ikke å bli tatt på alvor. Her refereres det blant annet til Kvinnehelseutvalgets funn og konklusjoner fra 2023.

Disse slo fast at kvinner ikke har likeverdige helsetjenester i Norge i dag, fordi kjønnsforskjeller ikke har blitt vektlagt verken i folkehelsearbeidet, i helse- og omsorgstjenesten eller i forskning og utdanningene på helsefeltet.

I forbindelse med 8. mars blir det blant annet satt spørsmål ved prioriteringen, finansieringen og den politiske oppfølgingen av rapporten.

I anledning kvinnedagen lanserer Helsedirektoratet, i samarbeid med Norsk helsenett, en temaside dedikert til kvinnehelse på Helsenorge.no. Omtalen av lanseringen får mye oppmerksomhet, primært gjennom en NTB-melding som spres til en rekke medier. Også her refereres det både til Kvinnehelseutvalgets konklusjoner fra 2023 og til kvinnehelsestrategien som regjeringen la frem i 2024.

Kvinnearbeidshelseutvalgets utredning får omtale

Fremleggelsen av kvinnearbeidshelseutvalgets utredning i april 2025 om kvinners arbeidshelse får noe oppmerksomhet.

Mediene trekker frem hva nedsatt kvinnehelse koster samfunnet og hvilke tiltak utvalget foreslår. Fremleggelsen får mest omtale på fagbevegelsens egne nettsider.

Nyheter →

Vurderer om flere i overgangsalder skal få hormoner på blå resept

Denne uka skal Direktoratet for Medisinske Produkter levere en vurdering av helsegevinster og hva det vil koste å gi flere kvinner hormoner på blå resept.



FOTO: GORM K

Faksimile, Nyss

Politikere, Sanitetskvinnene og forskere er mest synlige

Politikere, og særlig Arbeiderpartiet, er mest synlige i omtalen av kvinnehelse, i forbindelse med regjeringens strategi og utredningene. Men også Sanitetskvinnene har en tydelig profil knyttet til kvinnehelsematikken. Største enkeltsak er en artikkel der de, sammen med allmennlege og UiO-forsker Marianne Natvik, tar opp spørsmålet om kvinner i overgangsalderen bør få hormonbehandling på blå resept.

«Altfor lenge har kvinners helse vært nedprioritert i helsevesenet. Vi ser det i forskningen, i behandlingstilbudene og i holdningene kvinner møtes med når de oppsøker hjelp. Det trengs mer kunnskap og forskning på kvinnehelse, bedre oppfølging og et helsevesen som ser og lytter.»

– Debattinnlegg 8. mars, fra stortingskandidater for SV i Hedmark

Debatt

Hvorfor har ikke engasjementet for kvinnehelse ført til bedre helsetjenester?

Konklusjonene i kvinnehelseutvalgets rapport har ikke blitt bestridd av noen fagmiljø, og de politiske partiene har stått i kø for å kreve bedring. Likevel skjer det fint lite. Vi frykter regjeringen har undervurdert hvor mye arbeid og kompetanse som trengs for å få skuta på rett kurs, skriver Liv Bjørnhaug Johansen og Elisabeth Swärd.



Faksimile, Alltinget

Abort

Kvinnehelse spanner bredt – fra forskning og behandlingstilbud til spørsmål om prioritering i helsevesenet. Men få temaer innenfor kvinnehelse er så verdiladet som abort. Temaet er et gjennomgående og omstridt tema i mediene i 2025. Dekningen spanner fra politiske prosesser knyttet til abortloven, til bredere verdidebatter om selvbestemmelse, etikk og kvinners rettigheter.

Abort er tema flere ganger i NRKs debattflater

Abort var flere ganger tema i Dagsnytt 18 gjennom året. I januar etterlyste jurist Espen Danielsen flere rettigheter for menn i abortspørsmålet, og tok til orde for juridisk abort – altså at mannen kan fraskrive seg farskapet dersom kvinnen velger å fullføre svangerskapet mot mannens vilje. Danielsen møtte Unge Venstres Ane Breivik til debatt.

28. oktober analyserte Dagbladet-kommentator Martine Aurdal Hovlands uttalelser om abort etter voldtekt, i samtale med Vårt Land-redaktør Bjørn Bore, med vekt på forholdet mellom personlige standpunkter og partipolitikk. Dagen etter møtte Hovland AUFs Nimrah Ramzan i en konfronterende debatt, der voldtektsofres situasjon, kvinners selvbestemmelse og etiske valg sto sentralt. I Politisk kvarter samme dag trakk KrFs nestleder Ida Røse et tydelig skille mellom Hovlands uttalelser og partiets offisielle abortpolitikk.

I november deltok Røse i Dagsnytt 18, i debatt med Aps Farahnaz Bahrami, der temaet var abort av foster med Downs syndrom. Røse advarte mot utviklingen av et sorteringssamfunn, mens Bahrami vektla kvinners rett til selvbestemmelse.

Ny abortlov får mye oppmerksomhet

Et konkret Retriever-søk på ordet abortlov gir mer enn 1 300 treff, med to klare topper: I juni, da den nye abortloven trådte i kraft, og i oktober, da KrFU-leder Ingrid Olina Hovlands abortuttalelser vakte reaksjoner. I Jenny Huses podkast uttalte Hovland at hun mente man burde bære frem barnet dersom man var blitt gravid etter voldtekt, noe som utløste omfattende reaksjoner og bred mediedebatt.

Kritikken var sterk og kom fra mange hold, mens støtten i hovedsak kom fra konservative og kristne miljøer. I tillegg forsvarte enkelte hennes utsagn fra et prinsipielt ståsted – blant annet filosof Aksel Braaten Sterri, som argumenterte med at utsagnet var legitimt ut fra Hovlands syn på fosterets moralske status.

Debatt | Abort

Hvor er menns rettigheter i spørsmålet om abort?

Espen Oseid Danielsen

Jurist



Faksimile, Aftenposten

Viser tydelige politiske skillelinjer

En stor andel av sakene tar utgangspunkt i konkrete politiske diskusjoner om abortlovens innretning. Abort brukes også som inngang til ideologiske skillelinjer i norsk politikk, der særlig KrF og partier på venstresiden står langt fra hverandre. Ikke overraskende er KrF og KrFU mest synlige i denne omtalen.

Internasjonale utviklingstrekk trekkes jevnlig inn i debatten, enten som advarsler eller sammenligningsgrunnlag.

Ekte historier synliggjør konsekvensene

Enkeltskjebner og voldtektsofres erfaringer brukes for å synliggjøre de menneskelige konsekvensene av politiske og etiske standpunkter, samtidig som prinsipielle argumenter om livsvern og moral står sentralt. Fagpersoner og organisasjoner bidrar med perspektiver på medisinske, juridiske og psykososiale konsekvenser.

Dekningen preges av verdikonflikter og spenning mellom individuelle rettigheter og prinsipielle argumenter, der enkeltutspill får stor betydning for den offentlige debatten.



Faksimile, NRK

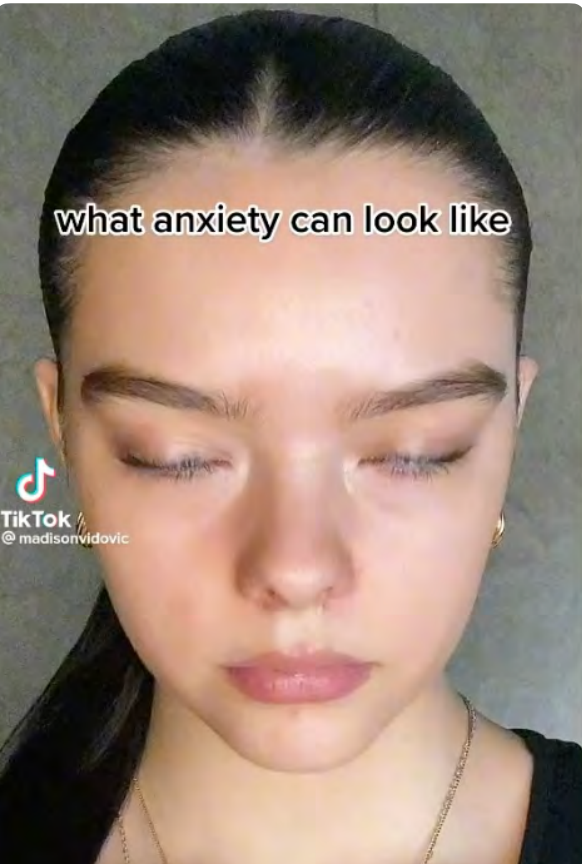
Psykisk og fysisk helse i sosiale medier

Psyisk helse normaliseres – men med risiko

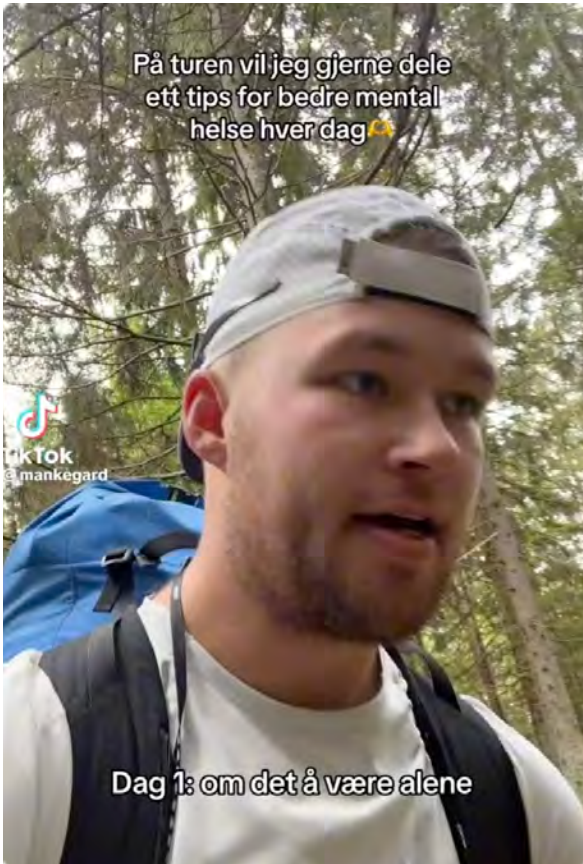
Psyisk helse er svært synlig og har blitt relativt normalisert å snakke om. Innholdet spenner bredt – fra åpenhet om diagnoser og medisiner, til motstemmer som advarer mot overdiagnostisering. Personlige erfaringer står sentralt og engasjerer sterkt i kommentarfeltene. Fellesskapsbygging er et tydelig trekk: Mange deler for å vise at andre ikke er alene.

Kvinner er i flertall blant de som snakker åpent om psykisk helse i innhold de selv lager, mens menn i større grad engasjerer seg i kommentarfelt – ofte bak anonyme brukernavn. Guttene selv sier de mangler mannlige forbilder som snakker om tematikken på en måte de kan identifisere seg med. De anerkjenner viktigheten av å åpne seg, men erkjenner at det kan være vanskelig som mann i et samfunn som fortsatt forventer at menn skal være sterke og tøffe.

Åpenheten bidrar til normalisering og redusert stigma. Samtidig øker risikoen for selvdagnostisering basert på overfladisk TikTok-innhold.



Faksimile, @madisonvidovic på TikTok

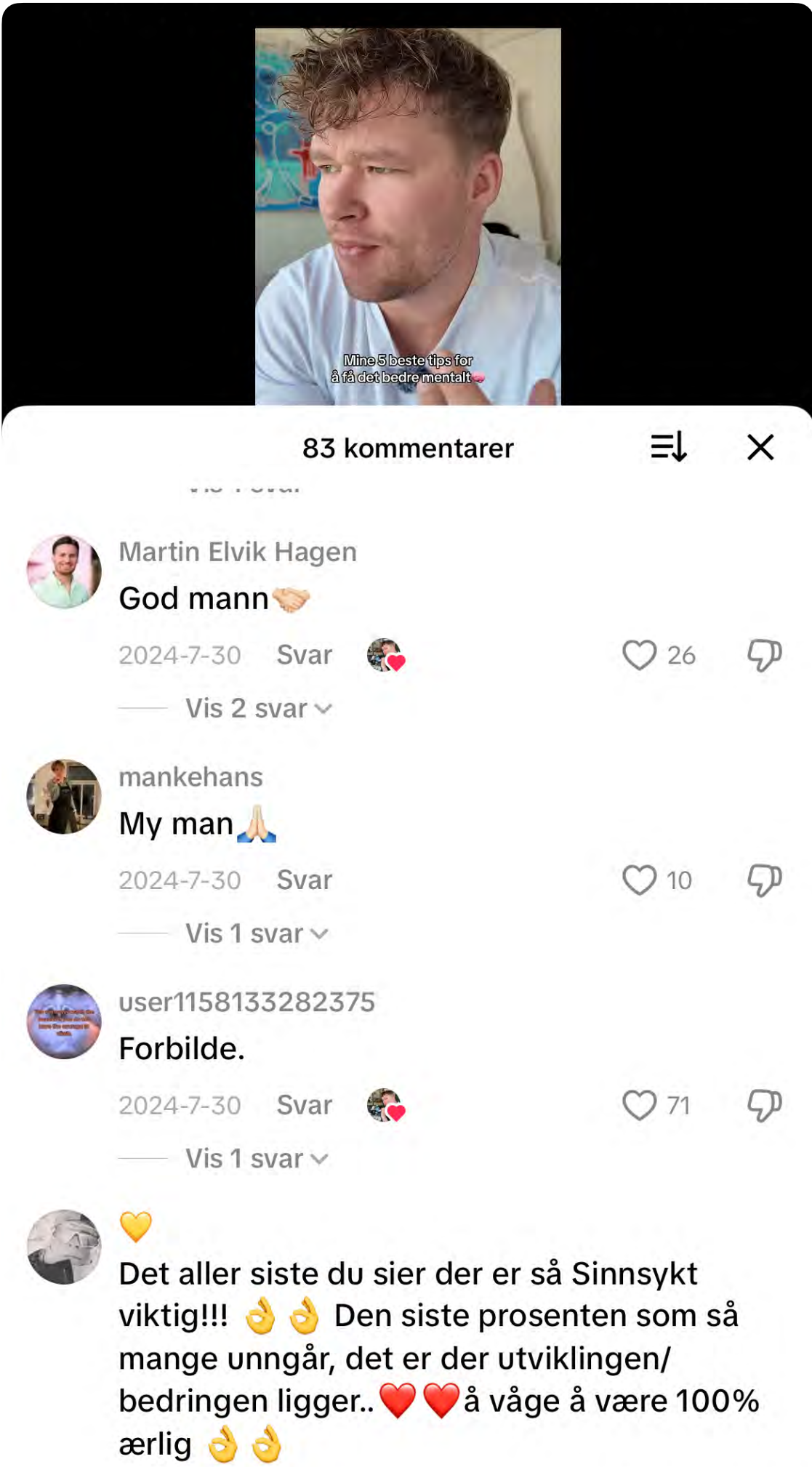


Faksimile, @mankegard på TikTok

Kvinnehelse møter «whataboutism»

Temaer som prevensjon, syklus, endometriose, PCOS og møter med helsevesenet deles i stor grad gjennom personlige historier.

Polarisering oppstår særlig når kvinnehelse kobles tydelig til politikk, eller når innlegg møtes med «whataboutism» i kommentarfeltene – gjerne i form av spørsmål om hvorfor mennenes helseutfordringer ikke får like mye oppmerksomhet.



Faksimile, @mankegard på TikTok

Svært kjønnsdelte verdener

Algoritmene serverer svært ulike treningsidealer til gutter og jenter. Jenter får «soft girl»-estetikken: pilates, #HotGirlWalk, #TonedNotBulky og #ShyGirlWorkout – en feminin, myk livsstil som kanskje er 90-tallets diettkultur i ny innpakning.

Gutter får #GymBro-kulturen: styrketrening, muskler, ytelse. 28 prosent av guttene driver med styrketrening, ifølge UNG2024, og mange beskriver det som like mye mental helse som fysisk – en arena for mestring og avkobling.

Det positive er økt fokus på fysisk aktivitet og bevissthet om treningens mentale fordeler. Risikoen er at innholdet forsterker kjønnsforskjeller i selvbildet.

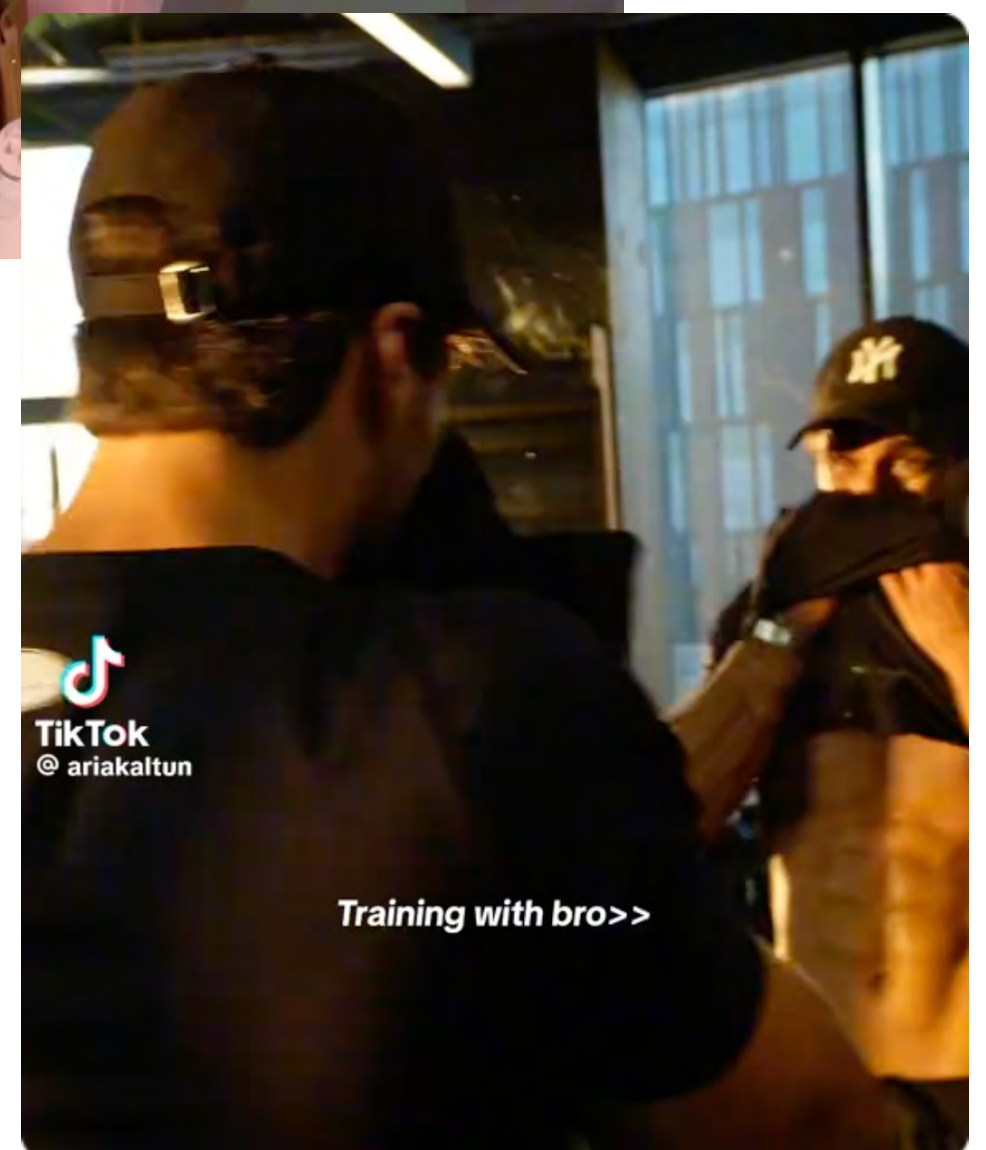
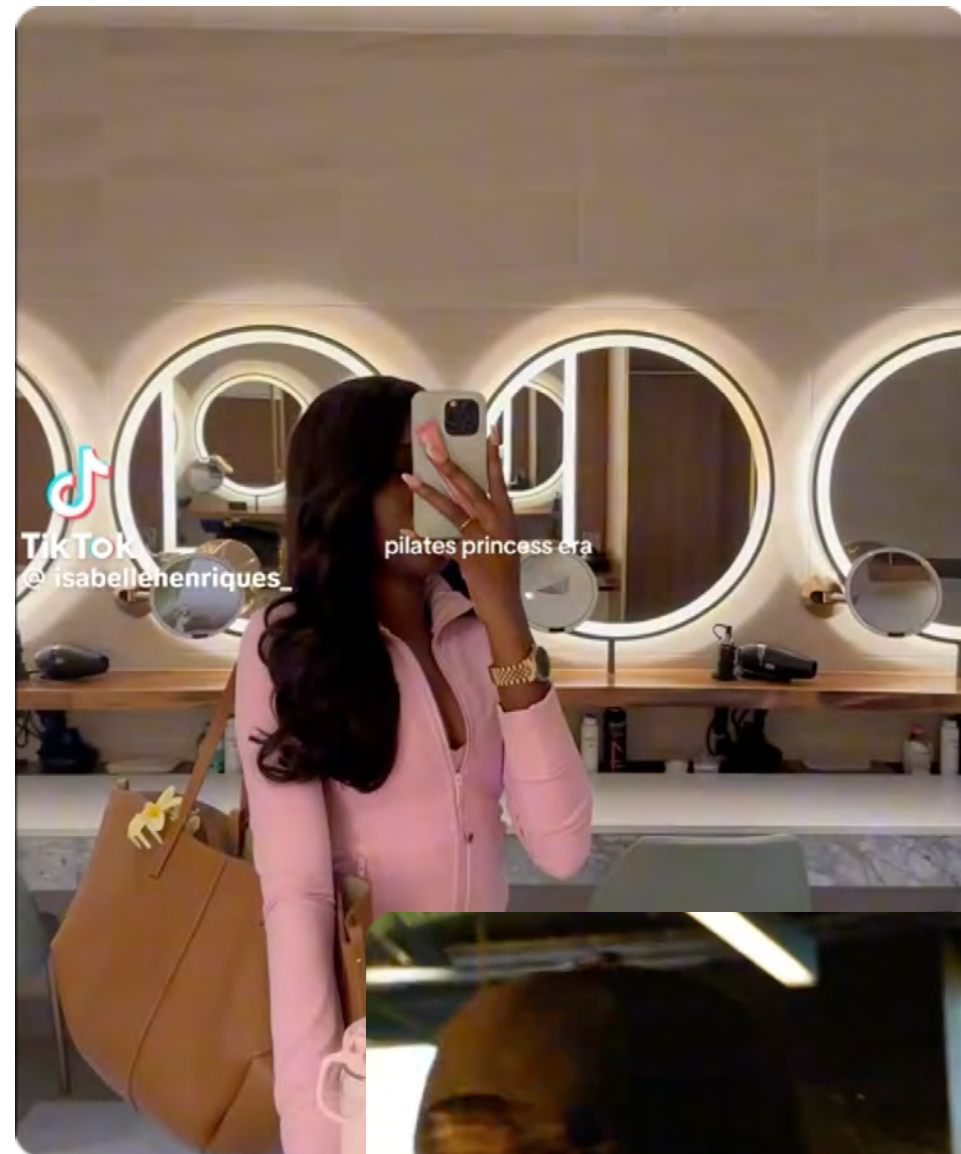
Kostholdsråd forsterker stereotyper

Kostholdsinnhold er også utbredt og kan skape forvirring gjennom motstridende råd og «quick fixes». Når hvem som helst kan gi råd om ernæring, kan det føre til misforståelser og feiloppfatninger.

Også her er innholdet kjønnsdelt: Jenter får #GutHealth-innhold om hormonvennlig kosthold, tarmflora, kortisolnivå og inflammasjon, gutter får #ShredSeason: proteinrike måltider, volume eating og carnivore-dietten – mat som skal gi best mulig treningsutbytte.

Kjønsspesifikke kostholdstrender forsterker stereotype oppfatninger om at jenter skal være slanke, mens gutter skal være muskuløse. Funn fra UNG2025 underbygger dette. Både gutter og jenter forteller om press om å være den beste versjonen av seg selv – men presset tar ulik form. For gutter handler det om å være stor og sterk, mens jenter er mer opptatt av å holde seg slanke. Jentene opplever også mer stress knyttet til kosthold: 47% av jentene blir stresset av ulike råd om hva man bør spise og ikke, mot 28% av guttene.

Faksimile, @isabellehenriques_ på TikTok



Faksimile, @ariakaltun på TikTok

Nøkkelfunn

#1 Menns psykiske helse drives av tall

Mye av utgangspunktet for debatten rundt menns psykiske helse er knyttet til tall, statistikk og forskning, ofte trukket frem på merkedager. Tallene blir imidlertid fulgt opp og menneskeliggjort med ekte historier. Det er bred konsensus om utfordringene, og debatten er derfor lite betent.

#2 Kvinnehelse har politisk momentum, men oppfølgingen debatteres

Kvinnehelseutvalgets NOU har blitt et referansedokument, og flere stiller spørsmål ved om utfordringene følges opp med handling. 8. mars ser ut til å være en anledning til å trekke frem gapet mellom intensjon og virkelighet.

#3 Abort er en verdikamp med internasjonalt bakteppe

Abortdebatten i 2025 handler mye om ideologi, og de politiske skillelinjene er tydelige, særlig mellom KrF og venstresiden. Internasjonale utviklingstrekk – særlig fra USA – trekkes jevnlig inn i debatten som advarsler eller sammenligningsgrunnlag.

#4 Sosiale medier serverer svært kjønnsdelte helseverdener

Kjønnsforskjellene går igjen på tvers av helsetemaer i sosiale medier. Kvinner deler åpent om psykisk helse, mens menn i større grad holder seg i kommentarfeltene – ofte anonymt. Innhold om trening og kosthold serveres også i helt ulike innpakninger.

03

Vold, samtykke og seksuell trakassering

03

Vold mot kvinner og seksuell trakassering er blant de mest alvorlige likestillingsutfordringene i Norge. Det er enighet om problemet – debatten handler om tiltak og ansvar.

I dette kapitlet ser vi på følgende undertemaer:

- Partnervold og vold mot kvinner
- Samtykkeloven – fra forslag til lov
- Seksuell trakassering og #metoos ettervirkning
- Erfaringsdeling og polarisering i sosiale medier

Partnervold og vold mot kvinner

Partnervold og vold mot kvinner fikk betydelig oppmerksomhet i 2025. Dekningen preges av enkeltsaker, politiske tiltak og statistikk for å underbygge omfanget av problematikken.

I saker som omhandler partnerdrap og partnervold, utgjør som oftest kvinner offeret. Et spesielt fremtredende trekk er fokuset på at dette ikke lenger er en privatsak, men et omfattende samfunnsproblem.

Samstemt narrativ

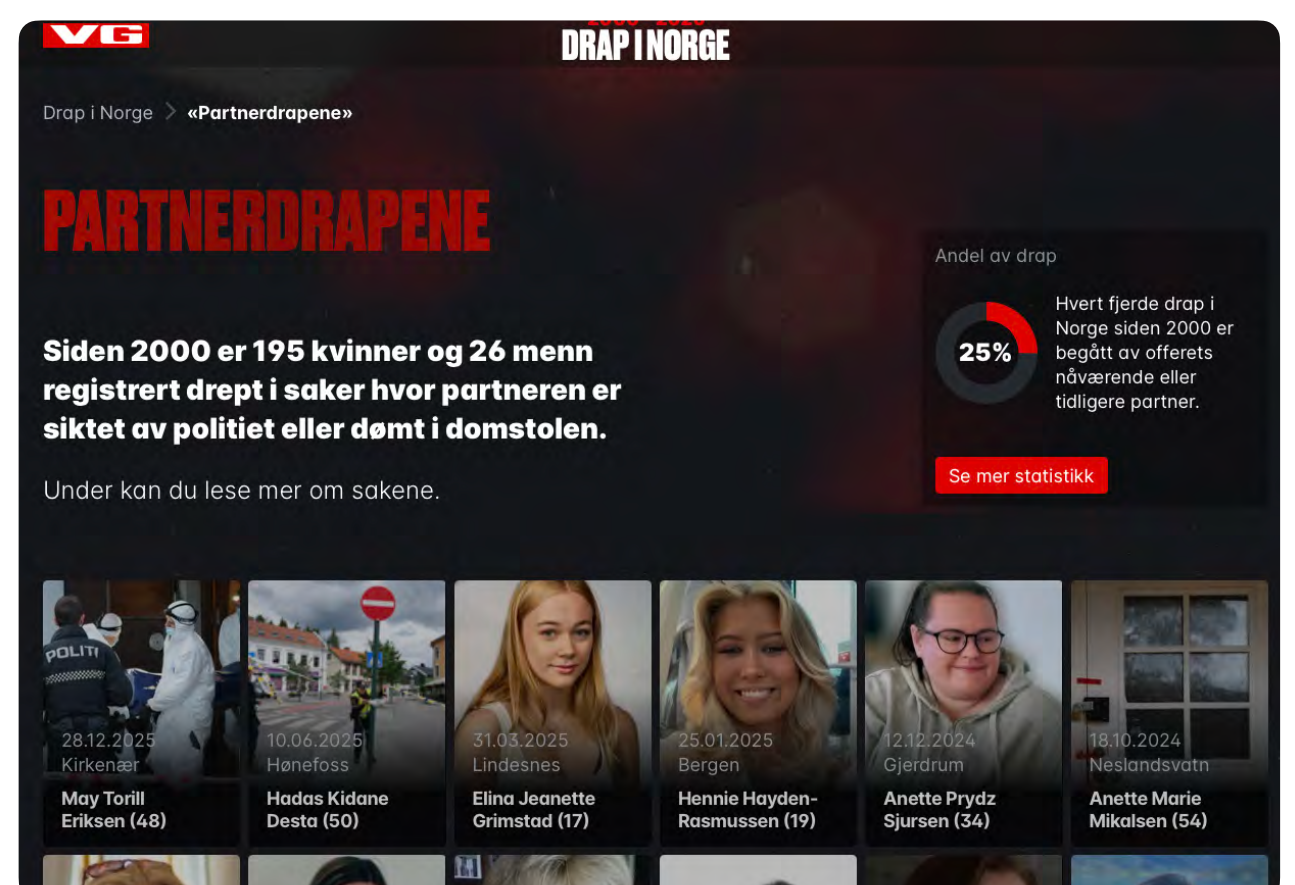
Der mange likestillingsspørsmål skaper debatter og polarisering, fremstår mediene stort sett samstemte om dette temaet: Vold mot kvinner og partnervold er et alvorlig samfunnsproblem vi gjør for lite for å avverge.

Ved å kombinere statistikk, politisaker og personlige historier belyser redaktørstyrte medier omfanget av problematikken, og samlet sett bidrar de ulike vinklingene til å fremstille vold mot kvinner og partnervold som et omfattende problem på samfunnsnivå.

Gjennom hele året gjentas spørsmålet om vi som samfunn gjør nok for å hjelpe de voldsutsatte og for å forhindre vold mot kvinner, partnervold- og drap.

Statistikken er brutal og brukes ofte som underlag i argumentasjonen for hvorfor vi som samfunn må ta dette mer på alvor og handle raskere. I 2023 lanserte Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) en omfangsstudie om vold og overgrep i den norske befolkningen. Tallene fra studien brukes aktivt som kunnskapsgrunnlag i mye av dekningen av temaet i 2025.

VG følger denne tematikken tett og har etablert en egen, løpende oversikt over partnerdrap i Norge fra år 2000 til i dag. Siden oppdateres fortløpende med historier, navn og bilder av offer og gjerningsperson. VG kan vise til at hvert fjerde drap i Norge begås av nåværende eller tidligere partner. Kvinner er kraftig overrepresentert blant ofrene.



Faksimile, VG

Flere mediesaker løfter også frem at kvinner kan være offer for psykisk og skjulte former for vold, som digital vold, kontroll, manipulering og krenkelser over tid. Denne typen vold beskrives som vanskeligere å oppdage, og flere saker problematiserer at kvinnene selv, eller de hun har rundt seg, ikke alltid gjenkjenner eller forstår alvoret av handlingene.

Det trekkes også frem flere steder at få kvinner oppsøker hjelp etter alvorlige voldshendelser. En sak som ble delt av NTB i slutten av november bidro til mye spredning rundt dette. Forsker og doktorgradsstipendiat Anja Duun Skauge ved NKVTS mener dette kan handle om flere ting. «Vi ser at svært få oppsøker helsehjelp, selv etter alvorlige voldshendelser. Det er et folkehelseproblem, men også et tegn på at mange ikke gjenkjenner behovet for hjelp, eller at de frykter konsekvensene av å søke den», sier hun i en pressemelding.

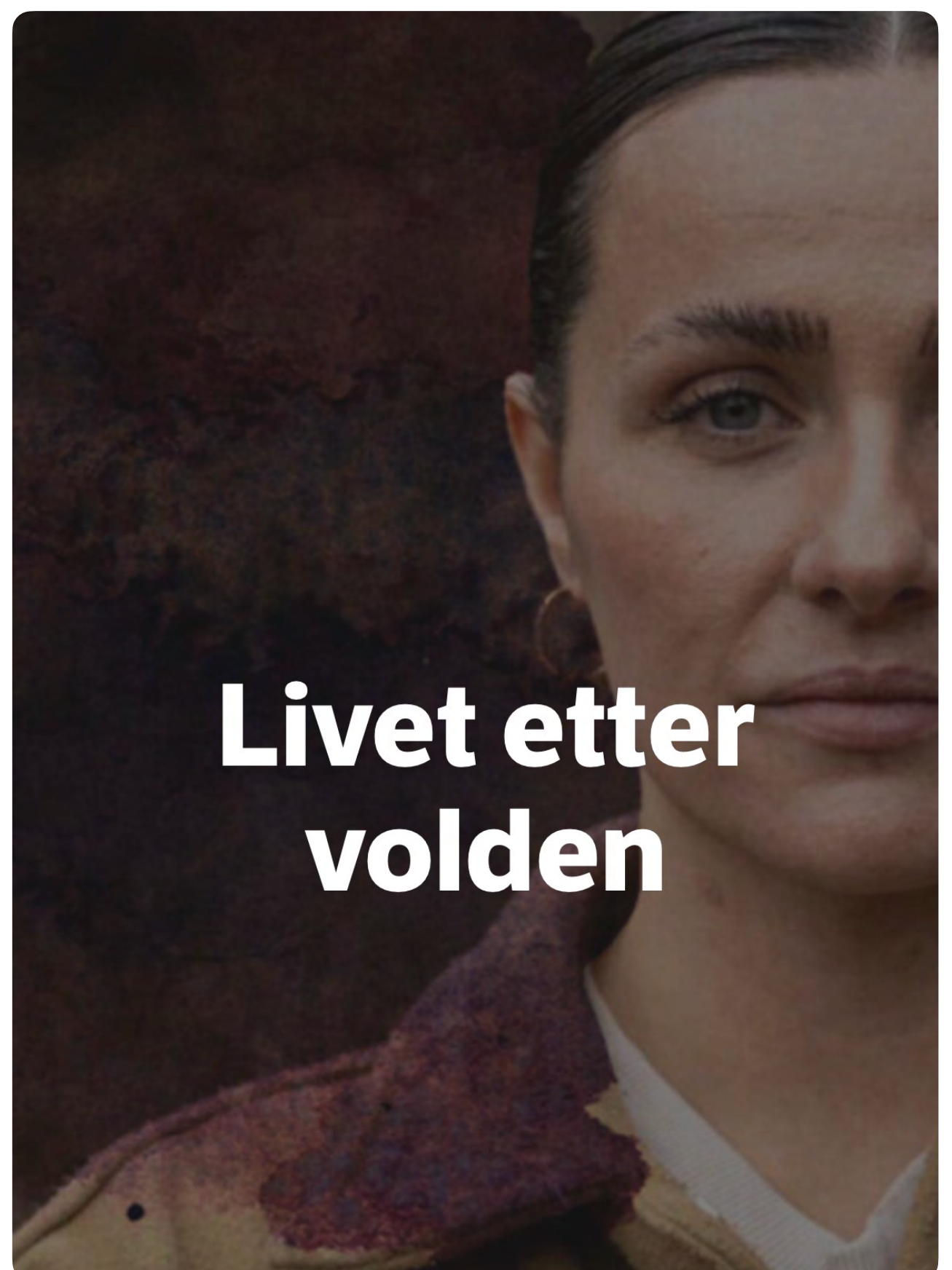
Til tross for at dekningen i stor grad er vinklet mot kvinnen som offer for vold, er det også saker som retter oppmerksomheten mot mannen i voldssakene, både som offer og gjerningsperson. Sakene som omhandler menn som voldsutøver, peker på behovet for forebyggende tiltak og bedre hjelpetilbud. Perspektivet fremstår i hovedsak mer forklarende enn diskuterende, og kommer gjerne som et tillegg til det samstemte narrativet om at vold mot kvinner må forstås og behandles som et samfunnsproblem.

Et ansikt på problematikken

Konkrete drapssaker, siktelser og voldshistorier blir brukt for å illustrere problematikken gjennom hele 2025. Parallelt med omtale av enkeltsaker og politisiktelser bryter flere kvinner tausheten og forteller personlige historier.

Et eksempel på dette er siktelsene mot Marius Borg Høiby gjennom 2024 og 2025, som omfatter vold, trusler og seksuelle overgrep mot flere kvinner – og som bidro til økt offentlig oppmerksomhet rundt vold i nære relasjoner.

Disse sakene kan også ses i sammenheng med sosiale medier, som har bidratt til å senke terskelen for å dele erfaringer med vold og overgrep i offentligheten.



Politiske grep og systemsvikt

Mediedekningen viser også et år preget av konkrete politiske tiltak som viser at Norge tar vold mot kvinner og partnervold mer på alvor.

I mars foreslo Høyres Sandra Bruflot å åpne opp for innsyn i kjærestens voldshistorikk. Samlet sett fikk forslaget bred dekning både i nasjonale og lokale medier. I flere saker blir det omtalt som et mulig forebyggende tiltak. Samtidig er det flere saker som problematiserer forslaget, særlig med hensyn til verdien av et slik innsyn og personvern.

Høyre vil la folk sjekke kjærestens rulleblad

Hvis Høyre får flertall for forslaget kan alle som mistenker at kjæresten har voldshistorikk be politiet om å se personens rulleblad.



VIL FOREBYGGE: Sandra Bruflot (t.v.) og Tone Trømer mener tiltaket kan føre til at færre kvinner havner i...



Faksimile, TV2

1. april 2025 fikk Partnerdrapskommisjonen utvidet mandat. Det innebærer at de nå har tilgang til taushetsbelagt informasjon, og skal gjennomgå alle partnerdrap systematisk for å lære av sakene.

1. juli 2025 trådte Samtykkeloven i kraft (se neste side), som representerer et tydelig skifte i hvordan vi juridisk definerer samtykke og seksuelle overgrep.

Samtidig preges mediedekningen i 2025 også av kritikk av samfunnets håndtering av vold mot kvinner. Kritikken retter seg særlig mot politiet, men også mot en systemsvikt i hjelpeapparatet, der ansvar skyves til side, og der kvinner i utsatte situasjoner ikke får den hjelpen de trenger.

Oppmerksomhet gjennom merkedager

Vold mot kvinner var også et sentralt tema i forbindelse med kvinnedagen, og markeringen fikk bred dekning i både nasjonale og lokale medier. Flere poengterte at til tross for at det er 50 år siden FNs kvinneår i 1975, har vi fremdeles betydelige utfordringer – og at partnervold utgjør et særlig omfattende problem.

Også FNs internasjonale dag for avskaffelse av vold mot kvinner var en viktig inngang for mediedekningen av tematikken i 2025. Her løftes også digital vold frem som et økende problem, der trakassering og overgrep på nett pekes på som svært alvorlig for de som opplever det.

Sandra Bruflots forslag om innsyn i kjærestens voldshistorikk løftes formelt frem denne dagen, og forslaget får omfattende dekning av nasjonale og lokale medier. Både den internasjonale dagen og det politiske forslaget understreker alvorligheten som bor i denne problematikken.

Samtykkeloven

Ett av de politiske tiltakene i 2025 var samtykkeloven, som har fått blitt mye omtalt etter at lovforslaget ble fremmet 4. april av justisminister Astrid Aas-Hansen (Ap).

Forslaget kom etter flere år med debatt og vedvarende krav fra aktører i likestillingsfeltet, og representerer et skifte i hvordan vi definerer seksuelle overgrep juridisk.

Lovforslaget fastsetter at kun ja betyr ja, og har til hensikt å sette tydeligere rammer for hva et samtykke egentlig er. Regjeringen håper videre at lovendringen skal gjøre det lettere å bli dømt for voldtekt. Aas-Hansen utdyper til Aftenposten: «De skal være sikre på at begge har lyst til å ha sex med den andre. Det kan vises i ord ved at man sier det, eller ved handling ved at man gir tydelige signaler på at dette er noe som man er med på og tillater. Det viktigste er at man ikke kan tolke passivitet som et samtykke» forteller hun.

Et enstemmig Storting vedtok forslaget 6. juni og loven trådte i kraft 1. juli 2025.

«Det vil ha enormt mye å si for alle som har blitt voldtatt og kan komme til å bli voldtatt i fremtiden. For da har vi en lov som gir dem vern. Og det er kjempeviktig, sier Sol Stenslie i Samtykkealliansen.»

– Intervju til NRK

Politisk og juridisk diskusjon

I mediene diskuteres samtykkeloven hovedsakelig innenfor en politisk eller juridisk ramme heller enn som et rendyrket likestillingsspørsmål. I april og mai domineres dekningen av nyhetsartikler om regjeringens forslag, behandlingen av forslaget og hvordan partiene stiller seg til forslaget.

Høyres støtte til forslaget får spesielt mye oppmerksomhet. Rundt vedtaket i juni og ikrafttreddelsen 1. juli følger en ny bølge med mediesaker som dykker ned i hva loven innebærer.

Parallelt med den politiske nyhetsdekningen pågår det en debatt både i riksmedier, lokale medier og nisjemedia. Behovet for loven og mulige konsekvenser diskuteres. Jurister og juridiske tidsskrifter stiller også spørsmålstegn ved ordlyden, rettssikkerhet og mulig mangel på forarbeid.

To dominerende narrativ

Dekningen domineres av to narrativ. Følger vi det ene sporet, fremstilles samtykkeloven som et nødvendig og etterlengtet grep for å tydeliggjøre hva som regnes som voldtekt. Lovendringen fremstilles som et historisk skifte, en mening som kommer til syne i både debattinnlegg og markeringen knyttet til vedtaket.

Det andre sporet vektlegger uklarhet, rettssikkerhet og utilsiktede konsekvenser. Her reises det spørsmål ved hvordan samtykke skal bevises, hvordan domstolene vil praktisere loven, og om lovendringene kan skape nye belastninger for både fornærmede og tiltalte. Perspektivet gjør seg spesielt synlig i juridiske medier, men også i enkelte større redaksjonelle medier og ideologiske publikasjoner.

Betente tema

Enkelte spørsmål fremstår som særlig konfliktfylte. Hva som ligger i ordet i «samtykke», og hvordan det skal komme til uttrykk «i ord og handlinger», er et tilbakevendende tema. Forholdet mellom politikk og juridiske faglige vurderinger fremstår som betent i deler av dekningen, og flere saker diskuterer hvem som har hatt størst innflytelse på utformingen av lovforslaget.

Mer folkelige og tydelig spissere vinklinger får også oppmerksomhet. Debatter om samtykke-apper og «kontrakt for sex» skaper reaksjoner, og kan tidvis bidra til å flytte diskusjonen vekk fra lovens formål og prinsipper, til spørsmål om hverdagspraksis og mulige ytterpunkter.

Flertall for samtykkelov:

Fem års kamp for en lov som tydeliggjør hva voldt gitt resultater. Fredag vedtok de folkevalgte samty



Faksimile, NRK

Debattens arena og utvikling

Riksmediene setter i stor grad rammene for den politiske prosessen og de store nyhetshendelsene. Juridiske fagmedier fungerer som en diskusjonsarena for det retts tekniske og andre juridiske spørsmål. Mette Yvonne Larsen, leder av forsvarergruppen i Advokatforeningen, reiser blant annet bekymring for at lovendringen kan føre til flere justismord: «Det er aldri en målsetting i et samfunn at flere skal bli dømt for noe. Det må jo være at de riktige skal bli dømt. Hvis målet er at flere skal dømmes for voldtekt, så står vi i en fare for at de som blir dømt, kanskje ikke er skyldig» argumenterer hun i Dagsnytt 18, 5. mars 2025. Temaet debatteres gjentatte ganger i Dagsnytt 18 og Politisk kvarter på NRK, men også gjennom kronikker og leserinnlegg.

Etter ikrafttredelsesdatoen 1. juli endrer dekningen seg noe. Flere saker dreier seg mer om implementering og oppfølging, politiets praksis og sammenheng mellom lovendringen og konkrete straffesaker. Utover året får debatten om samtykkeloven ny politisk og juridisk karakter, når det diskuteres forbindelse med voldtektssaker, frifinnelser og strafferammer. Et tydelig eksempel er da det i august ble klart at Arne Bye potensielt kunne få lavere straff som følge av lovendringen.

Medietoppene og debatten drives av politiske milepæler heller enn forskningsrapporter alene. Samtidig holder kulturelle hendelser, merkedager og straffesaker liv i tematikken og gir mediene nye innganger for dekning.

Hets og seksuell trakassering

Samtykkeloven handler om de mest alvorlige overgrepene. Men krenkelser skjer også i det daglige, i form av hets og seksuell trakassering – på arbeidsplassen, i kommentarfelt og i sosiale sammenhenger.

Mediedekningen av seksuell trakassering og hets i 2025 er omfattende og preget av stor tematisk bredde. Tematikken knyttes særlig til spørsmål om arbeidsmiljø, maktforhold og organisasjonskultur. I flere saker fremstilles seksuell trakassering som et vedvarende og strukturelt problem, heller enn enkeltstående hendelser uten kontekst. Dekningen er preget av konkrete varslingssaker og sesongbaserte medieølger, og behandles på tvers av nasjonale, lokale og nisjepregede medier.

Kobler hets og arbeidslivet

Et gjennomgående trekk i mediedekningen er koblingen som gjøres mellom arbeidslivet og opplevelser av hets og trakassering. Også her genererer personlige historier medieomtale og oppmerksomhet. Flere enkeltsaker tar utgangspunkt i personlige opplevelser med seksuell trakassering, ofte sett i sammenheng med arbeidsgivers håndtering. Oppmerksomheten i sakene rettes ikke kun mot enkeltpersonens opplevelser, men også mot hvem som blir trodd, hvordan saken følges opp og konsekvensene handlingene får eller ikke får.

I flere saker diskuteres manglende støtte fra arbeidsgiver og ledelse, samt opplevelser av bagatellisering. På denne måten brukes enkelthendelsene til å løfte tematikken fra individnivå til systemnivå. Mediene rammer på denne måten seksuell trakassering inn som et spørsmål om organisasjonskultur og arbeidsgiveransvar, heller enn en isolerte hendelser.

Parallelt med enkeltsakene bruker også riksmidia og fagmedier rapporter og statistikk, gjerne med tall som viser omfang av og utvikling i saker om seksuell trakassering. Et gjennomgående bilde som tegnes i mediene, er at flere henvender seg til Diskrimineringsnemnda og rapporterer om seksuell trakassering nå enn tidligere. Sakene har ulike vinklinger, blant annet med fokus på varslersens erfaringer og arbeidsgiveransvar. Flere saker er også spesifikt rettet mot enkelte bransjer og sektorer.

Nemnd: Dobling i saker om seksuell trakassering

Antallet saker om seksuell trakassering brakt inn for Diskrimineringsnemnda er doblet, men sanksjonene er begrenset. – Blir det ikke tatt seriøst, skjer det heller ingenting med problemet, sier Åsne Solberg i JURK.



Faksimile, Dagens Næringsliv

Spesifikke bransjer løftes frem

Forsvaret rapporterer blant annet om nedgang i rapporterte tilfeller med seksuell trakassering, samtidig som omfanget fremdeles beskrives som betydelig. Dette genererer omtale, og dekningen preges av spenning mellom forbedringstiltak og vedvarende utfordringer.

I november kommer det også en rekke saker om at flere tør å melde fra om uønskede opplevelser i kulturbransjen. Det reises spørsmål om hvorfor dette er et vedvarende problem til tross for oppmerksomheten som fulgte etter #metoo-bølgen i 2017–2018. Dekningen fremstår mer beskrivende enn debatterende, og lite preget av konflikt.

Mindre seksuell trakassering i Forsvaret

Rundt halvparten av kvinnelige menige, studenter og unge kvinnelige ansatte i Forsvaret og i Forsvarsmateriell opplevde seksuell trakassering i fjor.

▶ Lytt • 2 min



Faksimile, Aftenposten

Et annet gjennomgående trekk i dekningen er at seksuell trakassering sjelden behandles som et likestillingspolitisk symbolspørsmål alene. Temaet rammes i stedet inn som et konkret problem knyttet til arbeidskultur og maktforhold, der kjønn utgjør en sentral dimensjon. Debatten dreier seg i stor grad om gråsoner, praksis og ansvar og omfatter spørsmål som hva som faktisk regnes som trakassering i ulike sammenhenger, hvordan håndtere varslinger på en god og rettferdig måte og om eksisterende regelverk er tilstrekkelig dekkende.

Seksuell trakassering i kulturbransjen: Fleire tør å seie frå

Fleire i kulturbransjen seier dei har opplevd seksuell trakassering i ein fersk rapport frå Fafo. Likevel meiner forskarane at problemet blir mindre.



Faksimile, NRK

Frykt for å melde fra

I forlengelsen av dette reises det også spørsmål om hvordan frykt for offentlig eksponering, kritikk og hets kan virke hemmende på viljen og evnen til å varsle. Usikkerhet og frykt for konsekvenser for eget arbeidsforhold, omdømme og privatliv trekkes også frem i enkelte mediasaker, som faktorer som kan øke terskelen for å melde i fra.

Saker som involverer offentlige personer eller medieprofiler, illustrerer hvordan grensene mellom arbeidsliv, offentlighet og privatliv viskes ut, og hvordan den som varsler, kan bli utsatt for betydelig eksponering, debatt og i noen tilfeller hets.

Varslingssaken mot Fellesforbundets leder, Jørn Eggum, tjener som et godt eksempel her. I slutten av april kunne TV2 avsløre at LO-toppen skal ha tilbudt en tidligere elskerinne «hysjpenger». Saken fikk massiv oppmerksomhet, spredde seg raskt til andre medier, og kulturen og varslingsrutinene i Fellesforbundet og LO havnet i medienes søkelys. I etterkant av avsløringen sto flere kvinner frem i mediene og fortalte om egne ubehagelige opplevelser med lederen, der de blant annet mottok intime meldinger og uønsket oppmerksomhet. Kvinnene forteller at å melde fra var lite aktuelt, noe de begrunner i manglende tillit til systemet og frykt for ikke å bli trodd. Saken og varslingskulturen ble også debattert av nyvalgt LO-leder, Kine Asper Vistnes, i Politisk kvarter 1. juli på NRK.

Sakenes livsløp og spredning illustrerer hvordan oppmerksomheten slike saker kan få i det offentlige rom, kan utgjøre en tilleggsbelastning for de involverte partene.

Jul er høysesong

Tematikken holdes levende i mediebildet gjennom mer sesongbaserte saker, særlig i forbindelse med julebordsesongen. Seksuell trakassering settes da ofte i sammenheng med alkohol, makt og uformelle situasjoner på jobb. I denne typen sakene flyttes gjerne fokuset over på individuell atferd og personlig grensesetting, og mediene deler forebyggende råd og veiledning, for eksempel «Guide til å unngå seksuell trakassering på julebord» i Stavanger Aftenblad 6. desember 2025.

Samlet sett fremstiller mediedekningen i 2025 seksuell trakassering som et vedvarende og komplekst samfunnsproblem. Det er ikke én samlet debatt, men parallelle samtaler og diskusjoner som samlet sett vitner om en bred problemforståelse og endrede forventninger til ansvar, forebygging og håndtering.

Julebordsesongen er høysesong for seksuell trakassering: – Husk at nei er nei

Det er høysesong for slips, paljetter og hyggelig selskap med gode kollegaer. Men det er også høysesong for seksuell trakassering.



Faksimile, NRK

#Metoo

Når vi snakker om seksuell trakassering i 2025, er det umulig å komme utenom det som med voldsom og verdensomspennende kraft endret hvordan vi ser på dette: #metoo-bevegelsen.

Den globale #metoo-bevegelsen fikk for alvor fotfeste i oktober 2017, etter avsløringene om at den anerkjente filmregissøren Harvey Weinstein hadde forgrepet seg gjentatte ganger på flere kvinner. Etter avsløringene valgte flere kvinner i film- og kulturbransjen å være åpne om sine egne opplevelser med seksuell trakassering, overgrep og andre grenseoverskridende erfaringer gjennom #metoo i sosiale medier.

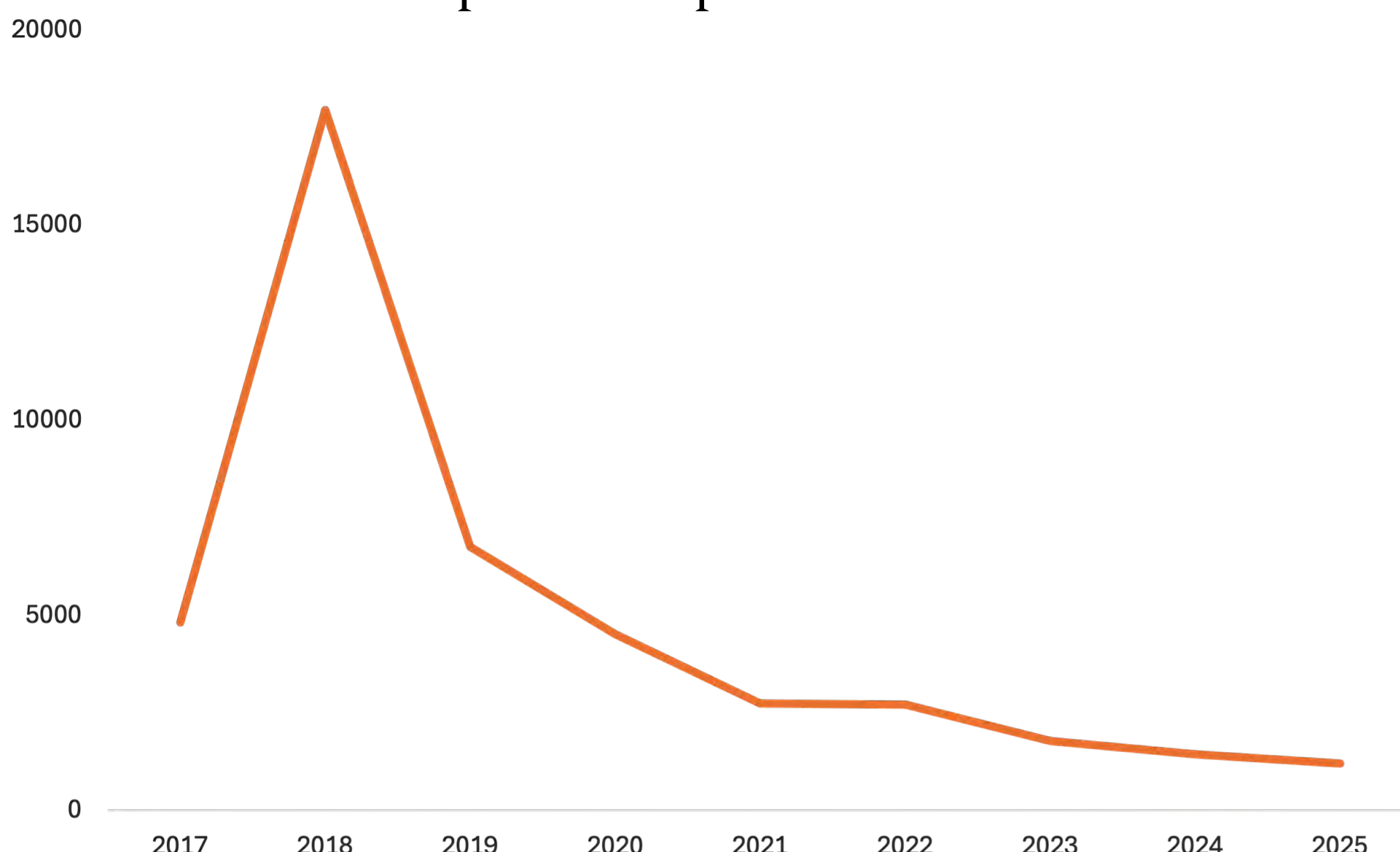
I Norge fikk bevegelsen virkelig gjennomslag høsten 2017 og vinteren 2018, med opprop i en rekke bransjer som kultur, media, akademia og politikk. Tematikken har fått omfattende mediedekning siden 2017, med den mest markante toppen i 2018, med over 17 000 medieoppslag.

Til tross for at mediedekningen har endret karakter og omfang siden gjennombruddet i 2017–2018, er #metoo fremdeles mye omtalt i norske medier i 2025. Det skildres et tydelig skille mellom «før og etter» bevegelsen, noe som gjør tematikken om til et historisk bakteppe vi kan bruke for å forstå samfunnsutviklingen ut fra. #metoo brukes aktivt som en referanseramme og en normativ målestokk for å forstå maktmisbruk, grenseoverskridelser og varslingssaker.

«Metoo var ikke bare et opprør. Det var et moderniseringsprosjekt. Men modernisering kommer ikke av å rydde opp i enkeltsaker. Det kommer av å forstå hvorfor enkeltsakene skjer.»

– Louise Fuchs, Daglig leder og partner i Team Tomorrow i Dagens Næringsliv

Treff på #metoo per år 2017–2025



Historisk referanseramme

Flere saker bruker #metoo aktivt som kunnskapsgrunnlag og en normativ referanseramme og målestokk i vurderingen av både tidligere og pågående varslings- og maktsaker. Disse rammene skaper tydeligere forventninger til hvordan bransjer og maktpersoner bør oppføre seg og håndtere varslingssaker i dag. Et tydelig eksempel her er Dagens Næringslivs omtale av skipsmeglerbransjen, der de 29. november skriver: «Noen skipsmeglere kjører full pupp, guttastemning og fikk kanskje ikke med seg Metoo».

Varslingssaken mot leder av Fellesforbundet, Jørn Eggum, er også et godt eksempel. Sakene som fulgte avsløringen, tydeliggjør hvordan institusjoner og organisasjoner også blir gransket i lys av de normative forventningene som har vokst frem i kjølvannet av #metoo. Fagbladet skrev blant annet i september 2025: «Sex-sakene veltet lederfavoritten – nå skal LO granske seg selv».

Metoo i fagbevegelsen

Sex-sakene veltet lederfavoritten – nå skal LO granske seg selv

Flere har etterlyst at LO tar tydeligere avstand fra seksuell trakassering. Nå blir det oppvask.



Faksimile, FriFagbevegelse

Tematikken er også en tydelig referanse i kultursaker og kommentarer i ulike medier. Her inngår begrepet i en utvidet diskusjon om ytringsfrihet, kanselleringskultur, kunst og offentlig debatt. I disse sakene er tonen er ofte mer vurderende, og tematikken brukes for å diskutere samtidens verdikamper, makt og krenkelser heller enn for å belyse enkelte varslingssaker.

Omtalen av #metoo er ikke like betent i dag som det var i 2017–2018, men det er likevel ikke friksjonsfritt. Da #metoo kom, var dekningen preget av sterke fronter og høy temperatur. I dag fremstår omtalen mer som et institusjonalisert og normalisert begrep. Samtidig ser vi at bevegelsens symbolske kraft fremdeles lever i samfunnet, og det brukes aktivt av mediene for å ramme inn spørsmål om ansvar, legitimitet og makt, særlig i saker som handler om ledelse og organisasjoner.

Machokultur overlever ikke av seg selv. Den blir tillatt.

Enkelte bransjer er i praksis er immune mot Metoo: bransjene med store pengestrømmer, høy lønn og lite kjønnsbalanse. Hvorfor er det de som endrer seg sist?



Faksimile, Dagens Næringsliv

Vold, samtykke og seksuell trakassering i sosiale medier

Erfaringsdeling, men også mye mistro

TikTok fungerer som et rom for deling og bearbeiding av erfaringer knyttet til vold og seksuell trakassering, særlig blant kvinner. Skjermbilder, DM-er og reaksjonsvideoer brukes aktivt for å dokumentere hendelser og ansvarliggjøre, og kan bidra til fellesskap gjennom støtte, respons og bekreftelse.

Influencer Hanna-Martine fikk blant annet stor oppmerksomhet etter å ha delt sin erfaring med seksuell trakassering i podkasten Hanna & de heldige. Dette er et godt eksempel på hvordan temaet blir belyst på kanalen, og hvordan det samtidig skaper både støtte og motstand i offentligheten.

Reaksjonene i kommentarfeltet speiler denne polariseringen, med kommentarer som enten gir tydelig støtte eller stiller kritiske spørsmål.



Faksimile, @hannamartinee på TikTok

I dette landskapet er også juridiske perspektiver og forklarende innhold fra jurister og fagpersoner til stede, ofte som forsøk på å ramme inn, nyansere eller avklare saker som får stor offentlig oppmerksomhet. Likestilling og maktforhold «spilles ut i sanntid» gjennom hvordan personlige erfaringer møtes med tro, tvil eller avvisning.

Samtidig viser enkelte saker hvordan også menn bruker sosiale medier til å dele egne erfaringer knyttet til anklager, konsekvenser og offentlig eksponering. I saker knyttet til blant annet Subjekt-redaktør Danby Choi har slike fortellinger fått stor spredning. Reaksjonene og mediedekningen rundt disse sakene peker på spenninger knyttet til kjønn, troverdighet og makt i offentlig deling av erfaringer med seksuell trakassering.

Avslutningsvis viser funnene at begrepet #metoo i mindre grad brukes eksplisitt på TikTok. Samtaler om vold og seksuell trakassering føres i stedet gjennom hverdagsnære uttrykk og formater som «accountability» og personlige «storytimes». Dette peker på en forskyvning fra politisk bevegelse til en mer individrettet forståelse av tematikken.



Nøkkelfunn

#1 Vold mot kvinner forstås som et alvorlig samfunnsproblem

Mediedekningen er samstemt i at vold mot kvinner og partnervold må behandles som et samfunnsproblem og ikke som enkeltstående hendelser. Statistikk, enkeltsaker, personlige historier og politiske saker brukes aktivt for å tegne et tydelig bilde av alvoret og av at samfunnet fremdeles gjør for lite for å forebygge og hjelpe de voldsutsatte.

#2 Politikk og merkedager strukturerer medieoppmerksomheten

Konkrete politiske tiltak som samtykkeloven og utvidelsen av Partnerdrapskommisjonens mandat, fungerer som sentrale innganger til mediedekningen av vold, hets, samtykke og trakassering i 2025. I tillegg forsterker merkedager som 8. mars og FNs dag for avskaffelse av vold mot kvinner oppmerksomheten og bidrar til å holde temaene levende utenfor spesifikke nyhetshendelser.

#3 Seksuell trakassering behandles som et strukturelt arbeidslivsproblem

Seksuell trakassering og hets fremstilles i stor grad som et vedvarende og strukturelt problem knyttet til arbeidsmiljø, maktforhold og organisasjonskultur. Mediene er relativt samstemte og bruker statistikk og varslings- og bransjespesifikke fakta til å belyse at ansvaret ligger på organisasjonsnivå, hos leder og arbeidsgiver – ikke enkeltpersoner. Enkeltsakene løftes fra individ- til systemnivå og tegner et bilde av behovet for systemendringer.

#4 Erfaringer deles bredere, men frykten for konsekvenser består

Sosiale medier har senket terskelen for å dele erfaringer med vold og seksuell trakassering, særlig gjennom personlige historier på plattformer som TikTok. Dette sprer seg også til redaktørstyrte medier. Samtidig viser dekningen hvordan frykt for konsekvenser ved åpenhet virker hemmende på viljen til å melde fra, særlig i varslingssaken som involverer maktpersoner og offentlige personer.

04

Utdanning, arbeidsliv og økonomi

04

Utdanning, arbeidsliv og økonomi er arenaer der kjønnsforskjellene er godt dokumentert. Men løsningene diskuteres fortsatt – fra kvotering til lønnsoppgjør.

I dette kapitlet ser vi på følgende undertemaer:

- Kjønnsforskjeller i utdanning og gutters frafall
- Det kjønnsdelte arbeidslivet
- Deltid og ufrivillig deltid
- Likelønn og økonomiske forskjeller
- Kvotering i styrer
- Sosiale mediers fremstilling av arbeidsliv og økonomi

Kjønnsforskjeller i utdanning

Samstemt om nye opptaksregler

Regjeringens vedtak om nye regler for opptak til høyere utdanning får noe omtale både når forslaget kommer og når vedtaket gjøres. Mye av omtalen er basert på regjeringens pressemeldinger, og er informative om hvilke opptaksregler som endres. Overgangen fra kjønnspoeng til kjønnskvote er bare en av flere endringer, og debatten fremstår som relativt samstemt i at det var på høy tid å gjøre noe med systemet, også med kjønnspoeng. Det er noe diskusjon om hvorvidt de nye kjønnskvotene er en god løsning, men volumet er relativt lavt.

Gutters plass i skolesystemet diskuteres

Det er også noe omtale av forskjellene mellom gutter og jenter når det gjelder prestasjon i skolen. Rapporter, tall og forskning konstaterer at det er forskjeller mellom gutter og jenter. Debatten handler mer om årsakene til dette, og om hvorvidt skolesystemet fungerer godt nok for gutter eller om det favoriserer jenter. Ulike politiske løsninger er også noe omtalt.

Også evalueringen av seksårsreformen, som ble publisert i juni, trekker frem dette. Selv om omtalen primært løfter forskjellene mellom intensjon og de langsiktige konsekvensene, er det i flere saker pekt på at seksårsreformen i størst grad har «gått utover» gutter, særlig de som er født sent på året. Partienes skolepolitikk inngår som en utvidet del av denne debatten, og politikere, forskere og fagpersoner med skolebakgrunn er mest synlige.

«Over tid har det vært delt ut et gavedryss med poeng til kvinnelige søkere. I 2021 kunne man få kjønnspoeng ved 123 studietilbud, og 112 av dem rettet seg mot kvinner, viser en opptelling utført av Khrono. Det er en interessant fordeling, all den tid kvinner helt siden 2000-tallet har utgjort ca 60 % av studentene i Norge. Man skulle altså ikke tro at det var først og fremst kvinner som trengte kjønnspoeng.»

– Kommentator, Aftenposten

Kommentar | Kjønnskvolter

Nå blir det slutt på favoriseringen av kvinner. Kanskje.

Synnøve Vereide Trampe

Kommentator i Aftenposten



▶ Lytt • 5 min



Faksimile, Aftenposten

Frafall knyttes til et større bilde

I forlengelsen av skoleprestasjoner dukker frafall fra videregående skole jevnlig opp i den offentlige debatten, men ofte inngår det som én av flere risikofaktorer i en bredere diskusjon om utenforskap blant unge.

Et typisk eksempel er barneombud Mina Gerhardsens innlegg fra oktober, publisert i flere medier, om rekruttering til Foxtrot-nettverket. Her nevnes frafall sammen med psykisk uhelse, rusbruk, kriminalitet og omsorgssvikt – som deler av et større bilde av sårbarhet og marginalisering. Frafall blir i slike sammenhenger ikke analysert i seg selv, men fungerer som en markør på at noe har gått galt tidligere i et ungt menneskes liv.

En lovendring fra regjeringen som vil gjøre det lettere for Nav å hjelpe ungdom som dropper ut av skolen med å komme seg ut i arbeidslivet, er også et eksempel på dette. Målet med regelendringen er å fange opp ungdom som ikke får til den tradisjonelle skolegangen og gi dem en reell mulighet til å gjennomføre fag- og yrkesopplæring.

Når frafall likevel diskuteres mer inngående, kobles det ofte til kritikk av en teoritung skole. Argumentet er at elever som ikke mestrer tradisjonell, akademisk undervisning, faller fra – og at dette ofte rammer gutter hardere enn jenter. Dette perspektivet dukker gjerne opp i bredere debatter om politiske prioriteringer for barn og unge, der frafall blir ett av flere symptomer på et skolesystem som ikke treffer alle.

Det er verdt å merke seg at selv om gutter nevnes som spesielt utsatte i flere av disse sakene, er ikke alltid kjønnsperspektivet hovedtema.

Frafall omtales primært som et generelt samfunnsproblem – ofte knyttet til utenforskap, levekår og oppvekstvilkår – snarere enn som et spesifikt likestillingsspørsmål.

«Vi trenger at ungdommene er i arbeid og utdanning. I dag er det rundt 100 000 unge som står utenfor arbeidslivet, sier arbeids- og inkluderingsminister, Tonje Brenna.»

– Intervju til NRK, Om lovendring

Leserinnelegg →

Fra familievold til Foxtrot?

For å bekjempe økende ungdomskriminalitet må vi starte med det mest grunnleggende: Å stoppe vold mot barn hjemme, skriver barneombud Mina Gerhardsen.



Faksimile, iTromsø

Kjønnsdelt arbeidsliv

Kobles ofte til lønn og helse

Kjønnsforskjellene starter i skolen, men følger også med inn i arbeidslivet – i hvilke yrker kvinner og menn velger, hva de tjener, og hvordan arbeidet påvirker dem.

Medieomtalen av et kjønnsdelt arbeidsliv kobles ofte til lønn, helse og sykefravær. Flere saker viser til systematiske lønnsforskjeller mellom mannsdominerte og kvinneedominerte yrker, og en systematisk lavere verdsetting av yrker der kvinner er i flertall. Det trekkes også ofte frem at kvinner dominerer i helsesektoren og i offentlig sektor – som er gjennomgående lavere lønnet enn privat sektor og yrker der menn dominerer.

Flere saker trekker frem at typiske kvinneyrker oftere krever fysisk tilstedeværelse, er mer utsatt for slitasje og er emosjonelt mer belastende, noe som gir større risiko for stress og utbrenthet. Disse faktorene kobles ofte til sykefravær og sykelønn. I debattene knyttet til sykelønnsordningen er det flere som peker på dette, og at et kutt i sykelønnsen vil gå spesielt hardt ut over kvinner.

I mai skriver flere medier at det går mot flertall på Stortinget for en lovendring som inkluderer brystkreft som yrkesskade. Også dette kobles langt på vei til et kjønnsdelt arbeidsliv, primært for kvinner i helsesektoren.

Politiske partier og fagbevegelsen er aktive

Mye av omtalen av det kjønnsdelte arbeidslivet handler om at det «fortsatt er slik», og at man må fortsette arbeidet for å jevne ut forskjellene. Dette er typisk fremtredende i innlegg fra politiske partier eller fagbevegelsen.

Arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna (Ap) er blant de mest omtalte innenfor denne tematikken, men også fagbevegelsesprofiler som Mette Nord fra Fagforbundet og Lill Sverresdatter Larsen fra Norsk Sykepleierforbund er synlige.

«Endelig! Dette et historisk gjennomslag for likestilling og rettferdighet i arbeidslivet. Etter å ha jobbet for nye regler for yrkesskade i en årrekke, så lytter endelig politikerne. Alle skal være trygge på jobb; også i kvinneedominert sektor. Dagens signaler om at det nå blir politisk gjennomslag på Stortinget, betyr enormt mye,»

– Lill Sverresdatter Larsen i Norsk Sykepleierforbund, Om endring i regelverket for yrkesskade

Deltidsarbeid

Jevn omtale av tematikken gjennom året

En annen side av det kjønnsdelte arbeidslivet handler om arbeidstid. Deltid og ufrivillig deltid er fortsatt langt vanligere blant kvinner enn menn, og omtalen av denne tematikken fordeler seg relativt jevnt gjennom året, med unntak av en tydelig topp i mars, som knytter seg til kvinnedagen. Her kobles ufrivillig deltidsarbeid særlig til problemstillinger som økonomisk selvstendighet og pensjon.

Likelønnsdagen gjør også at omtalen er noe høyere i november. I tillegg ble EUs deltidsdirektiv mye omtalt denne måneden, i forbindelse med to EU-dommer som åpner for at deltidsansatte kan få overtidsbetalt før de treffer hundreprosentgrensen.

Politiske aktører setter premissene

Daværende arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna (Ap) er enkeltpersonen som får flest treff i søkene. Topplisten domineres i stor grad av politikere, noe som understreker at politiske aktører setter premissene for en betydelig del av tematikken.

Brenna ble særlig sitert i saker om innvandrerkvinner manglende yrkesdeltakelse, i tillegg til artikler i forbindelse med kvinnearbeidshelse-utvalgets NOU, som ble offentliggjort i april. Utredningen foreslo en rekke tiltak for å bedre kvinners arbeidshelse og redusere fravær og frafall fra arbeidslivet.

Samtidig får den danske forfatteren Emma Holten noe omtale. Hun har gitt ut boka «Underskudd. Verdien av omsorg.» Holten representerer på mange måter en motstemme til den samfunnsøkonomiske arbeidslinjen, og argumenterer for at dagens samfunn i for liten grad anerkjenner verdien av omsorgsarbeid.

Innenfor denne diskusjonen forsvares blant annet småbarnsmødre som velger å jobbe deltid, og det pekes på at de står i et krysspress mellom stadig økende forventninger både i hjemmet og i arbeidslivet.

Samlet sett viser dette at omtalen både har handlet om ufrivillig deltid som et strukturelt problem som må løses politisk, og om deltid som et frivillig og individuelt valg i en krevende livsfase. Sistnevnte kan også ses i sammenheng med tradwife-diskusjonen.

Nyheter

Brenna: – Flere innvandrerkvinner må ut i jobb

Skal det bli reell likestilling i norsk arbeidsliv, må flere innvandrerkvinner inn i arbeidslivet, mener arbeidsminister Tonje Brenna (Ap).



Arbeidsminister Tonje Brenna like etter 8 mars-arrangement på Youngstorget i 2023. Heiko Junge

Faksimile, Dagsavisen

Likelønn

Lønnsoppgjøret og likelønnsdagen løfter tematikken

Hvor mye man jobber påvirker hva man tjener. Men også blant de som jobber fulltid, er det forskjeller mellom kvinner og menn.

Begrepet «likelønn» er omtalt eller nevnt i mer enn 800 oppslag i 2025. Det store volumet er knyttet til lønnsoppgjøret i mai, hvor likelønn er ett av de overordnede målene LO tar med inn i forhandlingene. Mediene skriver at LOs hovedkrav har vært at arbeidstakernes kjøpekraft må bedres, gjennom generelle tillegg, i tillegg til at man ønsker å prioritere lavlønn og likelønn.

Det er også en større topp i omtalen i forbindelse med likelønnsdagen 19. november, som markerer det tidspunktet på året hvor menn i gjennomsnitt har tjent like mye som kvinner vil tjene i hele 2025.

Fagbevegelsen er mest synlig

I omtalen av likelønnsdagen gjengir mediene ofte tall og fakta, hovedsakelig gjennom spredning av NTB-meldinger. Men markeringen av dagen setter også agenda for noe debatt og meningsbærende innlegg.

Det er primært fagbevegelsen som er avsender av de meningsbærende innleggene. Noen av hovedpoengene er at lønnsgapet har holdt seg stabilt de siste 20 årene, og at endringen skjer svært sakte, til tross for at likelønn har vært tema for debatt i mange tiår.

Det argumenteres også for at likelønnsdagen markerer en ubehagelig realitet, at likestillingsarbeidet ikke har kommet så langt som vi liker å tro – og at tallene dokumenterer at det fortsatt er behov for likestillingsarbeid.

Debatt

– Likelønnsdagen markerer en ubehagelig realitet



Faksimile, Avisa Valdres

Kronikk →

Likelønnsdagen 19. november – kvinner jobber «gratis» resten av året

Fra 19. november har menn tjent like mye som kvinner gjør i løpet av hele året, skriver Torill Brunsvik i FO.



Faksimile, Sunnmørsposten

Økonomiske forskjeller

Skattelistene synliggjør økonomiske kjønnsforskjeller

Lønn er én del av bildet. Formue og kapital er en annen. Offentliggjøringen av skattelistene i desember setter også økonomiske forskjeller mellom kvinner og menn på dagsorden. Selv om mye av omtalen kun er informativ om hvem som tjener mest og har størst formue i ulike områder og innenfor ulike sektorer, er publiseringen likevel en anledning for mange til å sette fokus på systematiske forskjeller mellom menn og kvinner. Et gjentakende poeng fra medienes side er hvor få kvinner det er på de ulike listene.

«Kapitalgapet» som begrep har festet seg

Systematiske forskjeller i menn og kvinners økonomiske kapital, har også fått en egen benevnelse gjennom begrepet «kapitalgapet».

«Skattelistene for 2024 viser at bare 19 av de 100 med høyest inntekt i Kongsberg er kvinner, og at vi må helt ned til 20. plass før det dukker opp et kvinnelig navn. Dette er ikke et lokalt avvik. Det er et konsentrert uttrykk for et system.

– Njål Vigleik Grene-Johnsen (SV), Om offentliggjøring av skattelister til Laagendalsposten

Begrepet kan ha noe ulike betydninger, men treffene i Retriever viser at det i flesteparten av tilfellene er knyttet til økonomiske ulikheter, og stammer opprinnelig fra DNBs kampanje «Hun investerer».

Kampanjen hadde som mål å få flere kvinner til å investere i fond, og treffene i Retriever viser også at begrepet i stor grad er knyttet til DNB, i tillegg til andre finansinstitusjoner som gir spareråd.

Det er også en del forbrukersaker som løfter forskjellene mellom menn og kvinner når det gjelder sparing og investeringer, sammen med tips og råd. Dette kobles gjerne til personlige historier fra kvinner som har tatt grep og oppnådd resultater.

Disse temaene knyttes både til økonomisk handlingsrom generelt, og økonomisk selvstendighet for kvinner spesielt.

Reagerer på sparetall: – Oppsiktsvekkende

Kvinner er langt bak menn når det kommer til sparing. Det kan konsekvenser, advarer ekspert.



Faksimile, TV2

Kvotering av kvinner

Del av en bredere debatt om makt og representasjon

Økonomisk makt henger tett sammen med formell makt, og her er kvotering av kvinner inn i styrer et omdiskutert virkemiddel.

Omtalen av kvotering spanner fra nyhets- og kommentarsaker om konkrete regelverk og konsekvenser av kvoteringskrav, til mer prinsipielle diskusjoner om likestilling og statlig inngripen.

Nye krav til kjønnsbalanse i styrer ble innført i 2024, og ytterligere krav ble innført ved overgangen til 2025. Det ga liv til debatten om kvinnekvotering i styrerommene gjennom året.

Effekten av kvotering diskuteres

En betydelig andel av sakene tar utgangspunkt i den vedvarende mannsdominansen i styrer i næringsliv og organisasjoner. Samtidig problematiseres effekten av kvotering, blant annet gjennom saker som peker på utilsiktede utslag, symbolpolitikk eller begrenset rekrutteringsgrunnlag.

Debatten er i stor grad normativ og konfliktorientert. Mange meningsinnlegg diskuterer hvorvidt kvotering er et legitimt likestillingsverktøy, eller om det bryter med prinsipper om like muligheter og kompetansebasert utvelgelse. I denne sammenhengen brukes kvinner i styrer både som mål og som symbol, og kvotering blir et uttrykk for større ideologiske skillelinjer i likestillingspolitikken.

Mangfoldsperspektivet løftes også frem

Flere saker løfter også frem et større mangfoldsperspektiv, der kvotering av kvinner settes i sammenheng med spørsmål om klasse, minoritetsbakgrunn og elitisme.

Enkelte stemmer argumenterer for at kvotering i styrer i hovedsak gagnar en begrenset gruppe kvinner, mens andre hevder at tiltakene er nødvendige for å bryte etablerte maktstrukturer i næringslivet.

«Fortsatt virker det som om det er viktigere at regelverket er der, enn at det faktisk fører til den endringen som er ønsket.»

– *Kommentar om likestilling i styrer, E24*

E24 | Norges største næringslivsavis Børs Aksjelive Tips oss! Logg inn Bli abonnent



Likestilling i styrer

Kvinneløft eller ryddejobb?

Ti måneder etter innføringen av nye kvoteringsregler, er det et stort antall selskaper som fortsatt ikke tilfredsstiller kravene.

Faksimile, E24

Markør for politisk retning i likestillingspolitikken

Aktørbildet i omtalen domineres av politikere, kommentatorer, forskere og representanter for næringsliv og interesseorganisasjoner. Politiske partier og ungdomspartier er særlig synlige i perioder med mye debatt, og kvotering brukes ofte som markør i diskusjoner om retningen for norsk likestillingspolitikk. Samtidig brukes også kvinner med styreerfaring som eksempler.

Enkeltpersonene med flest treff i 2025, var KrFU-leder Ingrid Olina Hovland og tidligere KrF-leder Valgerd Svarstad Haugland. Disse treffene knytter seg i stor grad til Hovlands utspill om at hun ønsket å skrote pappaperm og kjønnskvoltering, og Hauglands motsvar i Politisk kvarter på NRK – med påfølgende etterspill.

Denne debatten knytter seg også til Tradwife-tematikken og utspill om at likestillingen «har gått for langt», hvor også Hovland har vært en sentral stemme i 2025.

At omtalen av kjønnskvoltering hadde en topp i oktober, skyldes i stor grad denne debatten, som også fikk vind i seilene gjennom Hovlands opptreden på NRKs Debatten. Den andre toppen i antall treff på disse søkeordene var i forbindelse med kvinnetdagen i mars.

Kronikk | Likestilling

Kjør gjerne debatt om kvotering, dere unge kvinner. Men skaff deg en utdanning og jobb mens vi snakker.

Anne Holt
Forfatter

► Lytt til artikkelen • 4 min



«fart at rettigheter aldri, aldri skal tas for gitt, det være seg innenfor likestilling, demokrati eller i andre sammenhenger», sier Anne Holt. Foto: Signe Dons

Faksimile, Aftenposten

Utdanning, arbeidsliv og økonomi i sosiale medier

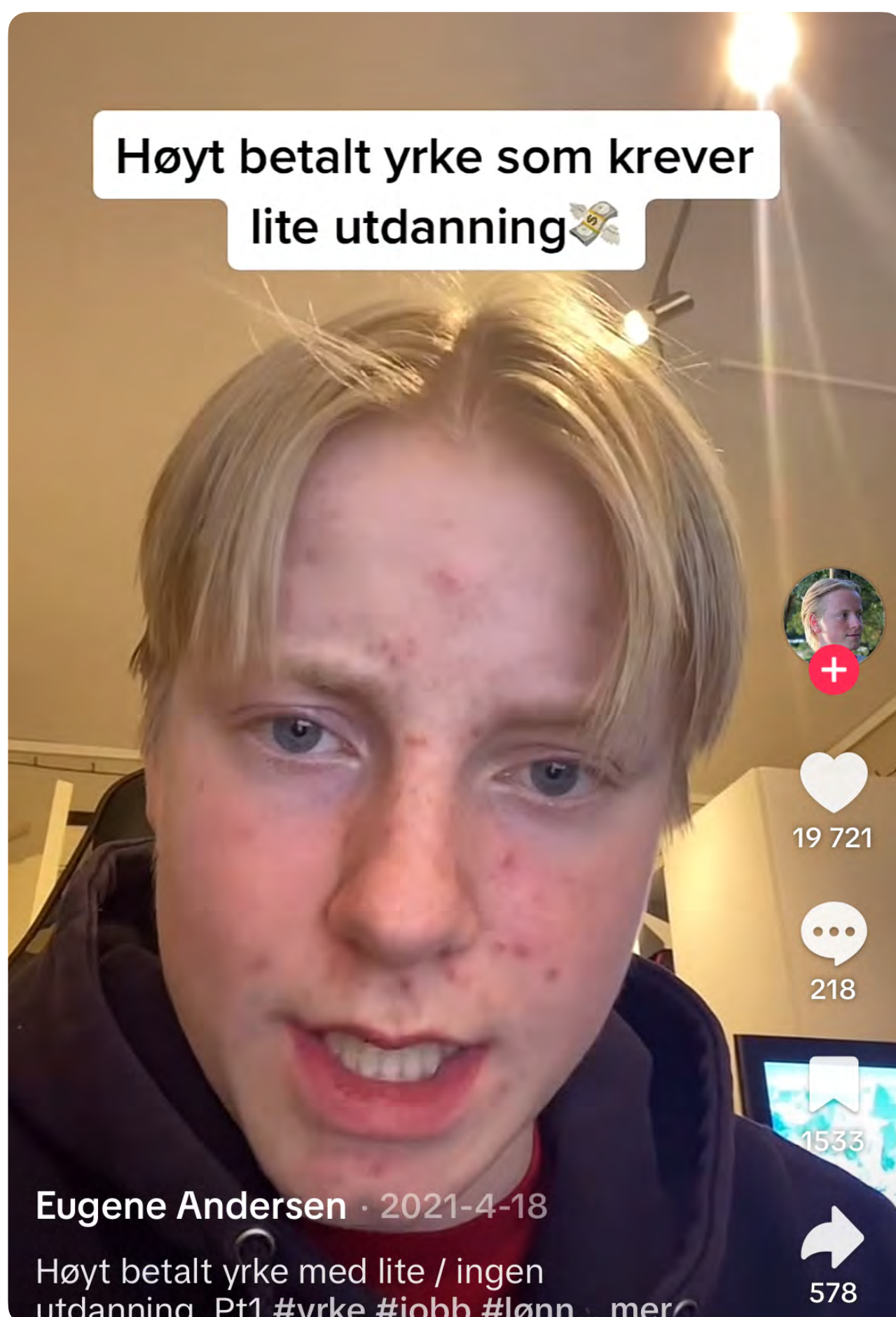
Unge møter arbeidslivet med usikkerhet og resignasjon

Unge deler aktivt i sosiale medier erfaringer med vanskelige innganger til arbeidslivet – høye krav, lange rekrutteringsprosesser og få muligheter for dem uten erfaring. Stress, skolepress, karakterer og forventninger tematiseres ofte gjennom vitser, ironi og memes.

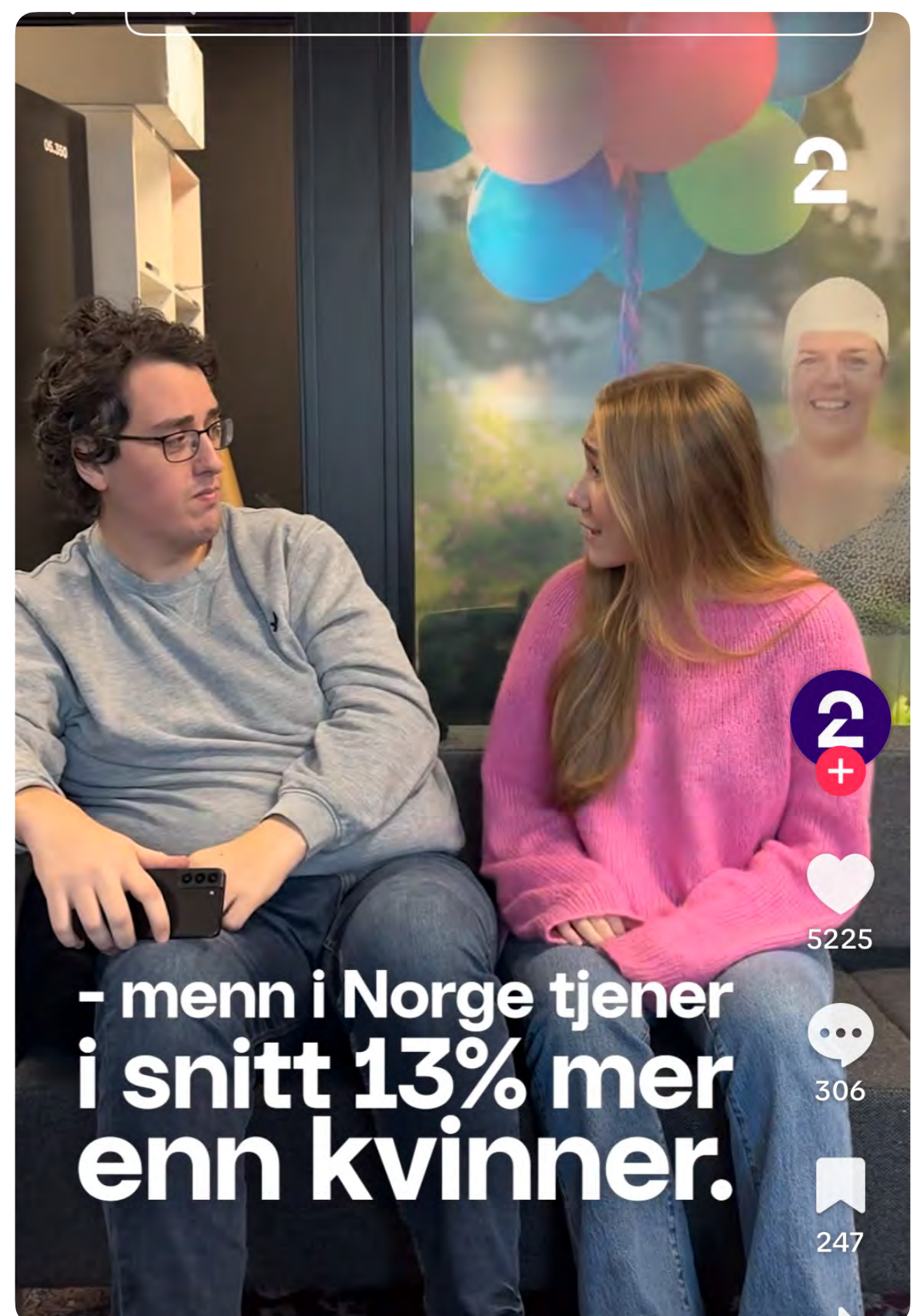
Det finnes et tydelig fellesskap rundt opplevelsen av å «ikke strekke til», kombinert med en slitenhet og resignasjon over situasjonen. Frykt for at AI skal erstatte juniorstillinger er også til stede.

Girlboss-idealet møter motstand

«Girlboss» er et begrep som ble populært på 2010-tallet, særlig etter at Sophia Amoruso ga ut boken «#Girlboss» i 2014. Kjernen i Girlboss-idealet er at kvinner kan lykkes med hva som helst ved å jobbe hardt nok. Dette utfordres nå av stemmer som anerkjenner strukturelle barrierer knyttet til kjønn, klasse, etnisitet og alder. Fokuset har flyttet seg fra individuell viljestyrke til spørsmål om hvilke forutsetninger som faktisk må være på plass.



Faksimile, @eugeneandersn på TikTok



Faksimile, @tv2.no på TikTok

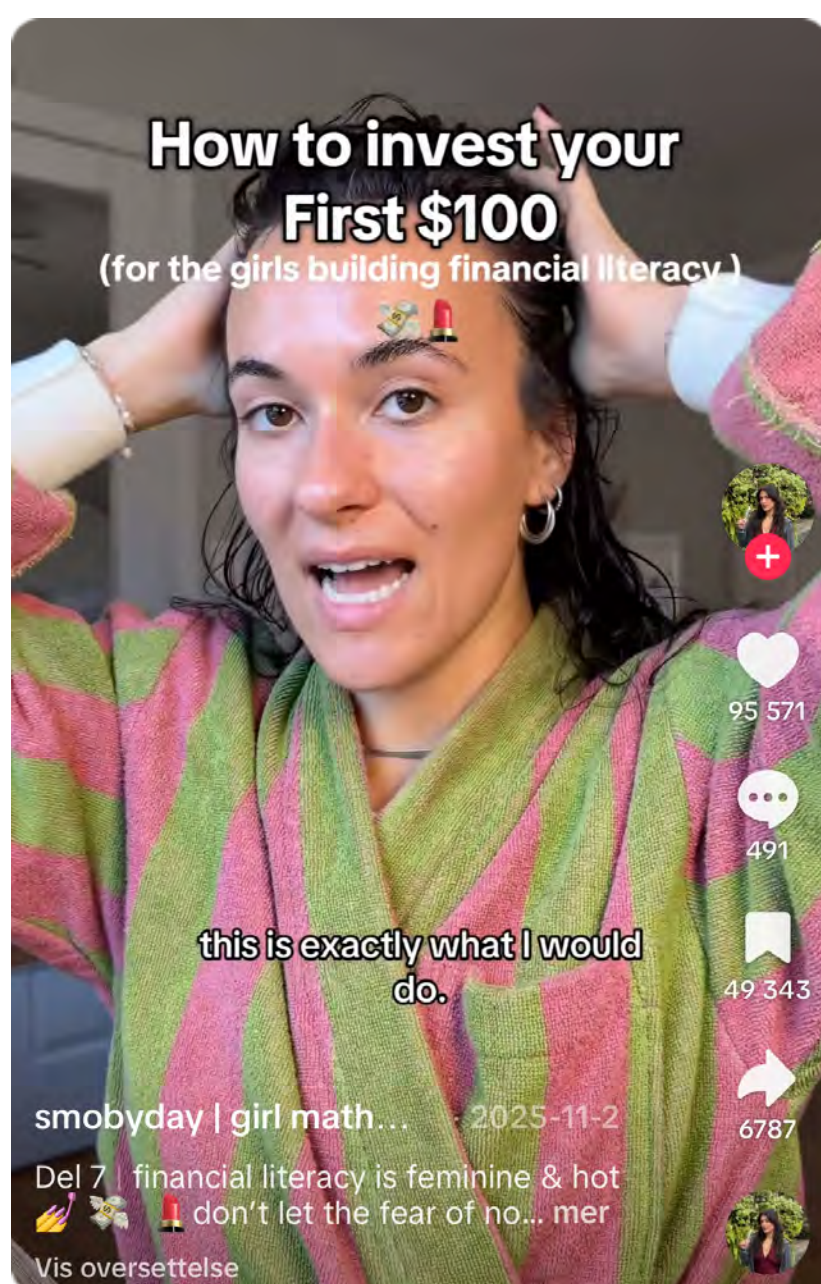
Algoritmene serverer ulike idealer til gutter og jenter

Innholdet unge eksponeres for, er tydelig kjønnsdelt. Jenter får innhold med fokus på å jobbe hardt, være strukturert og kle seg profesjonelt – gjerne kombinert med trening, journaling og manifestering. Guttene får et hardere og mer maskulint innhold: De skal investere, ta risiko og sikre seg topplerstillinger.

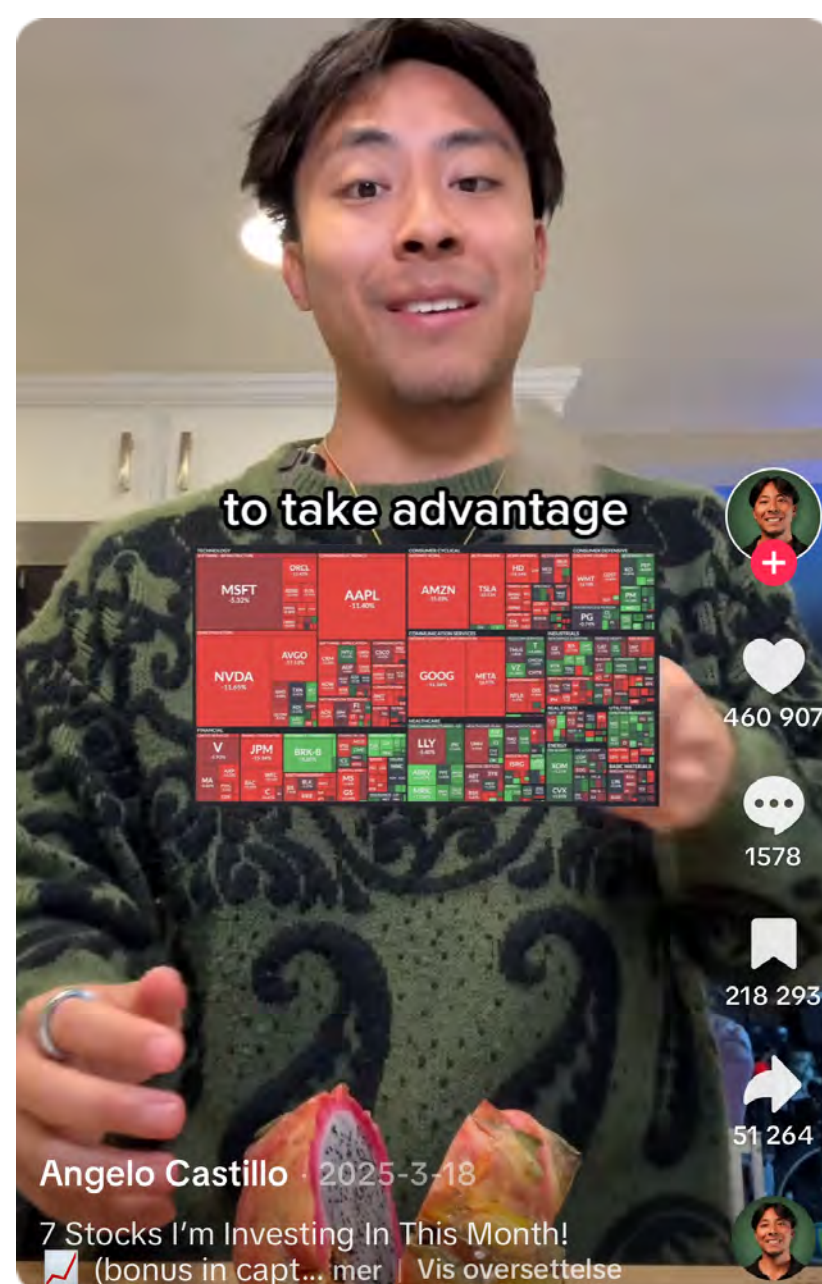
Forskjellen er også synlig i hvordan økonomisk kunnskap formidles. Innhold rettet mot jenter forklarer ofte investering på et grunnleggende nivå, mens innhold rettet mot gutter er mer direkte, viser til suksesshistorier og forutsetter høyere forkunnskaper. Samme tema, men ulik innpakning og ulike forventninger.

Generasjonskonflikter kommer til overflaten

Generasjonskonflikter er synlige, særlig mellom Gen Z og eldre generasjoner. Diskusjonene handler ofte om arbeidsmoral, forventninger og hva som er rimelig å kreve – både av arbeidsgivere og av seg selv.



Faksimile, @smobyday på TikTok



Faksimile, @profitplug på TikTok



Faksimile, @colinehesterfaas på TikTok

Økonomisk usikkerhet preger unge i sosiale medier

Økonomisk usikkerhet blant unge er et gjennomgående tema i sosiale medier, særlig knyttet til boligmarked, sparing og fremtidsutsikter.

Innholdet spenner fra «hvordan bli rik»-videoer og investeringstips, til «hvordan overleve i 2026» – ofte pakket inn i humor og ironi.

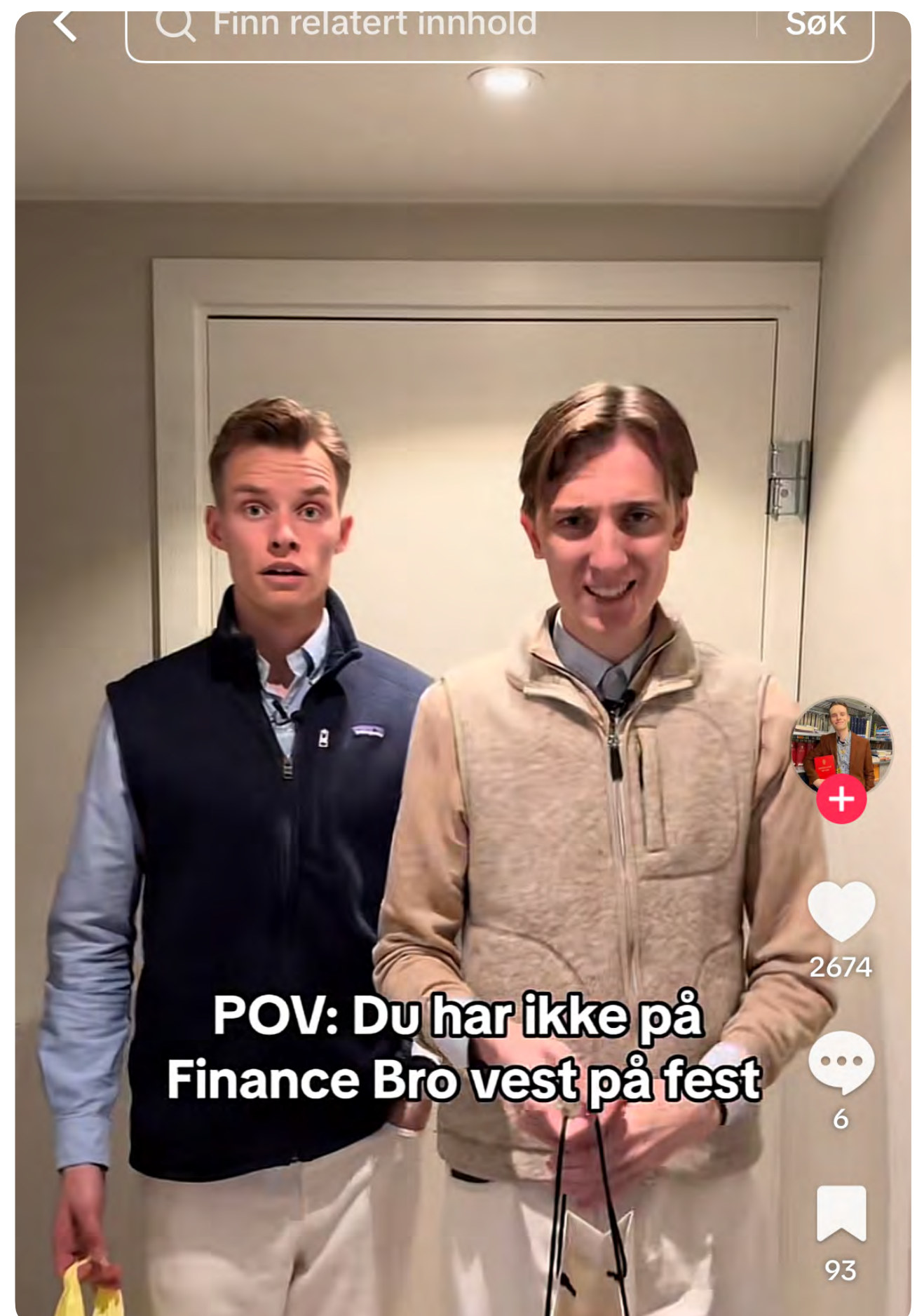
Maskuline idealer dominerer samtalen om penger og suksess

Samtaler om økonomi og næringsliv i sosiale medier domineres i stor grad av maskuline idealer. Teknologi, investering, risikovilje og individuell suksess står sentralt – gjerne formidlet gjennom «techbro»- og «finance bro»-narrativer.

Disse profilene fremstiller økonomisk frihet som et resultat av riktige valg, hardt arbeid og strategisk tenkning.



Faksimile, @oskarwesterlin på TikTok



Faksimile, @benjaminkvaale på TikTok

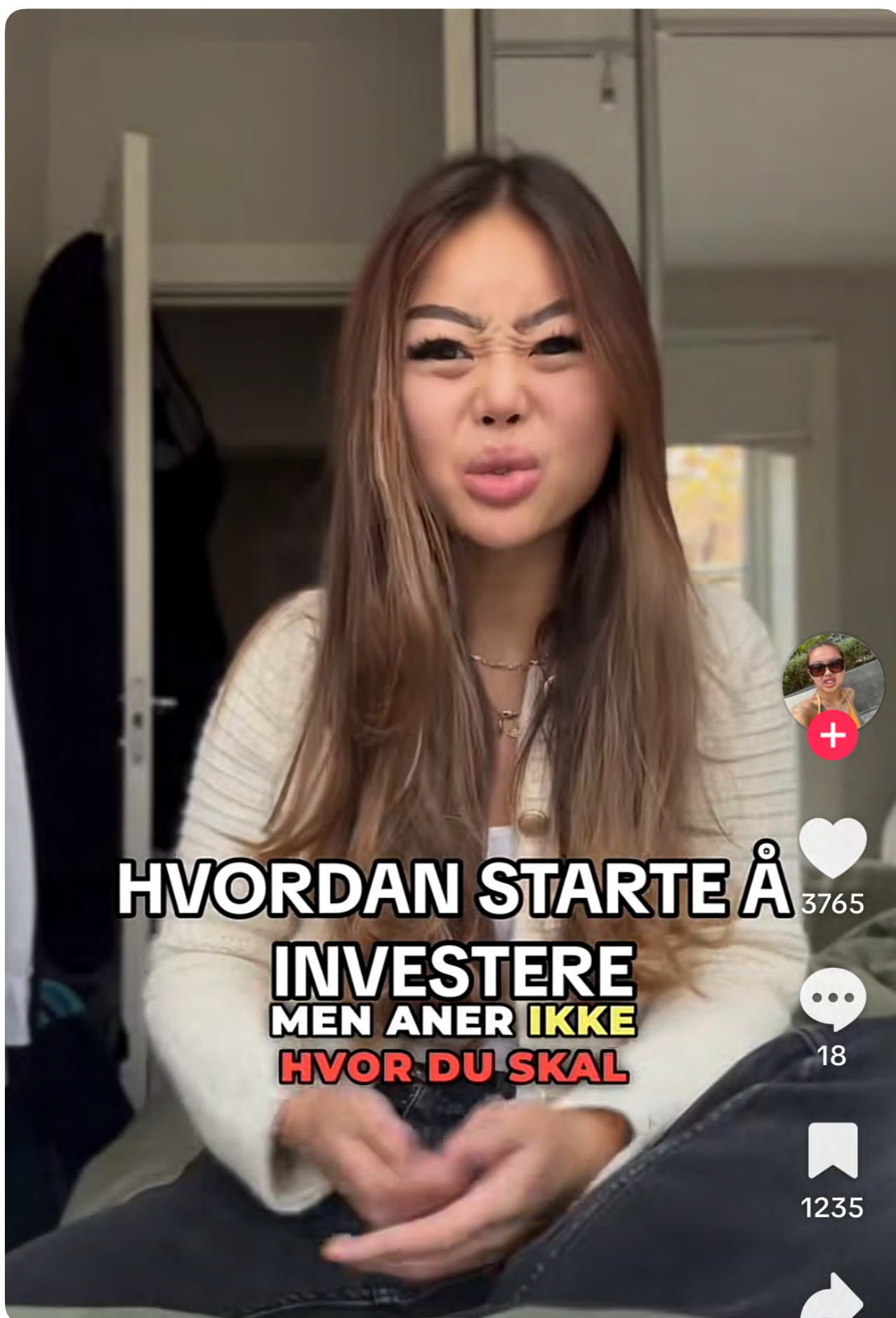
Økonomisk kunnskap rettet mot kvinner vokser frem

Parallelt har innhold om økonomisk kunnskap rettet mot kvinner fått økt synlighet. Sparing, investering og økonomisk selvstendighet er temaer som løftes frem, ofte med et tydelig budskap om at kvinner må ta kontroll over egen økonomi.

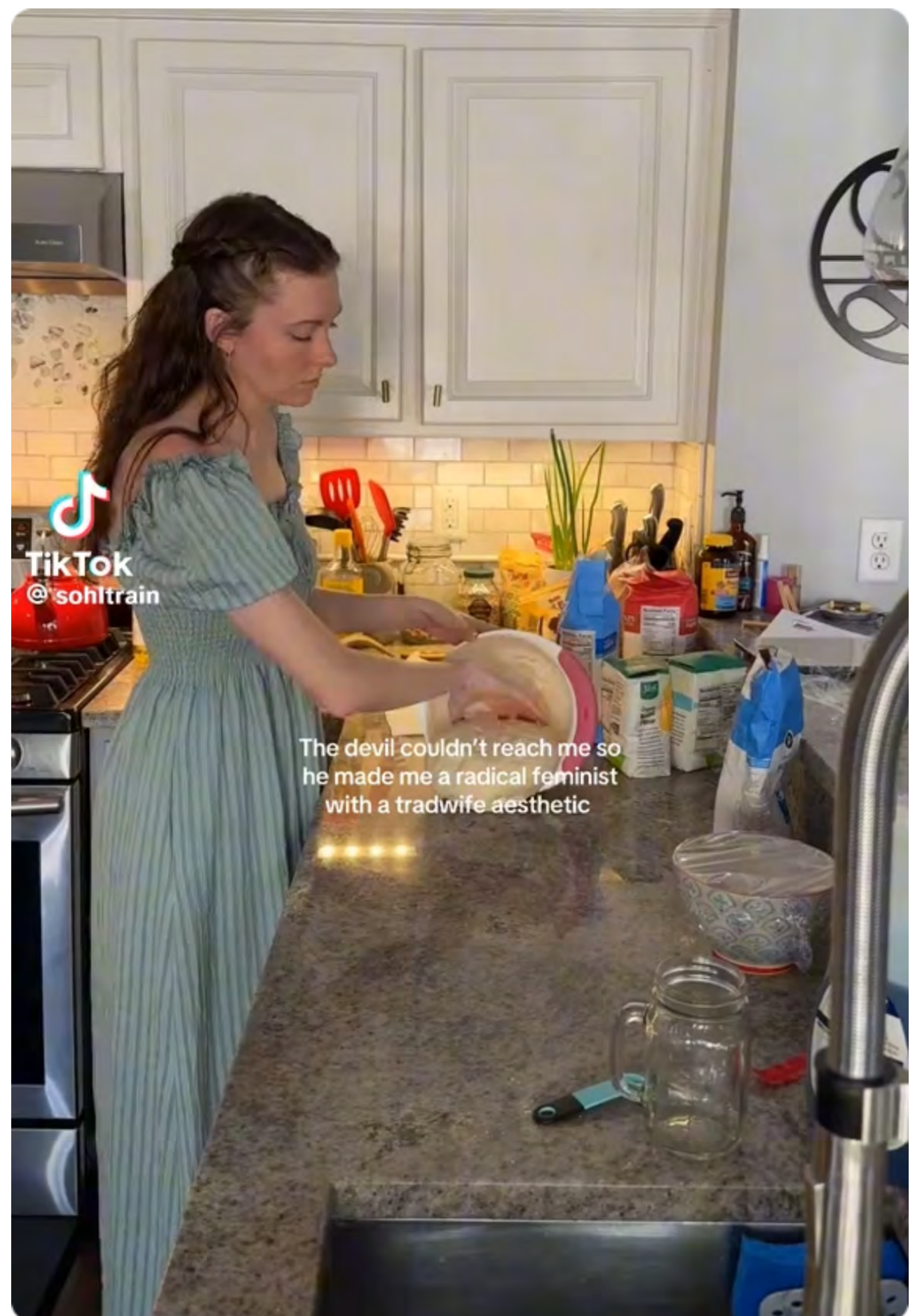
Samtidig finnes kritikk av budskap som legger alt ansvar på individet, uten å ta hensyn til strukturelle ulikheter som lønnsgap, deltidsarbeid og ulikt utgangspunkt.

Tradwife og feminisme eksisterer side om side

Konservative strømninger, som tradwife-innhold, eksisterer parallelt med feministiske perspektiver. Spenningen blir særlig synlig i diskusjoner om arbeid versus hjem, økonomisk avhengighet og hva likestilling egentlig betyr i praksis. De ulike posisjonene lever ofte side om side uten direkte dialog – men kommentarfeltene avslører at konfliktlinjene er tydelige.



Faksimile, @jenny.huse på TikTok



Faksimile, @sohltrain på TikTok

Likestillingsdebatten på LinkedIn er formell, løsningsorientert – og fragmentert

På LinkedIn er kjønnslikestillingsdebatten ofte næringslivsorientert, der aktører som Isabelle Ringnes, Madeleine Bjørnstad Røed, Anita Krohn, DNBs «Hun Investerer» og Female Invest diskuterer personlige hendelser og fremmer økonomisk likestilling gjennom investeringer, entreprenørskap og profesjonelle nettverk.

Kjønnslikestillingsdebatten på LinkedIn er imidlertid ikke homogen, og de ulike aktørene posisjonerer seg med distinkte profiler og kommunikasjonsstrategier.

Ringnes, som en markant stemme i norsk næringsliv, forankrer sitt engasjement i teknologi og modernisering: Fra samfunnsdebatt og styrekvotering; til kunstig intelligens og dens samfunnsmessige implikasjoner; til foreldrerollen og oppdragelse.

Bjørnstad Røed, grunnlegger av investeringsplattformen Stackby.me og podkastvert for Pengefeministen, retter søkelyset mot finansiell likestilling og kvinners tilgang til investeringsmarkeder, med en tilstedeværelse som strekker seg fra LinkedIn-innlegg til intervjuer i Dagens Næringsliv.

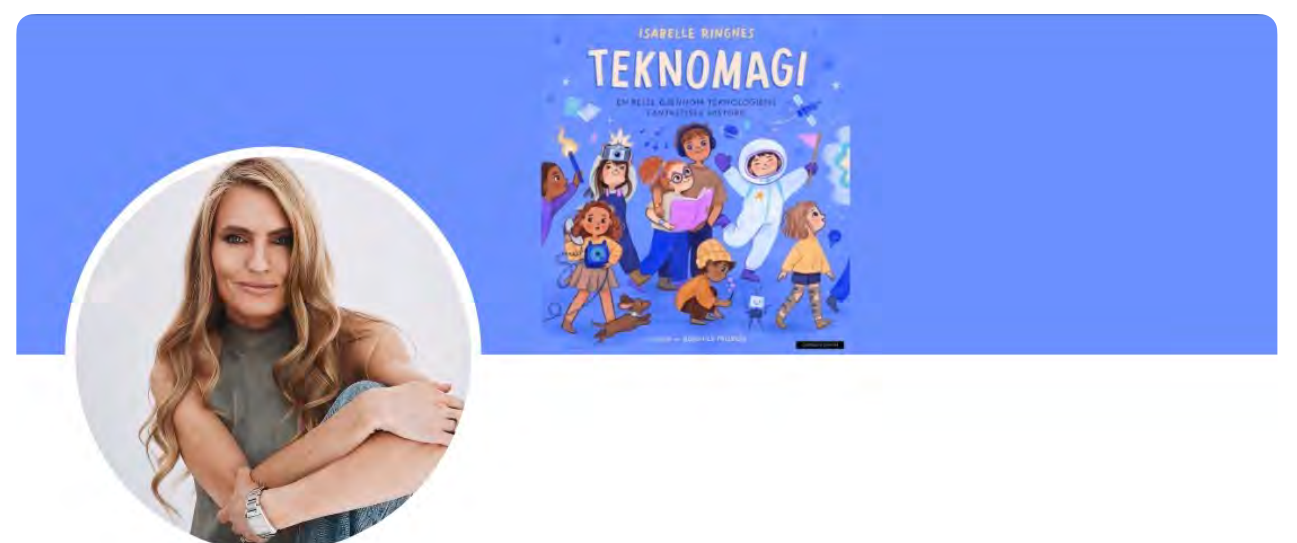
Aktører som Female Invest og DNBs Hun Investerer representerer en mer institusjonalisert tilnærming, med polerte og formelle kommunikasjonsstrategier som spenner fra merkedager og arrangementer til rekruttering – alt med mål om å senke terskelen for kvinners deltakelse i investeringsøkonomien.

Krohn bidrar med et annet perspektiv gjennom personlige erfaringer fra styrerom og refleksjoner over kjønnsulikheter i investeringsselskaper og lederposisjoner.

Denne næringslivsorienterte likestillingsdebatten på LinkedIn står i kontrast til samtalene som utspiller seg på andre digitale plattformer. LinkedIn skaper en kjønnslikestillingssamtale hvor formelle og løsningsorienterte diskusjoner knyttet til arbeidslivets toppsjikt utfolder seg.

Dette illustrerer hvordan likestillingsdebatten er fragmentert på tvers av digitale plattformer: Der LinkedIn-brukere diskuterer styrekvotering og økonomisk likestilling, møter unge på TikTok tradwife-innhold og romantisering av tradisjonelle kjønnsroller, mens Twitter/X preges av polariserte meningsutvekslinger og mannosfære-diskurser.

Algoritmestyrt innhold og ulik plattformbruk kan derfor bidra til at ulike demografiske grupper eksponeres for svært forskjellige perspektiver på kjønnslikestilling. Dette skaper utfordringer for en felles forståelse av likestillingsspørsmål på tvers av sosiale lag, aldersgrupper og digitale miljøer, noe som har konsekvenser for hvordan vi som samfunn adresserer likestillingsutfordringer.



Isabelle Ringnes ✓ She/Her · 2.

Entrepreneur, communicator, board member

The New School
Oslo, Oslo, Norge

[Personal website](#) ↗

32 127 følgere · 500+ forbindelser

Faksimile, Isabelle Ringnes på LinkedIn

Nøkkelfunn

#1 Kjønnforskjellene i skole er en del av en større debatt

Frafall og skoleprestasjoner omtales jevnlig, og gutter pekes ut som spesielt utsatte. Likevel behandles dette sjelden som et eget tema – det er heller en del av bredere debatter om utenforskap og om skolepolitiske prioriteringer.

#2 Kvinneyrker kobles til helse, belastning og sykefravær

Deltid, sykefravær og sykelønn kobles ofte til kvinne­dominerte yrker med lavere lønn, høyere slitasje og mer emosjonell belastning. Dette mønsteret gjør likestilling i arbeidslivet til både et helsespørsmål og et økonomispørsmål.

#3 Kvotering splitter og er en politisk markør

Kvoteringsdebatten handler om mer enn styrerom. Den brukes som markør for hvor man står i likestillingspolitikken – mellom de som vil bryte maktstrukturer og de som mener kompetanse må veie tyngst. KrFU og tradwife-debatten ga debatten ny fart i 2025.

#4 Maskuline suksessidealer dominerer i sosiale medier

Økonomi og karriere i sosiale medier preges av «finance bro»-narrativer: investering, risiko og individuell suksess. Innhold rettet mot kvinner vokser frem, men møter kritikk for å legge alt ansvar på individet – uten å adressere strukturelle ulikheter.

05

Analysse og konklusjon



Vår vurdering

Analysen viser at likestillingsdebatten i Norge i 2025 er levende, men har i noen grad endret karakter som følge av generelle medietrender og internasjonale politiske trender.

Strukturelle likestillingsutfordringer forstås og håndteres i økende grad som individuelle fortellinger, livsstilsvalg og identitet.

Dette gjelder spesielt for dagsorden i sosiale medier: Det vi kan definere som typiske likestillingssaker, diskuteres og når ut i offentligheten gjennom personlige historier og erfaringer, gjerne gjennom kjendiser og influensere, uten at de individuelle erfaringene og fortellingene ses i sammenheng med eller løftes opp til å handle om samfunnsstrukturer eller politikk.

Vi ser dette mønsteret på tvers av temaområdene – familie og samliv, psykisk og fysisk helse, vold og seksuell trakassering, utdanning, arbeidsliv og økonomi.

Tradisjonelle redaktørstyrte medier følger i noen grad etter, med økt personifisering og individualisering av typiske likestillings-spørsmål.

Likevel ser vi at det i redaktørstyrte medier fortsatt i stor grad brukes forskning, statistikk og merkedager som knagger til å løfte saksfeltet, og med det skapes debatt om politikk og strukturer.

Folks medievaner er i endring. En ny undersøkelse fra Medietilsynet viser en klar tilbakegang i bruk av tradisjonelle nyhetsplattformer. Ifølge Reuters Digital News Report Norway handler dette spesielt om unge – de henter i større grad nyheter og informasjon fra sosiale medier enn fra redaktørstyrte kanaler.

Slik sett kan yngre i mindre grad bli utsatt for strukturdebattene, og mer utelukkende se likestilling som et personlig anliggende mer enn et politisk.

#1 Likestillingsdebatten internasjonalseres

Hypotesen om at likestillingsdebatten i økende grad påvirkes av internasjonale diskurser og aktører, får til dels støtte i materialet.

Begreper, narrativer og konfliktlinjer som først oppstår i internasjonale digitale offentligheter – som «tradwife», globale kvinnehelsetrender og kjønnede trenings- og livsstilsidealiser – får fotfeste også i Norge.

Disse fenomenene importeres i stor grad gjennom sosiale medier, der de etablerer seg gjennom influensere eller talspersoner, og deretter videreformidles i redaktørstyrte medier.

Konsekvensen er at likestillingsdebatten reflekterer de globale kulturkonfliktene, identitetspolitikk og ideologiske motsetninger.

Det ser vi for eksempel i abortsaken. At abortsaken er betent internasjonalt, smitter over på engasjementet og debatten her hjemme. Internasjonalt kan det sies å ha vært en bølge av anti-abortkrefter som har lyktes i å vinne terreng fra tidlig 2000-tall, frem til kulminasjonen da USAs høyesterett i 2022 fastlo at grunnloven ikke lenger sikret retten til abort. Dette bygget økte motkrefter, engasjement og debatt i hele perioden, også i Norge.

Da den norske abortloven ble endret i 2019, inngikk frykten for «amerikanske tilstander» og paralleller til en mer radikal reversering av abortrettigheter, som en del av bakteppet for debatten her hjemme.

Da abortloven ble endret igjen i progressiv retning i 2024, var også det internasjonale bildet – med reverseringer av rettigheter i stater og land – en viktig referanse og et skremmebilde i debatten.

Dette kan ses på som et eksempel på hvordan likestillingsdebatten og kamper som utspiller seg utenfor Norge – der rettigheter ofte er under langt sterkere press enn her hjemme – bidrar til å forme narrativer som mobiliserer økt engasjement også i nasjonale debatter.

Høyesterett i USA med historisk abortdom

WASHINGTON D.C. / OSLO Høyesterett i USA har talt. Dommen som i nesten 50 år har sikret amerikanske kvinner rett til abort, står for fall.



Faksimile, NRK

Også særnorske debatter

Men jevne mellomrom dukker det opp debatter som kan anses som særnorske. Et eksempel på det er foreldrepermisjonsordningen med fedrekvoten, som ble diskutert i den offentlige debatten også i 2025.

Foreldrepermisjonen og fordelingen av denne har blitt et sentralt symbol på norsk, statlig likestillingspolitikk, og er gjenstand for en tydelig ideologisk konflikt. På den ene siden står de som mener at statlig kvotering griper inn i familiers valgfrihet og individuelle behov.

På den andre siden står de som argumenterer for at kvoter er nødvendige for å sikre fars rett til å være hjemme, til barnets beste, men også for å legge til rette for at mor av likestillingshensyn kan komme raskere tilbake i arbeid.

Derfor ble også fordelingen av foreldrepermisjonen en konkret sak «trad wife»-bevegelsen rettet sitt angrep mot, og som på denne måten koblet trenden til norsk politikk. Dette bidro til økt engasjement i både sosiale og tradisjonelle medier, og må antas å ha vært med på å løfte saken på den politiske agendaen.

Høyre og KrF vedtok innskrenkninger eller fjerning av fedrekvoten på sine landsmøter, og FrP fremsatte våren 2025 forslag i Stortinget om fri fordeling av foreldrepermisjon. Dette fikk ikke flertall.

Mannsutvalget foreslo i sin NOU i 2024 utvidelse av fars rettigheter ved en todeling av permisjonen. Dette slo imidlertid ikke igjennom i verken den offentlige debatten eller i sosiale medier i 2025. Foreldrepermisjon-saken ble drevet frem av verdikonservative krefter.



#2 Sosiale medier endrer debattklimaet

Analysen bekrefter at sosiale medier har endret likestillingsdebatten. Endringen gjelder debattklimaet generelt, og derfor også likestillingsdebatten.

Algoritmestyrte plattformer bidrar til effektive og målrettede kjønnsdelte informasjonsstrømmer, der kvinner og menn eksponeres for ulike narrativer om kjønn, kropp, arbeid, familie og helse.

Dette kan forsterke allerede eksisterende forskjeller i problemforståelse, og bidra til polarisering – ikke nødvendigvis gjennom eksplisitt konflikt, men gjennom ulike virkelighetsforståelser.

Debatten som oppstod i kjølvannet av internasjonale diskusjoner om såkalte Incels-menn som opplever at de ikke får tilgang til sex og romantiske relasjoner, er et slikt eksempel.

I Norge og Norden ble dette oversatt med den mer folkelige formuleringen «gutter får ikke pult», fremmet av aktører i sosiale medier, men også av talspersoner i den offentlige debatten. Blant dem var FrPs representant Simen Velle, som på grunn av sine uttalelser som tematikken, ble et symbol i debatten.

På andre siden reagerte jenter og kvinner både i sosiale og tradisjonelle medier og fremmet varianter av argumenter som at kvinner ikke skylder menn sex, menn må skyld seg selv, og at kvinnefrigjøringen har medført retten til å velge selv, for kvinner.

Vi ser at polarisering ofte oppstår som respons på slikt innhold. Selv relativt moderate ytringer innenfor temaer knyttet til kjønn og likestilling kan utløse sterke reaksjoner, for eksempel ved at utsagn går viralt i sosiale medier og møtes med omfattende motreaksjoner mot avsender. Dette bidrar til at temaene fremstår som konfliktfylte og dermed oppleves som risikable å diskutere i offentligheten.

En effekt kan være at dette kjøler ned debatten om disse temaene, eller at enkelte lar være å delta i ordskiftet i frykt for negativ oppmerksomhet og sanksjoner.

Sosiale medier er i sin natur individfokusert. Derfor er det naturlig at personlige historier og hverdagslige problemstillinger er utgangspunktet for de likestillingsspørsmålene som i tradisjonelle, redaktørstyrte medier oftere er knyttet til forskning, fakta og samfunnsstrukturer.

Sosiale medier evner å nå frem og skape engasjement og kunnskap om likestillingsspørsmål på individnivå, men plattformene er også egnet til å spre målrettet desinformasjon.

Det økte fokuset på kvinnehelsetematikk, som for eksempel kvinner og ADHD, overgangsalder og endometriose, er eksempler på tema som i 2025 skapte mye engasjement og debatt i sosiale medier, med utgangspunkt i enkeltpersoners delte historier. Dette ble tema som også ble løftet i tradisjonelle medier, gjerne med statistikk og forskning sammen med enkelthistoriene.

#3 Personlige erfaringer trumfer forskning og kunnskap

Medieomtalen gir støtte til hypotesen om at personlige erfaringer har fått økt betydning i likestillingsdebatten.

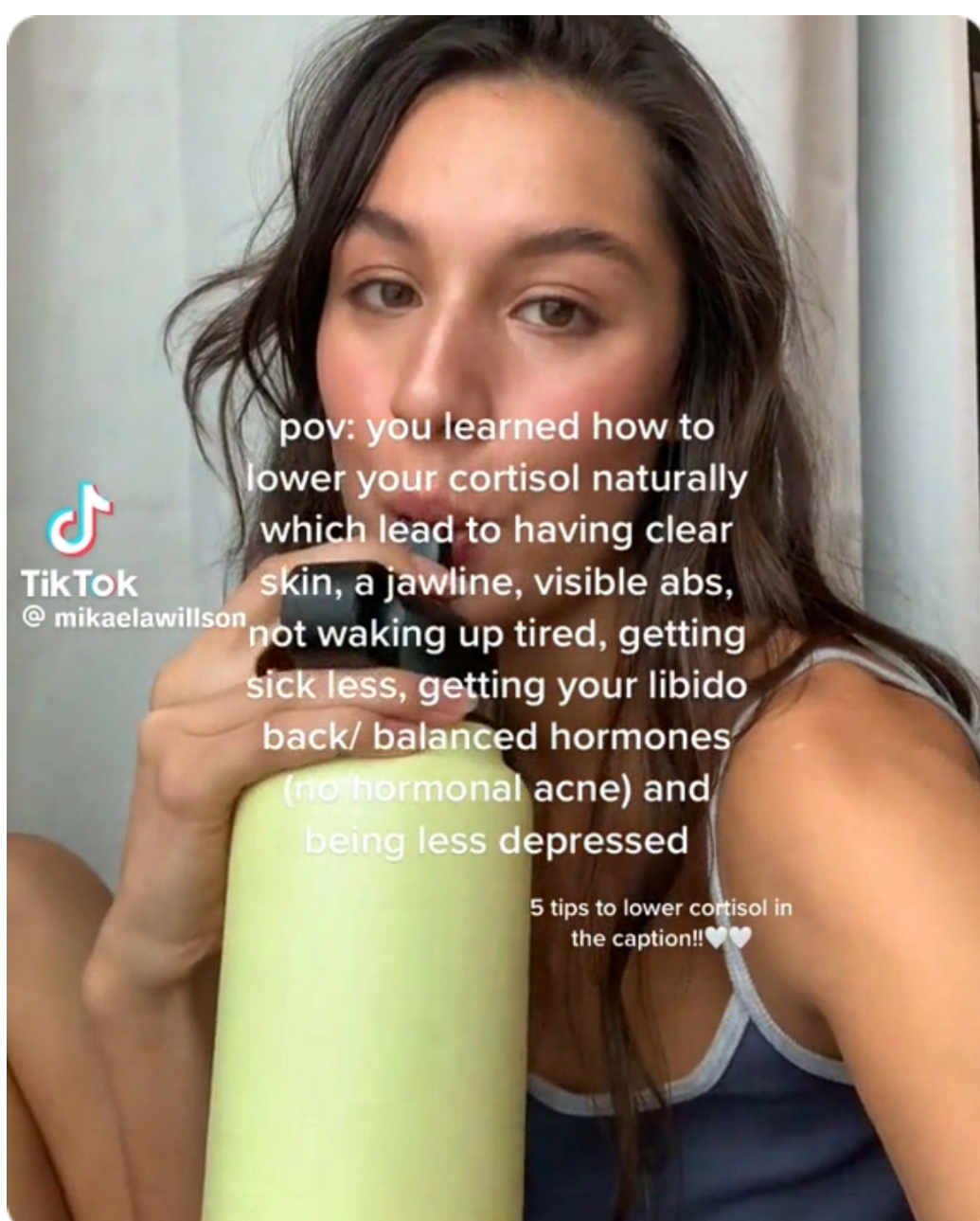
Dette henger sammen med fremveksten av sosiale medier, hvor subjektive fortellinger om familie, helse, arbeid og relasjoner dominerer. Disse historiene er egnet til å skape engasjement og emosjonell respons, og fungerer derfor ofte mer overbevisende enn statistikk, forskning og politiske analyser.

Også i redaktørstyrte medier brukes personlige historier aktivt for å konkretisere strukturelle problemer, for eksempel i omtalen av tidsklemma, det tredje skiftet, menns psykiske helse og vold mot kvinner.

Dette er som nevnt innledningsvis en del av en større medietrend, og gjelder ikke bare likestillingsspørsmål. Person- og «klikk»-fokus dreier mediene i denne retningen.

Likevel ser vi at redaktørstyrte medier fortsatt i stor grad benytter tall, forskning og merkedager som knagg til å løfte likestillingssaker, ofte med personlige historier i tillegg.

Denne utviklingen har to viktige konsekvenser. For det første bidrar den til økt synlighet for tidligere marginaliserte erfaringer. For det andre kan den svekke grunnlaget for kollektive krav om endring, fordi strukturelle problemer fremstår som individuelle utfordringer med individuelle løsninger.



Faksimile, @mikaewillson på TikTok



Faksimile, @dom_fosco på TikTok

#4 Verdikonservative aktører setter agendaen

Analysen gir sterk støtte til hypotesen om at verdikonservative aktører i økende grad initierer likestillingsdebatter.

I flere sentrale debatter – særlig innen familiepolitikk og kjønnsroller – er det verdikonservative stemmer som setter dagsorden, mens tradisjonelle likestillingsforkjempere, både enkeltpersoner og organisasjoner, responderer mer reaktivt.

Dette gjør at etablerte likestillingsposisjoner forsvares fremfor å videreutvikles.

De etablerte kvinnesaksorganisasjonene er lite synlige i debattene både i tradisjonelle redaktørstyrte medier, og i sosiale medier. Et unntak er Norske Kvinners Sanitetsforening, som har løftet kvinnehelse i den offentlige debatten.

Et gjennomgående tema i debattene er valgfrihet. Strukturell likestilling versus individuell frihet er en ideologisk konfliktlinje som drives frem av konservative krefter og setter agenda.

Samtidig viser analysen at progressive aktører i mindre grad lykkes med å formulere nye, samlende narrativer om likestilling.

Debatten om tradwife og fedrekvote kretser eksempelvis rundt spørsmålet om hvem som skal bestemme – staten eller familien.

Dette viser hvordan verdikonservative rammer – individuell frihet versus statlig styring – i økt grad strukturerer likestillingsdebatten.



Faksimile, NRK

Samlet konklusjon

Samlet sett viser analysen at likestillingsdebatten i Norge har endret seg. Debatten preges av kulturelle motstrømmer, påvirkning utenfra, digitale medielogikker og tydelige ideologiske premissleverandører.

Debatten kjennetegnes av:

- Sosiale medier som plattformer bidrar til at likestillingsspørsmål i større grad anses som individuelle valg og anliggender, heller enn strukturelle samfunnsspørsmål.
- Likestillingsdebatten har alltid vært arena for identitetskamp og verdikonflikt. Dette forsterkes av algorit mestyrte sosiale medier som driver frem og belønner konflikt.
- Forskjeller mellom generasjoner i mediebruk, samt forskjeller i hvilket innhold algoritmene målretter mot kvinner og menn, innebærer økte forskjeller i både informasjon og kunnskap mellom kjønnene og generasjonene. Dette medfører polarisering og tendenser til «kjønnskrig».
- Verdikonservative krefter dominerer agendaen, mens progressive krefter i stor grad blir reaktive. Enkelt personer, influensere og verdikonservative partier dominerer agendaen som settes. De tradisjonelle kvinnesaksorganisasjonene er mindre synlige.
- Mange av likestillingssakene som skaper størst debatt, setter agendaen i offentligheten, og får oppslutning som starter i sosiale medier. Disse nye kanalene er avgjørende for de som vil fremme og få oppslutning for sitt syn.
- For å gi likestillingsdebatten ny giv, og skape støtte for nye politiske tiltak og reformer, trengs nye historier som kobler personlige opplevelser til hvordan samfunnsstrukturene spiller inn på folks frihet og grad av likestilling. Vi må finne språk som gjør kompliserte likestillingsproblemer forståelige, og som kan gjenskape likestilling som et felles prosjekt alle vet de tjener på, og som folk kan samles om.



06

Vedlegg og kilder



Kunnskapsunderlag

Analysen tar utgangspunkt i forskning, norsk likestillingspolitikk og en kartlegging av likestilling i NRKs debattflater. Sammen har dette formet hvilke temaer vi har prioritert.

Vi har gjennomgått en rekke forskningsartikler og rapporter om kjønnslikestilling på verdensbasis publisert mellom 2018 og 2025.

Forskningen viser blant annet at formelle rettigheter ikke er tilstrekkelig for å oppnå reell likestilling. Kulturelle normer, holdninger og aktive motstandsbevegelser må forstås og møtes på sine egne premisser.

Et gjennomgående funn er at likestillingsutfordringer rammer begge kjønn, men på ulike måter. Kvinner møter fortsatt strukturelle barrierer i arbeidslivet. Samtidig viser forskningen at menn sliter med å søke hjelp for psykiske problemer, og at tradisjonelle maskulinitetsnormer fungerer som barrierer.

Flere studier peker på en bekymringsfull utvikling: Unge menn viser mindre støtte til likestillingspolitikk enn eldre generasjoner, særlig tiltak som oppfattes som nullsumspill der menns muligheter begrenses når kvinnenes muligheter øker. Motstanden er sterkest blant menn med lav utdanning og inntekt, i regioner der unge kvinner har passert menn i utdanningsnivå. Dette utfordrer antakelsen om at yngre generasjoner automatisk er mer progressive.

Parallelt dokumenteres anti-kjønnsmobilisering der religiøst konservative, nasjonalistiske og høyrepopulistiske aktører forenes i motstand mot likestillingspolitikk.

Istanbul-konvensjonen – Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner – har blitt et symbolsk stridstema i en bredere konflikt om blant annet kjønn og likestilling.

Forskningen gir også grunn til optimisme. Øremerket fedrekvote virker – Norge var først ute i 1993, og nordiske land er fortsatt globalt ledende. Lovfestede kvoteringsordninger fungerer som en garanti for høyere kvinneandel i styrer. Og menn kan engasjeres som likestillingsallierte når tilnærmingen fokuserer på fellesskap fremfor kun kvinnes kamp.



Politisk kunnskapsgrunnlag

To sentrale norske dokumenter har også vært styrende for analysen: Regjeringens likestillingsstrategi (2024) og Mannsutvalgets rapport (2024).

Likestillingsstrategi setter rammer for politikken

I desember 2024 la regjeringen frem Strategi for likestilling mellom kvinner og menn 2025–2030.

Strategien setter rammene for likestillingspolitikken de neste årene og definerer seks hovedmål: økonomisk selvstendighet og et likestilt arbeidsliv, færre kjønnsdelte utdanningsvalg, et samfunn uten vold, voldtekt, seksuell trakassering og netthets, frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, bedre helse for kvinner og menn, og et godt virkemiddelapparat for likestilling.

Strategien adresserer vedvarende utfordringer: Kvinner har fortsatt lavere lønn og inntekt enn menn, flere kvinner enn menn jobber deltid, og kvinner er overrepresentert som ofre for seksuell trakassering, vold i nære relasjoner og partnerdrap.

Samtidig løftes menns likestillingsutfordringer, blant annet at menn er overrepresentert i selvmordsstatistikken, og at gutter i mindre grad fullfører videregående opplæring.

Mannsutvalget utvider perspektivet

Mannsutvalget ble oppnevnt i 2022 for å utrede likestillingsutfordringer for gutter og menn. Rapporten ble levert i april 2024, og dekket syv temaer: familier, utdanning, arbeidsliv, fritid, helse, vold og utenforskap.

Utvalget viser blant annet til at gutter og menn har ikke vært godt nok inkludert i likestillingspolitikken, og at mange opplever at likestilling ikke handler om dem. Utvalget mener dette må endres – uten at det går på bekostning av kvinners likestilling.

Mannsutvalget kom med 35 anbefalte tiltak som skal hjelpe gutter og menn til lik mulighet til å delta i samfunnet. Grepene de foreslår er delt opp i fire innsatsområder: Menn som omsorgspersoner, kjønnsforskjeller i utdanning og arbeidsliv, utsatthet og helse og en likestillingspolitikk for alle.

Debatt | Mannsutvalget

Likestilling er ikke en kamp mellom kjønnene

[Lubna Jaffery](#)

Kultur- og likestillingsminister (Ap)



g er helt enig i at menn har noen spesifikke og kjønnsbetingede utfordringer som vi må se nærmere på. Minister Lubna Jaffery. Foto: Martin Solhaug Standal, NTB

Faksimile, Aftenposten

Likestilling i NRKs debattflater

Likestilling for begrenset plass

For å forstå hvilke likestillingstemaer som når frem i offentligheten, har vi kartlagt dekningen i NRKs tre viktigste debattarenaer i 2025: Debatten, Dagsnytt 18 og Politisk kvarter. Programmene har betydelig gjennomslagskraft og setter ofte premissene for den bredere offentlige samtalen.

Gjennomgangen viser at kjønnslikestilling har fått begrenset plass. Debatten viet 3 av 59 programmer (5 prosent) til temaet, Dagsnytt 18 hadde 25 av 228 sendinger (11 prosent), og Politisk kvarter 4 av 218 sendinger (1,8 prosent).

Et gjennomgående trekk er at verdikonservative stemmer har initiert og dominert likestillingsdebattene i 2025.

KrF er det politiske partiet som har vært mest til stede i disse diskusjonene, og KrFU-leder Ingrid Olina Hovland har vært synlig med sine uttalelser om fedrekvote, kjønnskvotering og abort etter voldtekt.

Det har gitt debattene et reaktivt preg, der progressive stemmer har svart på konservative utspill, snarere enn å drive egne saker fremover.

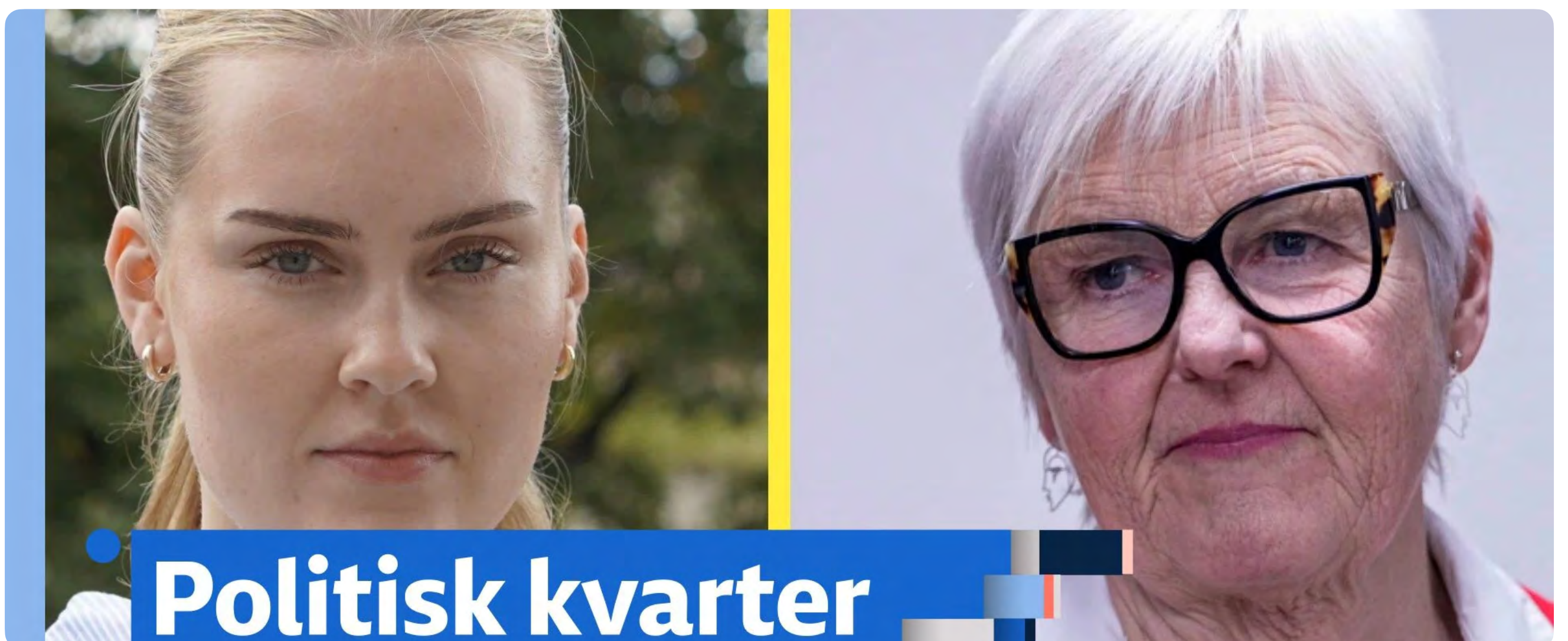
De politiske sakene som har fått mest plass, er tradwifetrenden, samtykkeloven, abortrettigheter og kjønnsbalanse i styrer i aksjeselskap.

Likestilling lite synlig i valgkampen

Med unntak av to korte innslag i Dagsnytt 18 rett før stortingsvalget, ble likestilling heller ikke diskutert i valgkampen. Funnene kan tyde på at likestilling konkurrerer dårlig mot andre nyhetssaker i redaksjonenes prioriteringer, og at temaet i liten grad ble ansett som valgkampstoff – til tross for at flere av sakene hadde klare partipolitiske skillelinjer.

Hva viser dette?

Underlaget tyder på at likestillingsdebatten i Norge preges av tre større spenninger: mellom generasjoner, mellom kjønn og mellom redaktørstyrte og sosiale medier. Med dette som bakteppe tar vi nå for oss debatten innenfor de fire temaområdene.



Kjønnslikestilling i NRKs debattflater 2025

NRK Debatten 2025

Dato	Tema	Lenke
11. februar	Tidsklemma	Lenke
27. mars	Kirurgi og kroppspress	Lenke
25. september	Kvinnekampen 2.0 Har likestilling gått for langt?	Lenke

NRK Politisk kvarter 2025

Dato	Tema	Lenke
28. januar	Er det kampen mot narkotika, abort og oppløyste kjønnsnormer som skal vinne velgere for KrF?	Lenke
27. mai	Historisk samtykkelov	Lenke
23. september	Har likestilling gått for langt?	Lenke
28. oktober	Skal voldtektsofte få ta abort?	Lenke

NRK Dagsnytt 18

Dato	Tema	Lenke
6. januar	Samtykkelov	Lenke
7. januar	Juridisk abort	Lenke
28. januar	Katolisismen og kvinnelige prester – Diskriminering?	Lenke
5. februar	Kvinner i Hockey – Forskjellige regler mellom kvinner og menn	Lenke
6. februar	Ulikhet for straffeloven basert på inntekt og kjønn	Lenke
14. februar	Uenighet om antall kjønn	Lenke
5. mars	Samtykkelov – Justismord?	Lenke
25. mars	Professor kritisk til tradewife trend	Lenke
28. mars	Kvinnegruppe reagerer på strippereklame	Lenke
15. april	Amnesty skeptisk til ny app for samtykke	Lenke
7. mai	Omgår kvinnekrav ved å krympe styremedlemmer	Lenke
23. mai	Ap frykter at fedrekvoten kan forsvinne	Lenke
9. juli	Bergen skroter regel om kvinnelige gatenavn	Lenke
2. september	Har likestillingen har gått for langt? (På bekostning av menn?)	Lenke
3. september	Utøvere skal kjønnstestes før VM i friidrett – Ulovlig etter norsk lov	Lenke
10. september	Færre kvinner på Stortinget	Lenke
17. september	Likestillingskamp i KrF	Lenke
24. september	Arbeidslivet er tilpasset en mann på 1970-tallet	Lenke

NRK Dagsnytt 18 (forts.)

Dato	Tema	Lenke
6. oktober	Definisjon av kjønn i barnehager	Lenke
28. oktober	Abort etter voldtekt	Lenke
29. oktober	Abort etter voldtekt	Lenke
4. november	Kritiserer regjeringens kvinnehelsestatsing	Lenke
10. november	Kjønnsbalanse i styrer – Krav om at regjeringen reverserer loven	Lenke
11. november	Flere aborterer foster med Downs	Lenke
19. november	Tradwife-trenden er et tilbakeslag mener Ap	Lenke

Akademisk analyse av nyere forskning om kjønnslikestilling

Innledning

Denne analysen er basert på en gjennomgang av over 50 forskningsartikler og rapporter om kjønnslikestilling, innhentet gjennom et klassisk litteratursøk med sentrale begreper knyttet til feltet. Materialet dekker forskning publisert hovedsakelig mellom 2018 og 2025, med tyngdepunkt i perioden 2021–2025. Den geografiske fordelingen viser en klar overvekt av forskning fra Europa (særlig Norden, Storbritannia og EU-landene) og Nord-Amerika, men inkluderer også studier fra Midtøsten, Asia, Afrika og Oseania.

1. Menns psykiske helse og maskulinitetsnormer

Forskningen på menns psykiske helse har fått økt oppmerksomhet de siste årene, drevet av bekymringsfulle statistikker om selvmordsrater og lav hjelpesøkende atferd blant menn. Mokhwelepa og Sumbane (2025) gjennomførte en systematisk litteraturgjennomgang av 47 studier og fant at tradisjonelle maskulinitetsnormer – karakterisert av emosjonell undertrykkelse, selvstendighet, robusthet og motstandsdyktighet – utgjør betydelige barrierer for menns villighet til å søke psykisk helsehjelp. Studien identifiserte frykt for stigmatisering og bekymring for å bli oppfattet som «svak» og mindre maskulin av både folk de kjenner og samfunnet i en bredere forstand som sentrale hindringer. Sharp et al. (2025) undersøkte kanadiske menns erfaringer med uformell støtte gjennom en photovoice-studie med 65 deltakere, og avdekket at menn opplever et «dobbeltparadoks», der de ønsker å hjelpe andre men selv vegrer seg for å be om hjelp – og da på grunn av tradisjonelle maskulinitetsnormer som nevnt i den forrige studien. Disse studiene, samt flere andre, belyser hvordan tiltak for å fremme menns psykiske helse må adressere kulturelle maskulinitetsnormer og utvikle kjønnsensitive tilnærminger som når menn der de er. Gjerne gjennom uformelle arenaer og mannsdominerte miljøer.

2. Kvinners lederskap og karrierebarrierer

Forskningen på kvinners lederskap er omfattende og dokumenterer vedvarende strukturelle barrierer til tross for formell likestilling. Da Smith og Sinkford (2022) gjorde en global analyse av kjønnslikestilling innen helsevesenet fant først og fremst at kvinner utgjør 70% av arbeidsstyrken i helse- og sosialsektoren, men bare 25 % av topplederstillinger i samme felt. Støttet opp av hvordan 100 lederstillinger i globale helseorganisasjoner ble ledige i 2020, men ingen ble fylt av kvinner. Og konklusjonen av analysen ble at kjønnslikestillingen ble dårligere under pandemien, samt at for å sikre likestilte muligheter innen denne essensielle arbeidsstyrken må man utvide konseptet kjønnslikestilling til å dekke menn og ikke-binære i tillegg til kvinner. Gierke et al. (2024) gjennomførte en systematisk litteraturgjennomgang av organisatoriske faktorer som hjelper kvinner å oppnå og beholde lederstillinger, og pekte på betydningen av strukturelle, kulturelle og individuelle tiltak, som utforming av gode kommunikasjonsrutiner, mentorordninger, fleksible arbeidsordninger og inkluderende organisasjonskultur. Denne forskningen understreker behovet for å fortsette fokuset på rekruttering av kvinner til toppstillinger og transparens i lønnsstrukturer, samt viktigheten av å følge opp effekten av kvoteringsordninger.

3. Unge menns motstand mot likestillingspolitikk og kjønnsforskjeller i politiske holdninger

Et framvoksende forskningsfelt dokumenterer en bekymringsfull utvikling der unge menn viser mindre støtte til likestillingspolitikk enn eldre generasjoner – i strid med teorier om at yngre generasjoner er mer progressive. Alexander, Charron og Off (2025) analyserte survey-data fra 68 169 respondenter i 27 EU-land og fant at unge menn under 30 år er særlig negative til kjønnskvoter i politikken, mens de er mer positive til skolereformer mot kjønnsstereotyp undervisning. Forskerne argumenterer for at dette skyldes opplevd konkurranse om arbeidsmarkedsposisjoner: kvoter oppfattes som en direkte trussel mot menns muligheter, mens utdanningsreformer oppleves som mer fjerne og indirekte. Effekten var sterkest blant unge menn med lav utdanning og inntekt, og i regioner der unge kvinner har høyere utdanningsnivå enn unge menn. Norsk likestillingspolitikk må ta inn over seg at tiltak som oppfattes som nullsumspill kan møte motstand, og at kommunikasjon om likestilling bør vektlegge gevinster for begge kjønn.

Forskningen dokumenterer systematiske kjønnsforskjeller i politiske holdninger som varierer mellom land og over tid. Langsæther og Knutsen (2024) undersøkte holdningsforskjeller i vesteuropeiske demokratier og fant at kvinner generelt er mer progressive enn menn på mange politiske spørsmål, men at gapet varierer betydelig mellom land og saksfelt. Shu (2024) klassifiserte kjønnsideologier i 47 land og 72.000 respondenter ved hjelp av World Values Survey-data. De identifiserte fire ideologiske typer (liberal-egalitære, fleksibel-tradisjonalister, egalitær-essensialistiske og tradisjonelle essensialister) og analyserte kjønns holdninger fra et multidimensjonalt perspektiv. Slik fant studien både at samfunn ikke går gjennom en universal progresjon mot utradisjonelle kjønnsnormer og -holdninger, samt at innbyggere ikke alltid tilpasser seg etter et lands mest fremtredende kjønnsideologi.

4. AI, teknologi og kjønnslikestilling

Teknologifeltet representerer både muligheter og utfordringer for likestilling. Baroni og Padovani (2025) analyserte EUs reguleringsrammeverk for kunstig intelligens og demokrati fra et kjønnsperspektiv. De pekte på at AI-systemer kan reprodusere og forsterke eksisterende kjønnskjevheter dersom ikke likestillingshensyn integreres i design og regulering. Studien argumenterer for at EUs AI-forordning (AI Act) må suppleres med systematisk «gender mainstreaming» for å sikre at teknologisk utvikling ikke reverserer kjønnslikestilling. Kolesnyk et al. (2021) undersøkte kjønnsforskjeller i selvpresentasjon på sosiale medier, og fant at høyere kjønnslikestilling kan assosieres med lavere grad av misvisende selvpresentasjon for både kvinner og menn på verdens basis. Et funn som støtter hypotesen om at teknologi både kan speile og forsterke eksisterende kjønnsstrukturer i et samfunn. Digitalisering og AI-implementering i offentlig sektor må vurderes med et likestillingsperspektiv.

5. Istanbul-konvensjonen og motstand mot likestillingspolitikk

Motstanden mot Istanbul-konvensjonen (Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner) har blitt et sentralt forskningsfelt som belyser bredere politiske motstandsbevegelser. Krizsán et al. (2024) analyserte opposisjon mot konvensjonen og fant at motstanden er sammensatt: den inkluderer religiøst-konservative aktører som motsetter seg kjønnsbegrepet, nasjonalistiske bevegelser som ser konvensjonen som overtramp, og høyrepopulistiske partier. Studien tydeliggjør grunnleggende betydning av folkelig støtte for likestilling og kvinners rettighetsforkjempere for å forhindre negative politiske konsekvenser av kjønnsfiendtlige kampanjer. Tähkä og Brunila (2025) studerte hvordan kjønnslikestilling blir omtalt av menn i Finland. De fant at menns online dialog viser hvordan menn distanserer seg fra offentlige kjønnslikestillingsdebatter fordi de anser de som vinklet mot kvinner, som fører til retorikk påvirket av anti-feminisme og portrettering av menn som en marginalisert gruppe. Hvilket undergraver kjønnslikestillingsarbeid.

6. Menn som allierte for likestilling

Forskning på menns rolle som likestillingsallierte representerer et relativt nytt felt med betydelig potensial. Yousaf og Peacock (2023) gjennomførte kvalitativ forskning med afghanske menn og fant at menn kan være effektive endringsagenter når de engasjeres på måter som respekterer deres kulturelle kontekst. Studien utfordrer stereotypier om menn i patriarkalske samfunn som utelukkende motstandere av likestilling. Subašić (2025) i Political Psychology undersøkte allianse-dynamikker og mobilisering for kjønnslikestilling, og fant at effektivt alliansearbeid krever fokus på handlings- og fellesskapsorienterte budskap og rekruttering av mannlige allierte for å mobilisere begge kjønn.

7. Bedrifters samfunnsansvar og kjønn

Forskningen på kjønn i bedriftskontekst fokuserer på hvordan virksomheter kan bruke samfunnsansvar (CSR) som rammeverk for likestilling. Blanco-González et al. (2023) undersøkte hvordan bedrifter oppnår legitimitet gjennom likestillingspolitikk og fant at synlige likestillingstiltak kan styrke virksomheters omdømme og stakeholder-relasjoner. Velasco Balmaseda et al. (2023) analyserte CSR som rammeverk for kjønnslikestilling og argumenterte for at frivillige tiltak mangler enhetlighet, noe som understreker behovet for bedre koordinering mellom næringsliv og myndigheter. Videre, Fröhlich et al. (2022) peker på at selskaper i land med strenge krav oppnår effektiv økning i kvinneandel i styreverv. Dette understøtter den norske modellen med lovfestede kvoteringsordninger, men antyder også behov for å utvide fokuset fra styreverv til bredere karriereprogresjon i næringslivet.

8. Høyere utdanning og akademia

Akademia er både et forskningsobjekt og forskningsarena for likestillingsspørsmål. Read (2024) diskuterer kjønnsulikhet i akademisk kunnskapsproduksjon og viser til hvordan studier demonstrerer at kvinner publiserer mindre, siteres sjeldnere, og har færre muligheter til seniorstillinger. Ruggi og Duvvury (2022) kritiserte likestillingspolitikk i høyere utdanning og argumenterte for at fokus på «glasstaket» overser de strukturelle problemene ved bunnen av karrierestigen som påvirker flere enn de som konkurrerer om høyere stillinger. Likestilling i akademia krever strukturelle tiltak som adresserer hele karriereløpet, ikke bare rekruttering til toppstillinger.

Et av de mest diskuterte funnene i nyere likestillingsforskning er det såkalte «likestillingsparadokset»: at kjønnsforskjeller på enkelte områder er større i mer likestilte land. Balducci (2023) gjennomførte en systematisk litteraturgjennomgang og fant at paradokset har empirisk støtte for leseferdigheter, matematikkholdninger og personlighetstrekk. For matematikkferdigheter fant studien derimot ingen sammenheng med likestillingsnivå. Herlitz et al. (2024) gjennomførte nye analyser og konkluderte med at paradokset er reelt men komplekst: det kan forklares av at økonomisk trygghet tillater individer å følge «indre» preferanser. Det «nordiske paradokset» er også dokumentert for kjønnsbasert vold: Sverige og Norge har høyest likestillingsindeks, men også høye rapporterte voldsrater – noe som delvis forklares av høyere anmeldelsesvillighet. Paradokset er en viktig påminnelse om at likestillingspolitikk har komplekse effekter og at målbare kjønnsforskjeller ikke nødvendigvis reflekterer ulikhet i muligheter.

10. Foreldrepermisjon og omsorgsarbeid

Forskningen på foreldrepermisjon dokumenterer betydningen av politisk design for fedres involvering. Koslowski og O'Brien (2022) gjennomgikk familiepermisjonsordninger globalt og fant at øremerket fedrekvote er et effektivt virkemiddel for å øke fedres permisjonsutnyttelse. Norge var først ute med «pappamåned» i 1993, og nordiske land forblir globalt ledende på dette området. Bueno og Oh (2022) sammenlignet Korea, Spania og USA og fant at selv i land med formelle permisjonsrettigheter, er arbeidsplasskultur og kjønnsrolleforventninger avgjørende for faktisk bruk. Dette bekrefter Norges posisjon som foregangsland, men understreker at kulturendring på arbeidsplasser og i familier er like viktig som rettigheter på papiret.unesco

11. Kjønnsbasert vold

Forskningen på kjønnsbasert vold dokumenterer vedvarende omfang og utilstrekkelig respons. Ifølge WHO har én av tre kvinner globalt opplevd fysisk og/eller seksuell partnervold, og 38 % av alle drap på kvinner begås av nåværende eller tidligere partner. Evans et al. (2025) analyserte feministisk politikk og kjønnsbasert vold i Storbritannia, og dokumenterte hvordan aktivisme og ny lovgivning mot «revenge porn», «upskirting» og digital trakassering har utviklet seg over de siste to tiårene. Studien pekte samtidig på at interseksjonelle perspektiver – hvordan vold rammer ulikt basert på rase, klasse og seksualitet – fortsatt er mangelfullt implementert i politikken. Closson et al. (2025) analyserte sammenhengen mellom menns likestillingsholdninger og selvrapportert partnervold i California (N=3609), og fant at hver ett-poengs økning i kjønnsulikhetlige holdninger var assosiert med 2,14 ganger høyere odds for å ha utøvd vold. Forfatterne konkluderer med at funnene understreker behovet for voldsforebyggende arbeid rettet mot gutter og menn som inkluderer endring av holdninger til kvinner.

12. Kjønn, religion og kultur

Glas, Spierings og Scheepers (2018) undersøkte forholdet mellom religion og støtte til likestilling i arabiske land, og utfordret stereotype framstillinger av muslimske samfunn. Studien fant at religiøsitetens påvirkning på likestillingsholdninger er «mangefasettert og kjønnnet»: jo mer tilknyttet kvinnene var til religionen sin desto høyere støtte hadde de til likestilling, mens effekten for menn var motsatt. Forskningen representerer et viktig bidrag til forståelse av kjønn i ikke-vestlige kontekster. Dette er relevant for forståelse av likestillingsutfordringer i minoritetsbefolkninger og for utforming av kultursensitive tiltak.

Referanser

- Alexander, A., Charron, N., & Off, G. (2025). Young men, gendered labour market competition, and opposition to gender equality policy across 27 EU countries. *West European Politics*.
- Balducci, M. (2023). Linking gender differences with gender equality: A systematic-narrative literature review. *Frontiers in Psychology*, 14, 1105234.
- Baroni, L., & Padovani, C. (2025). AI, democracy and gender equality: EU regulatory frameworks and the wager of gender mainstreaming.
- Blanco-González, A., et al. (2023). Achieving legitimacy through gender equality policies.
- Bueno, X., & Oh, E. (2022). How do men talk about taking parental leave? Evidence from South Korea, Spain, and the U.S. I M. Grau Grau et al. (red.), *Engaged Fatherhood for Men, Families and Gender Equality* (s. 165–180). Springer.
- Closson, K., Johns, N. E., & Raj, A. (2025). Are men's gender equality beliefs associated with self-reported intimate partner violence perpetration? *PLOS ONE*, 20(1), e0315293.
- Evans, E., et al. (2025). Feminist politics and gender equality in Britain. *British Journal of Politics and International Relations*.
- Gierke, L., et al. (2024). Which organisational context factors help women to obtain and retain leadership positions? *Human Resource Management Journal*, 35(1), 337–361.
- Glas, S., Spierings, N., & Scheepers, P. (2018). Re-understanding religion and support for gender equality in Arab countries. *Gender & Society*, 32(5), 686–712.
- Herlitz, A., Hönig, I., Hedebrant, K., & Asperholm, M. (2024). A systematic review and new analyses of the gender-equality paradox. *Perspectives on Psychological Science*, 20(3), 503–539.
- Koslowski, A., & O'Brien, M. (2022). Fathers and family leave policies. In *Engaged Fatherhood for Men, Families and Gender Equality*. Springer.
- Kolesnyk, D., de Jong, M. G., & Pieters, R. (2021). Gender gaps in deceptive self-presentation on social-media platforms vary with gender equality: A multinational investigation. *Psychological Science*, 32(12), 1952–1964.
- Krizsán, A., et al. (2024). Who is afraid of the Istanbul Convention? Explaining opposition to and support for gender equality.
- Langsæther, P. E., & Knutsen, O. (2024). Are women more progressive than men? Attitudinal gender gaps in West European democracies.
- Mokhwelepa, L. W., & Sumbane, G. O. (2025). Men's mental health matters: The impact of traditional masculinity norms. *American Journal of Men's Health*, 19(3).
- Read, B. (2024). Gender equity in academic knowledge production: The influence of politics, power and precarity. *European Educational Research Journal*, 24(3), 394–407.
- Ruggi, L. O., & Duvvury, N. (2022). Shattered glass piling at the bottom: The 'problem' with gender equality policy for higher education. *Critical Social Policy*, 43(3), 469–491.
- Sharp, P., et al. (2025). The gendered barriers to men's mental health peer support: A photovoice study. *Qualitative Health Research*, 35(0), 1–13.
- Shu, X. (2024). Classifying and mapping gender ideologies globally: Gender attitudes in 47 countries. *Journal of Marriage and Family*, 86(3), 722–751.
- Smith, S. G., & Sinkford, J. C. (2022). Gender equality in the 21st century: Overcoming barriers to women's leadership in global health. *Journal of Dental Education*, 86, 1144–1173.
- Subašić, E. (2025). Should 'sisters' be doing it by themselves? Leadership, allyship, and mobilization. *Political Psychology*.
- Tähkä, I., & Brunila, K. (2025). 'Women's problems are everyone's problem, but men's problems are their own'—Anti-feminist meaning-making in affective discourses on young men's mental health. *YOUNG*, 33(5), 476–493.
- Velasco Balmaseda, E., et al. (2023). Corporate social responsibility as a framework for gender equality. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*.
- Yousaf, F., & Peacock, D. (2023). Beyond stereotypes: Afghan men as allies for gender equality and feminist peace. *Research Report*.

Øvrige kilder

- Likestillingsloven: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/likestillingsloven/id454568/>
- Strategi for likestilling mellom menn og kvinner 2025 - 2030
- NOU 2024:8 – Likestillingens neste steg. Mannsutredningens rapport
- Opprinnelsen til begrepet «tradwife» : <https://www.aftenposten.no/kultur/nyhetsanalyse/i/qPROyE/tradwife-har-begrepet-et-hoeyreekstremt-opphav>
- Balleringa Farm / Instagramkonto <https://www.instagram.com/ballerinafarm/>
- Nara Smith Instragramkonto / <https://www.instagram.com/naraaziza/>
- Det tredje skiftet <https://nva.sikt.no/registration/0198cc50d6bd-ce0bcbec-e005-49b6-8f4a-add259216049>
- Omfangsstudie, NKVTS: <https://www.nkvts.no/aktuelt/hoy-forekomst-av-vold-og-overgrep-i-norge/>
- Rapport fra Medietilsynet 2025 <https://kommunikasjon.ntb.no/pressemelding/18516204/ny-rapport-fra-medietilsynet-om-bruksmangfold?publisherId=89456&lang=no>
- Rapport fra Reuters Digital News Report Norway 2025 <https://nyhetsbruk.w.uib.no/rapport-2025/unge-voksnes-nyhetsbruk-2025/>

T

R

A